



**EU 4 Better Civil Protection**  
**EU za bolju civilnu zaštitu**  
**ЕУ за бољу цивилну заштиту**



Bosna i Hercegovina  
Federacija Bosne i Hercegovine  
Hercegovacko-neretvanski kanton  
**Općine Stolac**

# PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC



2020

Konzorcijski partneri u provođenju projekta



Ravnateljstvo civilne zaštite  
Ministarstva unutarnjih poslova  
Republike Hrvatske

**AZURI**

Asocijacija  
za upravljanje rizicima  
Bosna i Hercegovina

<b>FINANSIRA:</b>	<p>This Programme is funded by</p>  <p>European Union</p> <p><b>EU 4 Better Civil Protection</b> <b>EU za bolju civilnu zaštitu</b> <b>ЕУ за бољу цивилну заштиту</b></p>
-------------------	--

<b>KONZORCIJSKI PARTNERI U PROVOĐENJU PROJEKTA:</b>	 <p>Ravnateljstvo civilne zaštite Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske</p>	 <p>Asocijacija za upravljanje rizicima Bosna i Hercegovina</p>
---	---	---

<b>KONZORCIJSKI PARTNERI U IZRADI PROJEKTA:</b>		
---	--	--

Broj: \_\_\_\_\_

**Za općinu Stolac FBiH  
DOKUMENT ODOBRILO:**

Datum: \_\_\_\_\_  
Sarajevo

\_\_\_\_\_  
Načelnik općine



**EU 4 Better Civil Protection**  
**EU za bolju civilnu zaštitu**  
**ЕУ за бољу цивилну заштиту**

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

Europska komisija finansira projekat „EU za bolju civilnu zaštitu – izgradnja kapaciteta i priprema Bosne i Hercegovine za Mehanizam civilne zaštite Europske Unije“. Mehanizam civilne zaštite EU je uspostavljen 2001. godine Odlukom Vijeća ministara EU, uključuje učešće preko 30 europskih država sa svim njihovim resursima namjenjenim civilnoj zaštiti, koji mogu biti stavljeni na raspolaganje zamljama pogođenim katastrofama. Korisnici benefita proisteklih iz Projekta su Ministarstvo sigurnosti BiH, Republička uprava civilne zaštite Republike Srpske, Federalna uprava civilne zaštite i Odjeljenje za javnu sigurnost Brčko Distrikt. Dva su ključna subjekta u realizaciji projekta: Jedan je nacionalni autoritet zemlje članice Europske Unije, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Hrvatske, dok je drugi, stručna nevladina organizacija za upravljanje rizicima iz Bosne i Hercegovine, AZUR BiH.

Sadržaj projekta:

WP	Title of Component (WP)	
1	Development of civil protection capacity	<i>Razvoj kapaciteta civilne zaštite (WP1)</i>
2	Training for intervention and rescue teams	<i>Obuka za interventne i spasilačke ekipe (WP2)</i>
3	Disaster risk reduction approach	<i>Pristup smanjenja rizika od katastrofa (WP3)</i>
4	Project visibility	<i>Vidljivost projekta (WP4)</i>
5	Project management and reporting	<i>Upravljanje projektom i izvještavanje (WP5)</i>

U sklopu treće faze Projekta, u cilju smanjenja rizika od katastrofa predviđena je izrada projektno-planske dokumentacije iz oblasti zaštite od elementarnih nepogoda i drugih nesreća i zaštite od požara. Realizacija Projekta se vrši u 15 opština u BiH, sedam u Republici Srpskoj i osam u Federaciji Bosne i Hercegovine. Benefiti Projekta:

- Efikasnija zaštita i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, kako u BiH, tako posredno i u njenom okruženju
- Jačanje kapaciteta civilne zaštite u Bosni i Hercegovini (državni nivo, nivo entiteta i nivo distrikta), čime se dodatno poboljšava prevencija i odgovor na prirodne i druge nesreće
- Ispunjavanje obaveza Bosne i Hercegovine na putu pridruženja porodici zemalja EU
- Prevencija u sigurnosti vanjskih granica Europske unije, kao i njene teritorije .
- Mogućnosti za akademske zajednice i univerzitete u BiH, da u svoj program edukacije uključe ili dodatno razviju programe koji tretiraju civilnu zaštitu, u skladu sa europskim preporukama, praksom i iskustvima
- Mogućnost da kapaciteti Bosne i Hercegovine daju svoj doprinos u pomoći drugim zemljama, u okviru Mehanizma civilne zaštite
- Benefit za domaće snage i ponuđače usluga i materijala, koji će se nabavljati u realizaciji Projekta
- Benefit za područje nevladinih organizacija
- Mogućnost prenošenja stečenog znanja i vještina na druge korisnike, koji ne budu direktno obuhvaćeni Projektom
- Održivost projekta, kroz primjenu, prenošenje i obnavljanje znanja, stečenog programima i obukama iz Projekta

Na osnovu Programa rada za izradu Plana zaštite od prirodnih i drugih nesreća i Plan zaštite od požara općine koji je sačinjen na osnovu tačke 12, 13 i 14 Metodologije za izradu procjene ugroženosti od požara („Službene novine FBiH“, broj 8/11) i člana 54 i 55 Uredbe o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i planova zaštite od požara („Službene novine FBiH“, broj 8/11), kao i člana 347. Zakona o privrednim društvima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH br. 23/99), Ugovora o pružanju usluga - izrade Procjene i Plana zaštite od požara za područje općine Stolac i Procjene i Plana zaštite od prirodnih i drugih nesreća za područje općine Stolac broj: C004 - 62 - 08 / 19 od 07.08.2019. godine, konzorcijski partneri u izradi projekta IRC d.o.o. Istočno Sarajevo i Agencije za zaštitu ljudi i imovine INZA d.o.o Sarajevo, angažuju eksperte:

#### **KLJUČNI EKSPERTI**

#### **NEKLJUČNI EKSPERTI**

#### **STRUČNI KONSULTANTI**

Plan zaštite od prirodnih i drugih nesreća općine Stolac rađen je u četiri (4) istovjetna primjerka od kojih su dva (2) primjerka dostavljena Općini, jedan (1) primjerak nosiocu projekta Asocijaciji za upravljenje rizicima Bosne i Hercegovine "AZUR" i jedan (1) primjerak je uložen u arhivu Agencije za zaštitu ljudi i imovine INZA d.o.o. Sarajevo. Umnožavanje i tehnička obrada izvršena je u Agencija za zaštitu ljudi i imovine INZA d.o.o. Sarajevo.

## SADRŽAJ

1.	DOKUMENT O OPERATIVNOM CENTRU CIVILNE ZAŠTITE.....	12
1.1.	Mjere, postupci i zadaci operativnog centra civilne zaštite o načinu prikupljanja podataka o pojavama ili nastanku prirodnih ili drugih nesreća na području Općine.....	12
1.2.	Redoslijed dostavljanja prikupljenih i analiziranih informacija i podataka nadležnim općinskim organima, službama kao i kantonalnom operativnom centru, a prema potrebi i federalnom operativnom centru .....	18
1.3.	Način korištenja operativno-komunikacijskog centra Općine u akcijama zaštite i spašavanja .....	18
1.3.1.	Informacijski tok i proces rada operativnog centra civilne zaštite .....	19
1.3.2.	Dostavljanje i obrada podataka .....	22
1.3.3.	Neprekidnost procesa rada i razvrstavanja informacija i podataka .....	22
1.3.4.	Obavješćavanje općinskih službi uprave i drugih tijela općinske uprave i povratne informacije .....	23
1.4.	Organizacija upozorenja .....	24
1.4.1.	Način upozoravanja u nesrećama .....	24
1.4.2.	Zadaci operativnog centra civilne zaštite.....	30
1.4.3.	Mogućnosti informisanja za rano upozorenje na području općine Stolac.....	31
1.5.	Uzbunjivanje – obavješćavanje stanovništva o nadolazećoj ili neposrednoj opasnosti	32
1.6.	PRILOG DOKUMENTA .....	33
1.6.1.	Osobna i materijalna formacija općinskog operativnog centra.....	33
1.6.2.	Pregled telefonskih brojeva općinskih operativnih centara, kao i Kantonalnog i Federalnog operativnog centra .....	35
1.6.3.	Šema instaliranih sirena, radio stanica i razglasnih stanica koje će se koristiti za obavješćavanje i uzbunjivanje stanovništva .....	35
1.6.4.	Lista pitanja za rad operativnog centra i način rada centra.....	36
1.6.5.	Knjige evidencije .....	37
2.1.	Aktiviranje Općinskog stožera civilne zaštite i povjerenika civilne zaštite .....	39
2.2.	Angažiranje općinskih službi civilne zaštite opće namjene i redoslijed u angažiranju	41
2.3.	Način angažiranja općinskih službi zaštite i spašavanja.....	42
2.4.	Način izuzimanja, korištenja i vraćanja materijalnih sredstava od građana i pravnih osoba	43
2.5.	PRILOG DOKUMENTA .....	45
2.5.1.	Rješenje o imenovanju komadanta, načelnika i članova općinskog štaba civilne zaštite sa njihovim adresama i brojevima telefona .....	45

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

2.5.2.	Pregled povjerenika civilne zaštite po mjesnim zajednicama i njihovi brojevi telefona	47
2.5.3.	Pregled specijaliziranih jedinica civilne zaštite sa podacima o ljudstvu raspoređenom u te jedinice i njihovim adresama i brojevima telefona	47
2.5.4.	Pregled jedinica civilne zaštite opće namjene sa podacima o ljudstvu raspoređenom u te jedinice i njihovim adresama i brojevima telefona	49
2.5.5.	Pregled općinskih službi za zaštitu i spašavanje sa podacima o rukovodiocima tih službi i podacima o ljudstvu raspoređenom u te službe i njihovim brojevima telefona i adresama, odnosno sjedištu tih službi	51
2.5.6.	Osobna i materijalna formacija općinskih specijaliziranih jedinica civilne zaštite, kao i jedinica civilne zaštite opće namjene	53
2.5.7.	Pregled materijalno-tehničkih sredstava i opreme koja će se izuzimati od građana i pravnih lica za potrebe jedinica civilne zaštite specijalizirane i opće namjene i općinskih službi zaštite i spašavanja	55
3.	DOKUMENT O AKTIVIRANJU, MOBILIZIRANJU I ANGAŽIRANJU SNAGA I SREDSTAVA	56
3.1.	Mjere, postupci i zadaci Općinskog stožera civilne zaštite, Općinskog načelnika i svake Općinske službe za upravu na izvršavanju zadataka koji se odnose na zaštitu i spašavanje	56
3.2.	Prilog dokumenta	58
3.2.1.	Pregled Općinskih službi za upravu, sa podacima o rukovodiocima tih službi i njihovim adresama i brojevima telefona (fiksni/mobilni)	58
3.2.2.	Pregled (spisak) predsjednika Mjesnih zajednica sa podacima o njihovim adresama i brojevima telefona (fiksni/mobilni)	58
4.	DOKUMENT O MJERAMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA	59
4.1.	Preventivna faza mjera zaštite i spašavanja	59
4.1.1.	Mjere zaštite i spašavanja koje će se preduzimati s ciljem sprječavanja nastanka prirodne nepogode ili druge nesreće	59
4.1.2.	Općinske službe za upravu, koje su obavezne da, kao dio svoje redovne djelatnosti, neposredno izvršavaju preventivne mjere zaštite i spašavanja	61
4.1.3.	MTS-a i oprema koja će se koristiti na provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja, kao i izvođenje tih mjera i izvori finansiranja za provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja	63
4.1.4.	Zadaci Općinske službe civilne zaštite na koordinaciji i angažovanju izvršilaca na provođenju preventivnih mjera zaštite i način ostvarivanja nadzora nad provođenjem tih mjera	64
4.1.5.	Rokovi za izvještavanje Općinskog načelnika i Općinskog vijeća o stanju i problemima provođenja planiranih zadataka, kao i način ostvarivanja nadzora nad izvođenjem tih poslova	65
4.2.	Operativna faza – faza spašavanja – odgovor	65

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

4.2.1.	Mjere zaštite i spašavanja koje će se neposredno preduzimati od momenta pojave opasnosti, odnosno nastanka prirodne i druge nesreće i u toku djelovanja prirodne ili druge nesreće u cilju spašavanja ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara	65
4.2.2.	Snage i sredstva civilne zaštite koje se mogu angažovati na spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara	66
4.2.3.	Mjere, postupci i zadaci Općinskog načelnika, Općinskih službi za upravu, pravnih lica i drugih izvršilaca koje će preduzimati u akciji zaštite i spašavanja	67
4.2.4.	Organizacija i način angažovanja građana i njihovih sredstava radi učešća u zaštiti i spašavanju	71
4.2.5.	Materijalna dobra koja će se izmještati sa ugroženog područja, prioriteta/redosljed u njihovom izmještanju te Općinske službe za upravu koje će vršiti izmještanje tih dobara	71
4.2.6.	Organizacija smještaja i ishrane jedinica civilne zaštite i građana angažovanih na zaštiti i spašavanju	72
4.2.7.	Zadaci, mjere i postupci Općinskog štaba civilne zaštite na organizovanju i rukovođenju akcije zaštite i spašavanja i obaveze Općinskih službi za upravu i pravnih lica u postupanju po naredbama Štaba civilne zaštite	72
4.2.8.	Spisak Općinskih službi za upravu koje su zadužene za organizaciju smještaja i ishrane i njihovi zadaci na tim poslovima	77
4.3.	Faza otklanjanja posljedica – oporavak	78
4.3.1.	Mjere zaštite i spašavanja kojima se mogu stvoriti uslovi za normalan život i rad ljudi na ugroženom području	78
4.3.2.	Spisak/tabelarni pregled materijalno-tehničkih sredstava koja se mogu koristiti na provođenju planiranih mjera zaštite i spašavanja predviđenih za fazu otklanjanja posljedica, a koja će se angažovati od građana i pravnih lica	78
4.3.3.	Mjere, postupci i zadaci Općinskih službi za upravu, pravnih lica na izvršavanju odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja, na otklanjanju posljedica prirodnih i drugih nesreća	78
4.3.4.	Zadaci Općinskog štaba civilne zaštite na organizaciji i rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja na izvršavanju planiranih mjera zaštite i spašavanja	81
5.	DOKUMENT O INFORMIRANJU GRAĐANA I JAVNOSTI	83
5.1.	Mjere, postupci i zadaci o načinu informisanja građana i javnosti na području Općine o opasnostima od nastanka prirodne nesreće, o posljedicama koje nastanu po ljude i materijalna dobra i mjerama koje se preduzimaju na sprječavanju, odnosno na spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara na otklanjanju nastalih posljedica	83
5.2.	Način komuniciranja u vrijeme trajanja prirodne nepogode	84
5.3.	PRILOG DOKUMENTA	85
5.3.1.	Pregled mreže informativnog sistema koji se može koristiti u informisanju stanovništva	85

6.	DOKUMENT O MEĐUSOBNOM PRUŽANJU POMOĆI IZMEĐU FEDERACIJE BIH SA REPUBLIKOM SRPSKOM I BRČKO DISTRIKTOM BOSNE I HERCEGOVINE .....	86
6.1.	Međusobno pružanje pomoći između općine Stolac sa Republikom Srpskom i Brčko Distriktom BiH.....	86
6.2.	Postupak u slučaju nastanka prirodne ili druge nesreće na području Federacije Bosne i Hercegovine .....	89
6.3.	Ostvarivanje saradnje sa Brčko distriktom Bosne i Hercegovine .....	91
7.	NAČIN IZRADE, USKLAĐIVANJA, DONOŠENJA, AŽURIRANJA I ČUVANJA PLANA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA.....	92
7.1.	Način izrade Plana zaštite i spašavanja.....	92
7.2.	Usklađivanje Plana zaštite i spašavanja.....	92
7.3.	Donošenje Plana zaštite i spašavanja.....	93
7.4.	Ažuriranje Plana zaštite i spašavanja.....	93
7.5.	Čuvanje Plana zaštite i spašavanja.....	93
7.6.	Mjere, postupci i zadaci Općinskog stožera civilne zaštite, Općinskog načelnika i svake Općinske službe za upravu na izvršavanju zadataka koji se odnose na zaštitu i spašavanje .....	94
7.7.	Prilog dokumenta.....	96
7.7.1.	Pregled Općinskih službi za upravu, sa podacima o rukovodiocima tih službi i njihovim adresama i brojevima telefona (fiksni/mobilni).....	96
7.7.2.	Pregled (spisak) predsjednika Mjesnih zajednica sa podacima o njihovim adresama i brojevima telefona (fiksni/mobilni).....	96
8.	DOKUMENT O MJERAMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA.....	97
8.1.	Preventivna faza mjera zaštite i spašavanja.....	97
8.1.1.	Mjere zaštite i spašavanja koje će se preduzimati s ciljem sprječavanja nastanka prirodne nepogode ili druge nesreće.....	97
8.1.2.	Općinske službe za upravu, koje su obavezne da, kao dio svoje redovne djelatnosti, neposredno izvršavaju preventivne mjere zaštite i spašavanja.....	99
8.1.3.	MTS-a i oprema koja će se koristiti na provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja, kao i izvođenje tih mjera i izvori finansiranja za provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja .....	101
8.1.4.	Zadaci Općinske službe civilne zaštite na koordinaciji i angažovanju izvršilaca na provođenju preventivnih mjera zaštite i način ostvarivanja nadzora nad provođenjem tih mjera 102	
8.1.5.	Rokovi za izvještavanje Općinskog načelnika i Općinskog vijeća o stanju i problemima provođenja planiranih zadataka, kao i način ostvarivanja nadzora nad izvođenjem tih poslova.....	103
8.2.	Operativna faza – faza spašavanja – odgovor .....	103
8.2.1.	Mjere zaštite i spašavanja koje će se neposredno preduzimati od momenta pojave opasnosti, odnosno nastanka prirodne i druge nesreće i u toku djelovanja	

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

prirodne ili druge nesreće u cilju spašavanja ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara	103
8.2.2. Snage i sredstva civilne zaštite koje se mogu angažovati na spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara .....	104
8.2.3. Mjere, postupci i zadaci Općinskog načelnika, Općinskih službi za upravu, pravnih lica i drugih izvršilaca koje će preduzimati u akciji zaštite i spašavanja.....	105
8.2.4. Organizacija i način angažovanja građana i njihovih sredstava radi učešća u zaštiti i spašavanju .....	109
8.2.5. Materijalna dobra koja će se izmještati sa ugroženog područja, prioriteta/redosljed u njihovom izmještanju te Općinske službe za upravu koje će vršiti izmještanje tih dobara .....	109
8.2.6. Organizacija smještaja i ishrane jedinica civilne zaštite i građana angažovanih na zaštiti i spašavanju .....	110
8.2.7. Zadaci, mjere i postupci Općinskog štaba civilne zaštite na organizovanju i rukovođenju akcije zaštite i spašavanja i obaveze Općinskih službi za upravu i pravnih lica u postupanju po naredbama Štaba civilne zaštite .....	110
8.2.8. Spisak Općinskih službi za upravu koje su zadužene za organizaciju smještaja i ishrane i njihovi zadaci na tim poslovima.....	115
8.3. Faza otklanjanja posljedica – oporavak.....	116
8.3.1. Mjere zaštite i spašavanja kojima se mogu stvoriti uslovi za normalan život i rad ljudi na ugroženom području .....	116
8.3.2. Spisak/tabelarni pregled materijalno-tehničkih sredstava koja se mogu koristiti na provođenju planiranih mjera zaštite i spašavanja predviđenih za fazu otklanjanja posljedica, a koja će se angažovati od građana i pravnih lica.....	116
8.3.3. Mjere, postupci i zadaci Općinskih službi za upravu, pravnih lica na izvršavanju odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja, na otklanjanju posljedica prirodnih i drugih nesreća	116
8.3.4. Zadaci Općinskog štaba civilne zaštite na organizaciji i rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja na izvršavanju planiranih mjera zaštite i spašavanja .....	119
9. DOKUMENT O INFORMIRANJU GRAĐANA I JAVNOSTI .....	121
9.1. Mjere, postupci i zadaci o načinu informisanja građana i javnosti na području Općine o opasnostima od nastanka prirodne nesreće, o posljedicama koje nastanu po ljude i materijalna dobra i mjerama koje se preduzimaju na sprječavanju, odnosno na spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara na otklanjanju nastalih posljedica .....	121
9.2. Način komuniciranja u vrijeme trajanja prirodne nepogode .....	122
9.3. PRILOG DOKUMENTA .....	123
9.3.1. Pregled mreže informativnog sistema koji se može koristiti u informisanju stanovništva.....	123
10. DOKUMENT O MEĐUSOBNOM PRUŽANJU POMOĆI IZMEĐU FEDERACIJE BiH SA REPUBLIKOM SRPSKOM I BRČKO DISTRIKTOM BOSNE I HERCEGOVINE .....	124

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

10.1.	Međusobno pružanje pomoći između općine Stolac sa Republikom Srpskom i Brčko Distriktom BiH.....	124
10.2.	Postupak u slučaju nastanka prirodne ili druge nesreće na području Federacije Bosne i Hercegovine .....	127
10.3.	Ostvarivanje saradnje sa Brčko distriktom Bosne i Hercegovine .....	129
11.	NAČIN IZRADE, USKLAĐIVANJA, DONOŠENJA, AŽURIRANJA I ČUVANJA PLANA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA .....	130
11.1.	Način izrade Plana zaštite i spašavanja .....	130
11.2.	Usklađivanje Plana zaštite i spašavanja .....	130
11.3.	Donošenje Plana zaštite i spašavanja .....	131
11.4.	Ažuriranje Plana zaštite i spašavanja .....	131
11.5.	Čuvanje Plana zaštite i spašavanja .....	131
12.	BIBLIOGRAFIJA.....	132

## 1. DOKUMENT O OPERATIVNOM CENTRU CIVILNE ZAŠTITE

### 1.1. Mjere, postupci i zadaci operativnog centra civilne zaštite o načinu prikupljanja podataka o pojavama ili nastanku prirodnih ili drugih nesreća na području Općine

Motrenje, uzbunjivanje i izvještavanje provode svi subjekti u skladu sa Zakonom, a posebno subjekti koji su direktno uključeni u provođenje zaštite i spašavanja. Radi prikupljanja podataka o svim vrstama pojava i opasnosti koje mogu dovesti do prirodne ili druge nezgode, kao i podataka o posljedicama koje su nastale pojavom prirodne ili druge nezgode po ljude i materijalna dobra na ugroženom području, obradu tih podataka i njihove distribucije nadležnim općinskim organima i pravnim licima, kao i prenošenje naredbi Općinskog stožera civilne zaštite u vrijeme svog funkcionisanja, potrebno je što prije obrazovati Operativni centar civilne zaštite. Mjere koje je neophodno provesti kako bi Operativni centar bio u potpunosti spreman da odgovori svim zadacima koji su mu Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost, ogledaju se u obezbjeđenju neophodnih uvjeta za rad operativnog centra, odnosno na kadrovsku popunjenost, adekvatan prostor, materijalno-tehnička sredstva i opremu.

Mjere koje se ogledaju kroz aktivnosti na organizaciji rada, obezbjeđenju opreme i sredstava operativnog centra za potrebe informacijsko-komunikacijske podrške osiguravaju:

- Obezbjeđenje osmosatnog redovnog radnog vremena, sa obezbijeđenom popunom od četiri operativca u vrijeme neposredne opasnosti od nastanka prirodne ili druge nezgode i u vrijeme kada je proglašeno stanje prirodne i druge nezgode;
- Obuka svih osoba predviđenih za rad u operativnom centru, najmanje jednom godišnje u trajanju od najmanje pet sati;
- Uspostava, povezivanje i kontinuirana provjera tehničke i funkcionalne ispravnosti rada sirena za uzbunjivanje svakog prvog u mjesecu u 12 sati, davanjem znaka opće opasnosti;
- Vršenje pregleda postojećeg stanja osnovnih sredstava i opreme za uzbunjivanje kroz tehnički pregled postavljenih sirena, prateće opreme i instalacija, prema tehničkim preporukama proizvođača uređaja uz vođenje propisane evidencije o tome;
- Obezbjeđivanje ključnih pretpostavki za funkcionalnu, tehnološku dogradnju i faznu izgradnju sustava za komunikacijsku i informacijsku podršku operativnog centra sa aspekta optimalnih organizacijskih, tehničko-tehnoloških i ekonomskih rješenja;
- Osiguranje, obezbjeđenje i komunikacijsko povezivanje operativnog centra sa sljedećim organima i organizacijama:
  - Policijskom stanicom Stolac;
  - Dobrovoljno vatrogasno društvo Stolac;
  - Hitnom službom Doma zdravlja;
  - Službama zaštite i spašavanja;
  - Radio i TV postajama u Općini;
  - Radio-amaterima i drugim udruženjima građana, koji imaju i koriste radio uređaje registrovane kod nadležnih organa.

Operativni centar podatke i informacije, za slučaj prirodne i druge nezgode prikuplja i putem stalnog praćenja redovnih informativnih programa (RT) koji se nalaze u operativnom centru. Sve pristigle informacije i podaci se obrađuju i analiziraju sa ciljem utvrđivanja njihove vjerodostojnosti i aktualnosti, a nakon čega se poduzimaju potrebne radnje, odnosno obavještava se stanovništvo i svi potrebni subjekti o otkrivenim opasnostima i objavljuje ovisno o vrsti opasnosti određeni znak za uzbunu.

Operativni centar, Općinski stožer i druge subjekte koji se uključuju u provođenje preventivnih i operativnih mjera zaštite i spašavanja, obavještava o sljedećim podacima koji se odnose na prirodne i druge nezgode:

- Ako je riječ o **potresu**:
  - Područje koje je zahvaćeno;
  - Intenzitet i epicentar potresa;
  - Pretpostavljeni broj zatrpanih i nestalih ljudi;
  - Orijentacijski broj za evakuaciju;
  - U kojem obliku i ko je poduzeo mjere za otklanjanje posljedica.
  
- Ako je riječ o **poplavi**:
  - Područje koje je zahvaćeno;
  - Poplavljeni objekti u vlasništvu stanovništva i pravnih subjekata;
  - Ugroženi objekti stanovništva i pravnih subjekata;
  - Ugroženo i nastradalo stanovništvo;
  - Stanovništvo koje treba evakuirati;
  - Ugrožena i nastradala stoka;
  - Uništene i oštećene prometnice;
  - Prohodni prometni pravci;
  - Oštećenja na elektro-distributivnoj mreži i objektima;
  - Oštećenja na vodovodnoj mreži i objektima;
  - Oštećenja na telekomunikacijskoj i PTT mreži i objektima;
  - Oštećenja na vodostanicama i drugim vodo objektima;
  - Tendencija rasta vodostaja;
  - Prekid rada kod pravnih i privrednih subjekata;
  - Obustava rada škola;
  - Mjere poduzete na sanaciji posljedica.
  
- Ako je riječ o **požarima**:
  - Broj ugroženih objekata ili veličina ugrožene površine;
  - Orijentacioni broj za evakuaciju sa ugroženog područja;
  - Podaci o eventualno povrijeđenim i nastradalim i broj nastradale stoke;
  
- Ako je riječ o **odronjavanju i klizanju tla i snježnim nanosima**:
  - Podaci o mjestu gdje je došlo do klizanja tla i pojave snježnih nanosa;
  - Podaci o ugroženim domaćinstvima odnosno objektima;
  - Podaci o ugroženim prometnicama;
  - Mjere poduzete na sanaciji posljedica.
  
- Ako je riječ o **nagomilavanju leda** na rijekama i prometnicama:
  - Podaci o mjestu gdje se nagomilava led;
  - Podaci o prometnicama na kojima je došlo do formiranja leda i ledenih barijera;

- Mjere poduzete na sanaciji posljedica.
- Ako je riječ o **udaru groma, jakom vjetru, gustoj magli, jakim mrazovima, velikim vrućinama i suši**:
  - Podaci o ugroženim, nastradalim i poginulim ljudima;
  - Podaci o oštećenim objektima;
  - Mjere poduzete na sanaciji posljedica.
- Ako je riječ o **prometnim nesrećama** širih razmjera:
  - Podaci o mjestu nezgode;
  - Podaci o nastradalim i poginulim;
  - Podaci o sudionicima vezano za eventualno prevoženje opasnih i zapaljivih tvari.
- Ako je riječ o **eksploziji ili nekoj drugoj nesreći**:
  - Podaci o ugroženim, nastradalim i poginulim;
  - Podaci o posljedicama eksplozije ili neke druge nezgode;
  - Mjere poduzete na saniranju posljedica.
- Ako je riječ o **ispuštanju ili prosipanju štetnih i otrovnih tvari**:
  - Podaci o objektu ili prostoru na kome je došlo do ispuštanja ili prosipanja;
  - Podaci o količini i uzroku;
  - Podaci o kontaminiranoj površini;
  - Podaci o ugroženom vodotoku ili izvorištu pitke vode;
  - Podaci o eventualno zatrovanim osobama;
  - Mjere poduzete na saniranju nastalih posljedica.
- Ako je riječ o **zagađivanju riječnih tokova, zemljišta i okoliša**:
  - Podaci o vrsti i količini zagađenja;
  - Podaci o uzroku zagađenja;
  - Prostor zahvaćen zagađenjem;
  - Podaci o zatrovanim ljudima, ribama i životinjama;
  - Mjere poduzete na saniranju nastalih posljedica.
- Ako je riječ o **rušenju odbrambenog nasipa**:
  - Podaci o mjestu na kome je došlo do rušenja;
  - Podaci o ugroženim i nastradalim;
  - Podaci o ostalim posljedicama rušenja;
  - Mjere poduzete na otklanjanju nastalih posljedica.

- Ako je riječ o **havariji i većim kvarovima na postrojenjima pravnih osoba**:
  - Podaci o pravnim osobama kod kojih su nastupile havarije;
  - Podaci o tehnološkom procesu na objektu na kome je nastala havarija sa količinama i vrstom hemijskih tekućina koje su ispuštene;
  - Podaci o posljedicama havarije po ljude i okoliš;
  - Mjere poduzete na otklanjanju nastalih posljedica.
  
- Ako je riječ o **zaraznim bolestima kod ljudi (epidemijama)**:
  - Podaci o vremenu i mjestu otkrivanja zaraze;
  - Broj zaraženih;
  - Vrsta zarazne bolesti;
  - Uzrok zaraze;
  - Mjere poduzete radi sprečavanja daljnjeg širenja zaraze.
  
- Ako je riječ o **zaraznim bolestima kod životinja (epizootijama)**:
  - Podaci o vremenu i mjestu otkrivanja zaraze;
  - Vrsta i broj zaraženih životinja;
  - Broj uginulih životinja;
  - Podaci o karanteni i sklanjanju uginulih životinja;
  - Uzrok zaraze.
  
- Ako je riječ o **zaraznim bolestima na bilju**:
  - Podaci o vrsti zaraze na bilju;
  - Podaci o vremenu i mjestu gdje se pojavila zaraza;
  - Podaci o zaraženim kulturama i površinama;
  - Podaci o uzroku zaraze;
  - Mjere poduzete na sprečavanju širenja zaraznih bolesti.
  
- Ako je riječ o **radiološko-hemijsko-biološkoj kontaminaciji**:
  - Podaci o objektu odnosno prostoru RHB kontaminacije;
  - Vrsta kontaminacije;
  - Podaci o kontaminiranim osobama.
  
- Ako je riječ o **trovanju ljudi hranom i vodom**:
  - Mjesto i vrijeme pojave;
  - Broj zatrovanih;
  - Broj smrtnih slučajeva;
  - Uzroci trovanja.
  
- Ako je riječ o **oštećenju električne, vodovodne, telekomunikacijske ili prometne mreže**:
  - Podaci o prostoru-području zahvaćenom oštećenjem;
  - Vrijeme trajanja prekida snabdijevanja.
  
- Ako je riječ o **pronalaženju neeksplozivnih ubojitih sredstava**:
  - Mjesto pronalaženja;
  - Poduzete mjere.

- Ako je riječ o **terorističkim aktivnostima**:
  - Mjesto napada;
  - Podaci o povrijeđenim i poginulim osobama i oštećenim materijalnim dobrima;
  - Mjere poduzete na spašavanju povrijeđenih ljudi;

Aktiviranje operativnog centra CZ vrši se u onom momentu kada su ispunjeni uvjeti, odnosno kada manifestovana prirodna ili druga pojava zaprijeti da može nastati stanje prirodne ili druge nezgode ili kada je ona ispoljena i na osnovu toga na prijedlog Općinskog stožera civilne zaštite od strane Općinskog načelnika proglašeno stanje prirodne ili druge nezgode.

U oba slučaja pokretanje aktiviranja Operativnog centra vrši se na sljedeći način:

- Operativac / zaposlenik Službe za civilnu zaštitu/ u operativnom centru vrši ustrojavanje evidencije i sustava dežure u Operativnom centru sa osobama koje se dodatno angažuju naredbom Općinskog stožera civilne zaštite;
- Operativac u Operativnom centru, nakon donešene naredbe o angažovanju, poziva i upoznaje rezervne operativce o njihovim smjenama, načinu i postupku rada, a prvog u smjeni ostavlja na mobilizacijskom mjestu, odnosno u prostorijama Operativnog centra čime otpočinje 24 satni sustav rada.

#### **Postupanje u radu operativnog centra je sljedeće:**

Kada operativac u Operativnom centru civilne zaštite primi informacije od važnosti za zaštitu i spašavanje, postupa se na način što primljenu informaciju obrađuje, tako što prvo provjerava njenu vjerodostojnost i aktualnost u kontaktu sa davateljem informacije, a nakon toga preduzima sljedeće radnje:

- Informacije koje se odnose na redovna i vanredna izvješća odmah po prijemu, bez obrade, prosljeđuje organu ili pojedincu na koga je izvješće označeno/adresirano;
- Ostale informacije koje se ne odnose na redovna i izvanredna izvješća, prije dostavljanja nadležnom organu, moraju se obraditi.

Obrada informacija podrazumijeva postupak u kojem dežurni operativac treba da zna kojim organima uprave ili drugim organima treba informaciju dostaviti. Utvrđivanje te činjenice vrši se tako što se na osnovu podataka o prirodnoj i drugoj nesreći na koju se informacija odnosi, vrši uvid u propis/pravilnik kojim je utvrđen djelokrug rada organa uprave i drugih organa, i tako saznaje koji je organ nadležan za prijem informacije.

Kada operativac u operativnom centru CZ primi vanrednu informaciju koja nije označena kojem organu se treba dostaviti ili za informaciju sazna putem telefona, elektronskih medija/interneta/tv prijemnik/radio prijemnik/ koji se nalaze u operativnom centru CZ, u tom slučaju operativac prvo vrši provjeru dobijenih informacija u neposrednom kontaktu sa davateljem informacije, odnosno poziva medij putem kojeg je saznao ili od kojeg je dobio informaciju radi provjere vjerodostojnosti i aktualne informacije. Nakon toga pristupa izradi službene zabilješke i vrši distribuciju te zabilješke. Zabilješka se dostavlja onom organu ili više organa koji su nadležni za prijem informacije. Određivanje organa kojima treba dostaviti te informacije operativac u centru utvrđuje prema spisku organa koji su nadležni za primanje podataka o prirodnim i drugim nesrećama.

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

Operativni centar civilne zaštite kada dobije zahtjev sredstava informisanja da im se daju određeni podaci, tražene podatke treba davati na način predviđen Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosni i Hercegovini („Službene novine FBiH“ broj: 32/01) i („Službene novine FBiH“, broj: 57/01). Tražene podatke po pravilu daje rukovodilac Operativnog centra, a u njegovom odsustvu podatke može dati i dežurni operativac u Operativnom centru civilne zaštite.

Obrazac br.1.

### SLUŽBENA ZBILJEŠKA

o informaciji primljenoj telefonom ili neposredno

Dana, \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ godine, primljena je informacija sljedećeg sadržaja:

---

---

---

Informaciju saopštio: \_\_\_\_\_

Informaciju primio: \_\_\_\_\_

Potpis operatera

**Slika 1.:** Primjer obrazca o službenoj zabilješki o primljenoj informaciji telefonom ili neposredno

## **1.2. Redoslijed dostavljanja prikupljenih i analiziranih informacija i podataka nadležnim općinskim organima, službama kao i kantonalnom operativnom centru, a prema potrebi i federalnom operativnom centru**

Sve dobivene informacije koje imaju vezu sa ispoljenom ili očekivanom prirodnom nepogodom, operativac u operativnom centru prioritetno dostavlja Općinskom stožeru CZ koji rukovodi akcijama zaštite i spašavanja, iz razloga što ti podaci Stožeru civilne zaštite služe za hitno odlučivanje o provođenju utvrđenih mjera, postupaka i zadataka i angažovanju snaga i sredstava civilne zaštite. Nakon što se informacije dostave Općinskom stožeru, onda se obrađene informacije prosljeđuju organima, organizacijama, pravnim licima i udruženjima građana, koji se po prirodi posla bave djelatnošću koja je vezana za određenu informaciju.

Ako operativac nije u stanju sam utvrditi kome treba dostaviti informaciju, o tome obavještava voditelja i postupa po njegovom nalogu. Po pravilu informacija se dostavlja onim općinskim službama na čiju se oblast odnosi zatim Županijskom operativnom centru i rukovoditelju općinske službe civilne zaštite, a po nalogu tog rukovoditelja ili drugog ovlaštenog državnog službenika informacija se može dostaviti općinskom načelniku i predsjedavajućem općinskog vijeća, te operativnim centrima susjednih općina.

Nakon obrade i dostavljanja informacije, operativni centar nastavlja neprekidno pratiti cjelokupnu situaciju na ugroženom području uz daljnje prikupljanje novih informacija, njihovo obrađivanje i upućivanje na potrebne adrese, a radi blagovremene i djelotvorne realizacije neophodnih zadataka i aktivnosti u zaštiti i spašavanju.

## **1.3. Način korištenja operativno-komunikacijskog centra Općine u akcijama zaštite i spašavanja**

U sklopu sustava zaštite i spašavanja na području općine Stolac je uspostavljen Operativni Centar. Za potrebe rada Operativnog centra potrebno je da se organizuje i uspostavi veza za javljanja i obavještavanja, što ima za cilj da omogući prenos podataka značajnih za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od „osmatračke mreže“ do Operativnog centra, kako bi se blagovremeno obezbijedilo obavještavanje i uzbunjivanje stanovništva, organa, preduzeća i drugih pravnih lica, u skladu sa propisanim Zakonskim odredbama. U radu operativnog centra, za potrebe informacijsko-komunikacijske podrške u rukovođenju akcijom zaštite i spašavanja koristit će se sljedeće vrste veza:

- Fiksni i mobilni telefonski aparat (telefonska veza);
- Stacionarna radio postaje s kompletnom mobilnih radio postaja tipa „Motorola“ (radio veza) i,
- Druge veze, koje se na savremenim tehničkim dostignućima, u daljnjem periodu uspostave u Operativnom centru.

Ovakva vrsta komunikacijske veze, koristit će se u sve tri faze: preventivnoj, operativnoj i sanacionoj.

Svi privredni i drugi subjekti, korisnici i vlasnici sustava veza kao i građani dužni su da u uvjetima zaštite od prirodnih i drugih nesreća, prioritet u korištenju tih sredstava daju

Općinskom stožeru civilne zaštite. Nakon proglašenja prirodne ili druge nezgode od strane Općinskog načelnika, sve aktivnosti oko zaštite i spašavanja preuzima Općinski stožer civilne zaštite. U Odluci o proglašenju prirodne i druge nezgode utvrđuju se vanredne mjere i aktivnosti za sve subjekte koji će osiguravati provođenje pojedinih mjera i aktivnosti.

### 1.3.1. Informacijski tok i proces rada operativnog centra civilne zaštite

Operativni centar CZ poslove iz svoje ovlasti vrši tako što sa područja Općine prikupljaju, obrađuju i dostavljaju informacije i podatke o svim vrstama prirodnih i drugih nesreća, te prenosi odluke, naredbe i izvješća od Općinskog stožera CZ prema Županijskom i Federalnom stožeru civilne zaštite te operativnim snagama zaštite i spašavanja i prema tijelima vlasti općine Stolac. Ovakva vrsta komunikacije koristit će se u sve tri faze: obavještajnoj, operativnoj i sanacionoj.



**Shema 1:** Informacijski tok i proces rada operativnog centra

Imajući u vidu realno stanje kapaciteta ukupne razvijenosti operativnog centra CZ način prijema i dostavljanja podataka o pojavama i opasnostima od prirodnih i drugih nesreća, odnosno o nastanku tih nesreća na području Općine vršit će se onom vrstom komunikacije koja omogućuje adekvatan i najbrži prijenos informacije prema subjektu informiranja putem fiksnih i mobilnih veza javnih operatera, dok te veze funkcioniraju.

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

<b>Funkcija u Stožeru</b>	<b>Ime i prezime</b>	<b>Broj telefona</b>
Zapovjednik stožera	Stjepan Bošković	036/853-101 063/313-074
Načelnik stožera	Daniel Babić	036/819-018 063/361-148
Član	Tihomir Perić	036/853-101 063/481-154
Član	Marijana Raguž	036/853-101 063/837-094
Član	Senad Burić	036/853-101 063/357-156
Član	Zdravko Previšić	036/853-103 063/321-795
Član	Asim Pitić	036/858-241 061/480-971
Član	Marijana Barbić	036/853-105 063/9233-082
Član	Slađan Marić	036/853-212 063/357-023
Član	Kazimir Raguž	036/853-444 063/345-401
Član	Željko Marić	036/853-090 063/313-467
Član	Marinko Papac	036/853-423 063/321-307

**Tabela 1.:** Pregled članova Općinskog Stožera Civilne zaštite

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

R. br.	Naziv subjekta	Ime i prezime	Funkcija	TELEFON		
				Ured	Fax	Mobitel
1.	FUCZ SARAJEVO	Fahrudin Solak	Ravnatelj	779-450	779-491	061 138-044
2.		Dalila Efendić	Pomoćnik ravnatelja – rukovodilac kabineta	779-459	779-459	-
3.						
4.	ŽUCZ	Eugen Ćubela	Ravnatelj	036/319-869	036/319-869	-
5.	Služba civilne zaštite općine Stolac	Danijel Babić	Šef službe za civilnu zaštitu	036/819-018	036/853-229	063/361-148

**Tabela 2.:** Pregled telefonskih brojeva Federalne uprave civilne zaštite, Županijske uprave civilne zaštite i Službe civilne zaštite općine Stolac

R. br.	Naziv subjekta	Ime i prezime	Telefon
1.	Policajska stanica	Komandir:Emin Bilal	036 853 324
2.	Dom zdravlja	Ravnatelj: dr. Kazimir Raguž	036 853 444
3.	J.P. Komunalno d.o.o. Stolac	Ravnatelj: Marinko Papac	063 321 307 036 853 423
4.	Veterinarska stanica Stolac	Ravnatelj: Željko Marić	036 853 090
5.	Crveni križ	Predsjednik:Mirjana Barbić	036 853 105
6.	J.P. ŠPD „Šume Hercegovačko-neretvanske“ Šumarija Stolac	Šumar:Luka Marić	063/357-166
7.	Centar za socijalni rad	Ravnatelj: Ivan Perić	036 853 104
8.	Gradska apoteka	Ravnatelj: Ivan Lukenda	036 854 332 036 853 963
9.	DVD Stolac	Starješina: Slađan Marić	036 853 212

**Tabela 3.:** Pregled telefonskih brojeva javnih preduzeća i ustanova na području općine Stolac

### **1.3.2. Dostavljanje i obrada podataka**

Davatelji informacija dužni su operativnim centrima dostavljati podatke o posljedicama koje su nastale djelovanjem prirodnih i drugih nesreća, i to: potresa, poplave, požara, klizanja terena, snježnih lavina i nanosa, vremenske neprilike, prometnih nezgoda u cestovnom i zračnom prometu, ispuštanja ili prosipanja štetnih i otrovnih tvari, zagađivanja riječnih tokova, zemljišta i okoliša, zaraznih bolesti kod ljudi (epidemije), zaraznih bolesti kod životinja (epizootija), zaraznih bolesti kod bilja (epifitije), radiološko – hemijsko - biološke kontaminacije, trovanja ljudi hranom ili vodom, oštećenjima električne ili vodovodne mreže, telekomunikacija ili prometne mreže, pronalaženja minsko-eksplozivnih sredstava (MES) i neeksplozivnih ubojitih sredstava (NUS) i drugih pojava i opasnosti koje svojim djelovanjem mogu ugroziti život i zdravlje ljudi i uništiti materijalna dobra.

Dostavljanje informacija operativnom centru CZ o pojavama opasnosti i nastanku prirodne i druge nezgode vrši se u svim situacijama, prije nastanka ili neposredno po nastanku prirodne i druge nezgode.

### **1.3.3. Neprekidnost procesa rada i razvrstavanja informacija i podataka**

Općinski operativni centar civilne zaštite sa davateljem informacije održava kontakt po načelu neprekidnosti komunikacije radi prikupljanja relevantnih dodatnih podataka o opasnosti ili nesreći:

- Izvoru (uzroku) opasnosti odnosno nezgode;
- Vrsti prirodne ili druge nezgode (naziv nezgode);
- Vremenu nastanka nezgode;
- Području na kojem se pojavila nezgoda (naseljena ili nenaseljena mjesta);
- Posljedicama nezgode koje se odnose na ljudske žrtve (orijentacioni broj poginulih, teže i lakše povrijeđenih ili nestalih);
- Posljedicama nastalim na materijalnim dobrima (stambenim, komunalnim, privrednim i infrastrukturnim objektima);
- Poduzetim mjerama na zaštiti i spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara, potrebnoj pomoći u snagama i sredstvima civilne zaštite;
- Drugim podacima sa kojima raspolaže davatelj informacije.

Navedene informacije dobijene od bilo kojeg davatelja treba u potpunosti provjeriti putem ovlaštenih tijela vlasti i službenih osoba. Operativni centar civilne zaštite informacije prikuplja i putem stalnog praćenja redovnih informativnih programa putem radija i TV o pojavi ili nastanku prirodne i druge nezgode. Putem istih medija operativni centar automatski obavještava javnost o pojavi opasnosti i postupcima u vezi sa ponašanjem građana u tim uvjetima provođenjem konkretnih mjera zaštite i spašavanja. Prilikom dobijanja zahtjeva od Operativnog centra CZ da se objavi određena informacija, organ, služba i pravno lice dužni su odmah omogućiti objavljivanje te informacije, odnosno prekinuti emisiju redovnog programa na TV i radiju, i objaviti dostavljenu informaciju. Općinskom operativnom centru pored uobičajenih operativnih izvješća, dostavljaju se, u pravilu, one informacije koje se odnose na prirodne i druge nezgode većih razmjera i koje mogu ugroziti ili su već ugrozile život i zdravlje većeg broja ljudi i veći broj materijalnih dobara ili je nesreća zahvatila područje dvije ili više općina ili područje cijele županije.

#### **1.3.4. Obavješćavanje općinskih službi uprave i drugih tijela općinske uprave i povratne informacije**

Obradom dostavljenih informacija i podataka OC CZ, potrebno je iste dostaviti odgovarajućoj općinskoj službi ili tijelu uprave i nakon toga samostalno postupiti na sljedeći način:

1. Informaciju dostavlja samo onim općinskim službama ili tijelima uprave za koje se utvrdi da su nadležni za prirodnu i drugu nesreću na koju se informacija odnosi;
2. Neobrađene informacije primljene od davatelja, potrebno je dostaviti Županijskom operativnom centru na čijem se području pojavila opasnost za nastanak prirodnih ili drugih kao i već nastalih nesreća, ovisno o datoj informaciji;
3. Informacijama upoznati Šefa službe CZ ili drugog ovlaštenog državnog službenika te službe.

Do proglašenja stanja prirodne i druge nezgode, odgovorna osoba određuje koje informacije operativni centar CZ dostavlja Općinskom načelniku, Općinskim službama i dr. Operativni centar CZ u operativnoj situaciji proglašenog stanja prirodne i druge nezgode, obrađene informacije i podatke kao rezultat precizno utvrđenih činjenica o nastanku i posljedicama prirodnih i drugih nesreća na ugroženom području, pretvara u operativno izvješće o posljedicama koje su nastale po život i zdravlje ljudi i životinja, materijalna dobra i okoliš na ugroženom području.

Općinski stožer CZ dostavlja sastavljeno operativno izvješće OC CZ koje je u procesu rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja i Stožeru CZ. OC CZ stalno održava komunikaciju sa županijskim operativnim centrom CZ i vrši dostavljanje određenih podataka. U toku trajanja aktivnosti na spašavanju ljudi i materijalnih dobara i otklanjanju posljedica prouzrokovanih prirodnom i drugom nesrećom, operativni centar je dužan postupati po naredbama OŠ CZ koji upravlja akcijama zaštite i spašavanja. Prioritet dostavljanja informacija uvijek je prema onim subjektima koji direktno upravljaju ili su sudionici akcija spašavanja života i zdravlja ljudi i životinja na području pogođenom nesrećom odnosno prema tijelima vlasti Općine koja je najodgovornija za stvaranje preduvjeta za efikasnu zaštitu i spašavanje.

Općinske službe uprave u procesu rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja direktno učestvuju u procesu rada općinskog stožera CZ preko svojih predstavnika u Stožeru CZ. OC CZ, u funkciji dijela službe stručnog servisa OŠ CZ, pruža administrativnu i stručnu podršku pri izradi Završnog izvješća o aktivnostima koje su se provodile tokom trajanja akcija na spašavanju, odnosno na otklanjanju nastalih posljedica i podacima o nastalim posljedicama koji se dostavlja Pomoćniku Načelnika službe za CZ i MZ-e, Načelniku općine, KUCZ-e, FUCZ-e kao i Općinskom vijeću ako OŠ CZ-e odluči da sa provedenim aktivnostima treba upoznati Općinsko vijeće.

## 1.4. Organizacija upozorenja

### 1.4.1. Način upozoravanja u nesrećama

Nesreća	Izvor upozoravanja	Sadržaj	Korisnici upozoravanja	Mjere, snage i sredstva
<p><b>Zemljotres</b></p>	<p>Federalni seizmološki zavod</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Mjesto pojave opasnosti, zemljotresa</li> <li>- Vrijeme pojave opasnosti, zemljotresa</li> <li>- Posljedice koje je izazvao zemljotres</li> <li>- Mjere koje se preduzimaju radi ublažavanja nezgode</li> <li>- Potrebna pomoć u snagama i sredstvima CZ-e radi sprečavanja otklanjanja posljedica nezgode</li> <li>- Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-Načelnik Općine;</li> <li>-Služba za CZ-u;</li> <li>-Općinski Stožer civilne zaštite</li> <li>-Općinski organi i službe;</li> <li>-Pravna lica;</li> <li>-Stanovništvo;</li> <li>-MUP-a HNK-a;</li> <li>-Zdravstvene Ustanove;</li> <li>-Crveni križ.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Službe i postrojbe civilne zaštite ovisno od vrste i obima zemljotresa.</li> <li>- Materijalno tehnička sredstva sa kojim raspolažu službe i postrojbe CZ-e.</li> <li>-Praćenje situacije, poduzimanje preventivnih mjera.</li> </ul>

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

<p><b>Poplava, rušenje i prelijevanje brana</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Agencija za vodno područje jadranskog mora;</li> <li>- Županijsko Ministarstvo za privredu;</li> <li>- Povjerenici;</li> <li>- Građani;</li> <li>- Ministarstvo Sigurnosti BiH.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Uzrok koji je doveo do nastanka poplave;</li> <li>- Mjesto pojave opasnosti, odnosno nastajanja poplave;</li> <li>- Vrijeme pojave opasnosti, odnosno nastajanja poplave;</li> <li>- Posljedice koje može izazvati ili je izazvala poplava;</li> <li>- Mjere koje se preduzimaju radi sprečavanja nastanka poplave;</li> <li>- Potrebna pomoć u snagama i sredstvima CZ-e radi sprečavanja nastajanja poplave;</li> <li>- Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija;</li> <li>- Mjesto prelijevanja ili pucanja brane.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Načelnik općine Stolac</li> <li>- Služba za CZ-u;</li> <li>- Općinski organi i službe, stanovništvo;</li> <li>- Pravna lica;</li> <li>- MUP-a HNK-a;</li> <li>- Zdravstvene Ustanove;</li> <li>- Crveni križ.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Službe i postrojbe CZ ovisno od vrste i obima poplava.</li> <li>- Službe i postrojbe za evakuaciju stanovništva;</li> <li>- Materijalno tehnička sredstva sa kojim raspolažu službe i postrojbe CZ-e i građani;</li> <li>- Praćenje situacije, poduzimanje preventivnih mjera.</li> </ul>
---	---	---	---	--

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

<p><b>Snijeg i snježni nanosi</b></p>	<p>- Federalni hidro - meteorološki zavod; - Stanovništvo</p>	<p>- Mjesto pojave opasnosti , odnosno snijega i nanosa; -Posljedice koje može izazvati ili je izazvao snijeg i nanosi; -Mjere koje se preduzimaju radi sprečavanja i širenja posljedica od snijega i nanosa; - Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija.</p>	<p>-Općinski organi, službe i stanovništvo;  -Pravna lica;  -OŠ CZ.</p>	<p>-Službe za održavanje puteva; -Gorska služba spašavanja -Služba medicinske pomoći; -PVJ -Crveni križ -Praćenje situacije; -Poduzimanje preventivnih mjera.</p>
<p><b>Suša</b></p>	<p>- Federalni hidro- meteorološki zavod</p>	<p>- Mjesto pojave opasnosti, odnosno suše; - Posljedice koje može izazvati ili je izazvala suša; - Mjere koje se preduzimaju radi sprečavanja i širenja posljedica od suše; - Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija;</p>	<p>-Općinski organi;  -Službe i stanovništvo;  -Poljoprivredni proizvođači;  -Stanovništvo iz niskih zona bez vode</p>	<p>-PVJ;  -DVD;  -Služba za vodo- snabdjevanje;  -Materijalno tehnička sredstva sa kojim raspolažu službe i postrojbe CZ;  -Praćenje situacije, poduzimanje preventivnih mjera;</p>
<p><b>Oluja i grad</b></p>	<p>- Federalni hidro- meteorološki zavod; -Stanovništvo</p>	<p>- Mjesto pojave opasnosti, odnosno oluje i grada; - Posljedice koje može izazvati ili je izazvala oluja i grad; - Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija;</p>	<p>-Pravna lica, Općinski organi, Službe i stanovništvo;  -Ponašanje u skladu sa prognozama meteoalarma po nivou očekivane opasnosti (naranđasti, žuti i crveni).</p>	<p>-Službe i postrojbe ovisno od obima oluje i grada.</p>

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

<p><b>Mraz i hladnoća</b></p>	<p>- Federalni hidro-meteorološki zavod</p>	<p>- Mjesto pojave opasnosti , odnosno mraza.          - Posljedice koje može izazvati ili je izazvao mraz.          - Mjere koje se preduzimaju radi sprečavanja i širenja posljedica od mraza.          - Potrebna pomoć u snagama i sredstvima CZ-e radi sprečavanja posljedica od mraza.          - Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija</p>	<p>-Općinski organi, službe, stanovništvo,          -Poljoprivredni proizvođači,          -Pravna lica.</p>	<p>- Službe za održavanje puteva;          - Služba za vodo-snabdjevanje;          -Služba crvenog križa;          -Materijalno tehnička sredstva sa kojim raspolažu službe i postrojbe CZe.          -Praćenje situacije, poduzimanje preventivnih mjera.</p>
<p><b>Klizanje i odronjavanje tla</b></p>	<p>-Stanovništvo</p>	<p>- Uzrok koji je doveo do nastanka klizišta;          - Mjesto pojave opasnosti, odnosno nastajanja klizišta i površina zahvaćena klizištem;          - Posljedice koje može izazvati ili je izazvalo klizište;          - Mjere koje se preduzimaju radi sprečavanja nastanka i širenja klizišta;          - Potrebna pomoć u snagama i sredstvima CZ-e radi sprečavanja posljedica;          - Evakuacija ako je potrebna;          - Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija</p>	<p>-Služba za civilnu zaštitu;          - Služba za prostorno uređenje stambeno-komunalne poslove i raseljena lica;          -Pravna lica za sanaciju i prohodnost infrastrukture.</p>	<p>-Službe civilne zaštite za aktivnosti evakuacije;          - Služba za prostorno uređenje stambeno-komunalne poslove i raseljena lica;          -Materijalno tehnička sredstva sa kojim raspolažu službe i postrojbe CZ;          -Praćenje situacije, poduzimanje preventivnih mjera.</p>

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

<p><b>Požar</b></p>	<p>-Pripadnici MUP-a; - Hercegovačko-neretvanske šume; - Stanovništvo.</p>	<p>- Uzrok koji je doveo do nastanka požara; - Mjesto pojave opasnosti , odnosno nastajanja požara i površina zahvaćena požarom. - Vrijeme pojave opasnosti, odnosno nastajanja požara. - Posljedice koje može izazvati ili je izazvao požar; - Mjere koje se preduzimaju radi sprečavanja nastanka i širenja požara; - Potrebna pomoć u snagama i sredstvima CZ-e radi sprečavanja širenja požara. - Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija.</p>	<p>-Profesionalna vatrogasna postrojba; -DVD Stolec; -VD Stolec; -Šumarija Stolec; -Služba za civilnu zaštitu; -Povjerenici CZ-e i stanovništvo; -Pravna lica; -Općinski organi i službe; -MUP-a HNK-a.</p>	<p>Profesionalna vatrogasna postrojba; -Povjerenici; -Stanovništvo; -Druge snage i materijalna oprema ovisno od veličine požara (Oružane snage sa svojom opremom); -Materijalno tehnička sredstva sa kojim raspolažu; - Službe i postrojbe CZ; -Praćenje situacije, poduzimanje preventivnih mjera.</p>
<p><b>Velike nezgode u cestovnom prometu</b></p>	<p>-Sudionici u prometu; -Pripadnici MUP-a HNK-a</p>	<p>- Mjesto nezgode; - Posljedice koje je izazvala prometna nesreća; - Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija</p>	<p>-Služba hitne pomoći; -PVJ; -DVD; -MUP-a HNK-a; -SPI služba (služba pomoć – informacije);</p>	<p>- Služba hitne pomoći; - PVJ; - DVD - BIHAMK.</p>
<p><b>Rizik od MES-a i NUS-a</b></p>	<p>-Stanovništvo, lovci, ribolovci</p>	<p>- Mjesto pojave opasnosti, odnosno mjesto pronalaska MES-a i NUS-a.</p>	<p>-FUCZ; -MUP HNK-a; -Služba za civilnu zaštitu; -Zdravstvene ustanove.</p>	<p>- Deminerski timovi za deminiranje i uklanjanje NUS-a, sa pratećom opremom; -Medicinsko zbrinjavanje.</p>

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

<p><b>Ekspanzije ili eksplozije plinova i opasnih materija</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Uposlenici firmi u kojoj su se desile eksplozije;</li> <li>- Stanovništvo;</li> <li>- MUP-a HNK-a.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Mjesto pojave opasnosti , odnosno eksplozije;</li> <li>- Posljedice koje može izazvati ili je izazvala eksplozija;</li> <li>- Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Općinski organi, službe i stanovništvo;</li> <li>- Pravna lica;</li> <li>- Zdravstvene ustanove.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- PVJ</li> <li>- Služba za RHB zaštitu;</li> <li>- Služba Medicinske pomoći;</li> <li>- Materijalno-tehnička sredstva sa kojim raspolažu službe i postrojbe CZ.</li> </ul>
<p><b>Epidemije</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Medicinske ustanove;</li> <li>- Domovi zdravlja i bolnice.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Uzrok koji je doveo do nastanka epidemije;</li> <li>- Mjesto pojave opasnosti, odnosno nastanaka epidemije;</li> <li>- Posljedice koje može izazvati ili je izazvala epidemija;</li> <li>- Mjere koje se preduzimaju radi sprečavanja nastanka i širenja epidemije;</li> <li>- Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Stanovništvo;</li> <li>- Zdravstvene ustanove;</li> <li>- Općinski organi i službe;</li> <li>- Ministarstvo zdravstva Hercegovačko-neretvanske županije.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Služba medicinske pomoći;</li> <li>- Materijalno tehnička sredstva sa kojim raspolažu službe i postrojbe CZ</li> </ul>

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

<p><b>Biljne bolesti i štetočine</b></p>	<p>- Poljoprivredni institut; - Poljoprivredni zavod; - Stanovništvo, - Zemljoradničke zadruge, - Poljoprivredna i druga udruženja.</p>	<p>- Uzrok koji je doveo do nastanka biljnih bolesti i štetočina; - Mjesto pojave opasnosti, odnosno nastanka biljnih bolesti i štetočina; - Posljedice koje mogu ili su izazvale biljne bolesti i štetočine; - Mjere koje se preduzimaju radi sprečavanja nastanka i širenja biljnih bolesti i štetočina; - Druge informacije sa kojima raspolaže davatelj informacija.</p>	<p>-Općinski organi, službe; -Stanovništvo; -Poljoprivredni proizvođači; -Pravna lica.</p>	<p>-Šume Hercegovačko-neretvanske županije; -Poljoprivredne apoteke.</p>
--	---	--	--	--

Operativni centar prikuplja i obrađuje podatke o svim vidovima opasnosti, vrši uzbuđivanje i upozoravanja građana, prenosi naređenja nadležnog stožera civilne zaštite, oglašava prestanak opasnosti, te priprema i šalje izvješće o poduzetim mjerama i aktivnostima.

#### 1.4.2. Zadaci operativnog centra civilne zaštite

Zadaci operativnog centra civilne zaštite su sljedeći:

1. Vršiti prikupljanje, obradu i distribuciju podataka o svim prirodnim i drugim nesrećama na području Općine i te podatke i informacije dostavlja nadležnim organima Općine i Županijskom operativnom centru CZ, a prema potrebi i Federalnom operativnom centru CZ;
2. Prenosi naredbe Općinskog stožera civilne zaštite, kao i naredbe Županijskog i Federalnog stožera u vrijeme kada ti stožeri rukovode akcijama zaštite i spašavanja na području općine Stolac;
3. Blagovremeno upozorava građane da prijeti neposredna opasnost ili je nastala određena opasnost emitovanjem znaka za uzbuđivanje "opća opasnost", dati upute stanovništvu kako u toj situaciji da postupaju i oglašava prestanak opasnosti;
4. Prima, priprema i šalje izvješća nadležnim organima Općine i Županijskom operativnom centru CZ o mjerama i aktivnostima koje se poduzimaju u toku sprovođenja aktivnosti na zaštiti i spašavanju na području općine Stolac;

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

5. Prenosi saopćenja javnim medijima Općine o podacima koji se odnose na prirodne i druge nezgode kojima raspolaže;
6. Ostvaruje stalni kontakt sa operativnim centrima CZ susjednih općina i sa županijskim operativnim centrom CZ u vezi međusobnog dostavljanja potrebnih podataka i informacija o prirodnim i drugim nesrećama i postupka po nalogima i zahtjevima županijskog operativnog centra CZ;
7. Vršiti i sve druge poslove koji se odnose na prikupljanje i distribuciju podataka o prirodnim i drugim nesrećama na području općine.

Operativni centar pri obavljanju svojih zadataka koristi veze javnih telekomunikacija pravnih lica (fiksni, mobilni telefoni), radija i televizije, interneta, radio amateri, federalnih i županijskih organa uprave.

**1.4.3. Mogućnosti informisanja za rano upozorenje na području općine Stolac**

R. br.	Izvor podataka	Sadržaj	Način ugrožavanja
1.	Vlasnici ugroženih površina – objekata, lovci, ribolovci	Pojava bujičnih voda i vrlo visoke podzemne vode	Poplava
2.	Vlasnici pogođenih površina, lovci, ribolovci, slučajni prolaznici	Pojava požara na otvorenom prostoru tokom vremena povećane ugroženosti od požara	Veći požar na otvorenom prostoru
3.	Vlasnici ugroženih površina – objekata	Pojava klizišta	Klizišta koja ugrožavaju objekte i materijalna dobra
4.	Sudionici u prometu i pripadnici MUP-a	Tehničko tehnološke nezgode-prometni udesi	Poginuli, povrijeđeni i materijalna šteta
5.	Građani, lovci, ribolovci, planinari i dr.	MES i NUS	Pojava mina i NUS-a u neposrednoj blizini lokacija gdje borave ili se kreću građani
6.	Građani, lovci, planinari i dr.	Visoki snijeg i snježni nanosi	Visoki nanosi na putnim prometnicama, snijeg, vjetar, led.

### **1.5. Uzbunjivanje – obavještanje stanovništva o nadolazećoj ili neposrednoj opasnosti**

Operativni centar CZ 121 dužan je po prijemu obavijesti od relevantnog izvora, o mogućoj nesreći, odmah po saznanju dostaviti Načelniku općine kako bi isti mogao naložiti pripravnost operativnih snaga. Po primljenoj obavijesti načelnik u skladu s procjenom ugroženosti, te u koordinaciji sa Načelnikom stožera CZ poduzima mjere i naređuje pripravnost operativnih snaga zaštite i spašavanja u njihovom dijelu ili u cijelini.

Informacije kojima je cilj upozoravanje stanovništva, operativnih snaga i drugih pravnih osoba s obzirom na moguće prijetnje Načelnik dostavlja:

- Operativnim snagama zaštite i spašavanja određenim Odlukom o snagama ZiS;
- Ostalim pravnim osobama i stanovništvu i to ovisno od vrste prirodne i druge nezgode.

Predviđeni znaci za uzbunjivanje jedinstveni su za područje FBiH i koriste se na način i pod uvjetima koji su utvrđeni Pravilnikom o organiziranju i funkcioniranju operativnih centara civilne zaštite ("Službene novine FBiH", broj 8/07). Znaci za uzbunjivanje imaju za cilj da se stanovništvo blagovremeno upozori da prijete neposredna opasnost ili je nastala određena opasnost, kako bi odmah po saznanju mogle poduzeti odgovarajuće radnje i postupci u cilju zaštite života stanovništva i imovine od djelovanja nastale opasnosti od prirodne i druge nezgode. Znaci uzbunjivanja građana za slučaj pojave prirodne ili druge nezgode su :

1. Znak opće opasnosti – neprekidni zavijajući ton u trajanju od 100 sekundi koji se u toku prva četiri sata ponavlja više puta;
2. Znak prestanka opasnosti – neprekidni jednolični ton u trajanju od 60 sekundi.

Signal opće opasnosti se emituje kada stanovništvu i materijalnim dobrima prijete opasnost od pojave plimnog vala, velikog požara, kretanja radioaktivnog oblaka ili pojave većih količina otrovnih tvari u vidu oblaka i drugim opasnostima koje mogu ugroziti živote i zdravlje većeg broja ljudi. Signal prestanka opasnosti emituje se kada Općinski stožer civilne zaštite procijeni da je prestala opasnost po ljude i materijalna dobra ili kada je izvršeno poduzimanje odgovarajućih mjera za provođenje zaštite i spašavanja ugroženih ljudi i materijalnih dobara. Emitovanje signala za uzbunjivanje vrši Općinski operativni centar civilne zaštite putem električnih sirena koje su namijenjene za davanje signala, a kojima se upravlja iz centra. Nalog za emitovanje signala daje voditelj općinske službe civilne zaštite, a u njegovoj odsutnosti osoba koju on ovlasti.

Nakon emitovanja signala "opća opasnost" općinski operativni centar dužan je postupiti u skladu sa odredbama člana 54. Pravilnika o organizovanju i funkcionisanju operativnih centara civilne zaštite ("Službene novine FBiH", broj 08/07).

## GRAFIČKI PRIKAZ ZNAKOVA ZA UZBUNJIVANJE

### <<OPĆA OPASNOST>>

100 ± 2 s
-----------

Emituje se zavijajućim tonom u trajanju od 100 sekundi, s tim da se tokom prvih četiri sata, znak opće opasnosti ponavlja više puta.

### <<PRESTANAK OPASNOSTI>>

60 ± 2 s
----------

Emituje se jednoličnim tonom u trajanju od 60 sekundi.

## 1.6. PRILOG DOKUMENTA

### 1.6.1. Osobna i materijalna formacija općinskog operativnog centra

Prikupljanje podataka i obradu istih te dostavu na odgovarajuće adrese centri obavljaju redovno, to jest svaki dan, a prenošenje naredbi samo u vrijeme kada stožer civilne zaštite vrši svoju operativnu funkciju (faza spašavanja i faza otklanjanja posljedica).

Općinski operativni centar se formira u sastavu općinske službe civilne zaštite. Za njegovo funkcionisanje u uvjetima kada nema prirodne nezgode, određen je jedan zaposlenik koji u radne dane na poslu u centru provodi 8 sati, a u uvjetima djelovanja prirodne ili druge nezgode u centru se uvodi neprekidno dežurstvo i angažuju još četiri osobe.

Lična formacija Operativnog centra izražena je u tabeli kako slijedi:

R. br.	Naziv radnog mjesta u operativnom centru	Radno vrijeme	Stručna sprema	Način popunjavanja	Broj osoba
1.	Milenko Vujnović	8 sati	SSS	Profesionalno	1
2.	Vinko Lopin	Po potrebi	SSS	Po rasporedu	1
3.	Nikola Matić	Po potrebi	SSS	Po rasporedu	1
4.	Marko Raguž	Po potrebi	SSS	Po rasporedu	1
5.	Bojan Rajič	Po potrebi	SSS	Po rasporedu	1
UKUPNO					5

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

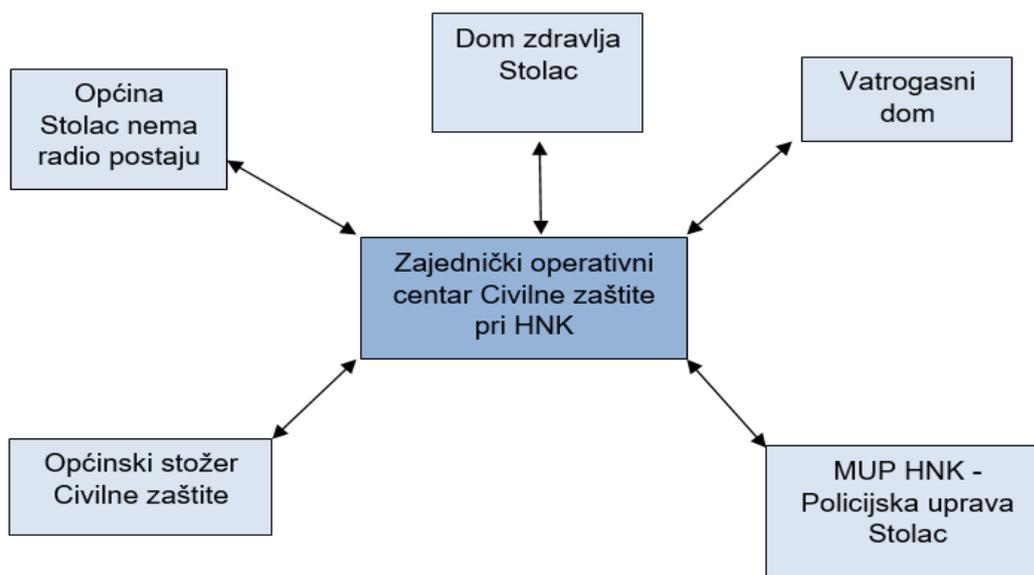
Materijalna formacija Operativnog centra izražena je u tabeli kako slijedi:

R. br.	Naziv – vrsta sredstava / opreme	Broj
1.	Prostorija, oko 30 m <sup>2</sup> , namjenski urađena kao dvije radne prostorije	1
2.	Telefonska linija ISDN (paket, dvije digitalne i jedna analogna linija)	1
3.	Radio – uređaj KT	1
4.	Radio – uređaj UKT	1
5.	Radio stanice	3
6.	Personalni računar sa modemom	1
7.	Štampač	1
8.	Skener	1
9.	Kopir aparat	1
10.	Telefonski aparat	4
11.	Fax aparat	1
12.	Operativno - komunikacijski pult za smještaj komunikacionih sredstava	1
13.	Radni sto i odgovarajući broj stolica	2
14.	TV prijemnik	1
15.	Radio prijemnik	1
16.	Uređaj za neprekidno napajanje	1
17.	Topografska karta (četverbojna) Bosne i Hercegovine razmjera 1:200.000 sa entitetskim, županijskim i općinskim linijama administrativno-teritorijalnih područja	1
18.	Topografska karta (četverbojna) područja HNŽ mjerila 1:50.000 po sekcijama s administrativno-teritorijalnim linijama općina i grada	1
19.	Topografska karta (četverbojna) područja HNŽ mjerila 1:25.000 po sekcijama s administrativno-teritorijalnim linijama	1
20.	Agregat odgovarajuće snage	1
21.	Akumulatorska baterija za alternativno napajanje uređaja električnom energijom	1
22.	Uređaj za aktiviranje sirena za davanje zvučnih signala predviđenih za uzbuđivanje stanovništva u slučaju opasnosti od prirodne i druge nezgode	1
23.	GPS uređaj za očitavanje geografskih koordinata uz pomoć satelitskog sustava po WGS-84	1
24.	Ručna prenosna sirena za alternativni način davanja zvučnih signala	1

**1.6.2. Pregled telefonskih brojeva općinskih operativnih centara, kao i Kantonalnog i Federalnog operativnog centra**

R.br.	Naziv centra	Telefon	e-mail	Fax
1.	Federalna uprava civilne zaštite - operativni centar	033 767530	fucz@fbihvlada.gov.ba	033 767560
2.	Županijska uprava civilne zaštite - operativni centar	036/319-869	-	036/319-869
3.	OŠ CZ Stolac	036/854-666	-	036/858-260
4.	OŠ CZ Čapljina	036/805-087	-	036/807-076
5.	OŠ CZ Jablanica	036/751-315	-	036/751-315
6.	OŠ CZ Konjic	036/735-370	-	036/753-371
7.	OŠ CZ Mostar	036/570-014	-	036/558-253
8.	OŠ CZ Čitluk	036/640-546	-	036/640-537
9.	OŠ CZ Prozor - Rama	036/771-382	-	036/771-382
10.	OŠ CZ Ravno	036/891-469	-	036/891-466
11.	OŠ CZ Neum	036/880-121	-	036/880-121

**1.6.3. Šema instaliranih sirena, radio stanica i razglasnih stanica koje će se koristiti za obavještanje i uzbuđivanje stanovništva**



#### 1.6.4. Lista pitanja za rad operativnog centra i način rada centra

##### Lista pitanja

Za prva četiri sata od nastanka prirodne ili druge nezgode, prvo izvješće koji davatelji informacija (općinske službe za upravu, općinske upravne organizacije, službe i pravna lica osnovana Općinskim propisom, udruženja građana od značaja za zaštitu i spašavanje i građani) dostavljaju Operativnom centru civilne zaštite, treba obavezno da sadrže sljedeće podatke:

- Vrstu prirodne i druge nezgode;
- Vrijeme nastanka nezgode;
- Područje na kojem se pojavila nezgoda (naseljena ili nenaseljena mjesta);
- Uzrok nastanka nezgode;
- Posljedice koje se odnose na ljudske žrtve (broj poginulih, teže i lakše povrijeđenih ili nestalih);
- Posljedice nastale na materijalnim dobrima (stambenim, komunalnim, privrednim i infrastrukturnim objektim);
- Poduzete mjere na zaštiti i spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara;
- Potrebna pomoć u snagama i sredstvima;
- Druge podatke sa kojima raspolaže davatelj informacija.

Informacije koje se Operativnom centru dostavljaju poslije isteka vremena od prvih četiri sata od momenta nastanka prirodne i druge nezgode, pored već pomenutih podataka, treba da sadrže naročito one podatke utvrđene u članu 4. Pravilnika o organiziranju i funkcioniranju Operativnih centara civilne zaštite („Službene novine FBiH“ broj 8/07).

##### Način rada operativnog centra

Operativni centar ostvaruje tri funkcije: prikupljanje, obradu i dostavu određenih informacija.

- *Prva funkcija* je prikupljanje podataka o svim vrstama pojava i opasnosti i drugih činjenica koje se odnose na sve vrste prirodnih nesreća i drugih nesreća.
- *Druga funkcija* je obrada prikupljenih podataka u smislu da se prikupljeni podaci provjere u pogledu njihove istinitosti i da se odrede organi vlasti i drugi subjekti kojima te podatke treba dostaviti.
- *Treća funkcija* je dostavljanje obrađenih informacija ovlaštenim organima vlasti ili drugim institucijama.

Uz već navedene tri funkcije, operativni centar civilne zaštite ima i dvije posebne obaveze koje se odnose na sljedeće:

- Obaveza podnošenja izvješća rukovoditelju organa civilne zaštite u pogledu podataka i informacija koje operativni centar civilne zaštite primi izvan radnog vremena (od 16:00 sati tekućeg do 08:00 sati narednog dana). Cilj tog izvješća je da se taj rukovodilac upozna sa stanjem na terenu i, ako ima potrebe, pravovremeno poduzme odgovarajuće mjere u odnosu na pojave i opasnosti koje mogu dovesti do nastanka prirodne ili druge nezgode.
- Davanje podataka sredstvima javnog informisanja a tiče se podataka koje traže sredstva informisanja (radio, TV, štampa i dr.). Ti se podaci trebaju davati samo na način koji je regulisan u zakonima i upustvima koja su navedena u odredbi 25. Pravilnika o organizovanju i funkcionisanju operativnih centara civilne zaštite.

#### **1.6.5. Knjige evidencije**

Operativac u operativnom centru vodi dvije knjige i to:

- 1) Djelovodnik informacija i akata,
- 2) Arhivsku knjigu.

Opća namjena vođenja ovih knjiga evidencije, jeste u tome da se informacije i službeni dokumenti podjednako uspješno i efikasno formiraju, koriste, čuvaju, pretražuju i pregledaju na organizovan način. Istovremeno se tom evidencijom uspostavlja tok službenih informacija i dokumenata između službe civilne zaštite i praćenje njihovog kretanja od Operativnog centra CZ do različitih organa, službi, javnih preduzeća, udruženja građana isl., kojima su pojedini dokumenti dostavljeni.

Prema tome evidencija ima veliko značenje, pa je operativac u Operativnom centru CZ dužan tu evidenciju voditi uredno, pravilno i ažurno – na propisan način.

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

Obrazac broj 2.

Djelovodnik informacija i akata vodi se na obrazcu

R. br.	Podaci o primljenoj informaciji				Podaci o otpremljenoj informaciji			Potpis operativca
	P/O	Broj primljene informacije	Datum i vrijeme prijema informacije	Od koga je informacija primljena	Naziv organa kojem je informacija dostavljena	Datum i vrijeme predaje informacije	Podaci o osobi kojoj je informacija predata	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

### UPUSTVO

o načinu popunjavanja obrasca

1. U rubriku 1. upisuje se arapski broj pod kojim se primljena informacija zavodi;
2. U rubriku 2. upisuje se oznaka informacije da li se radi o informaciji koju treba samo proslijediti naznačenom organu ili pojedincu (P) ili treba pristupiti obradi inf. (O);
3. U rubriku 3. upisuje se broj koji je upisan u zaglavlju primljene informacije;
4. U rubriku 4. upisuje se datum i vrijeme kada je informacija primljena u OC;
5. U rubriku 5. upisuje se naziv pošiljaoca primljene informacije koji je upisan u toj informaciji;
6. U rubriku 6. upisuje se naziv organa kome operativni Centar dostavlja informaciju;
7. U rubriku 7. upisuje se datum i vrijeme kada se informacija predaje primaocu;
8. U rubriku 8. upisuju se lični podaci (ime i prezime) osobe koja je primila informaciju;
9. U rubriku 9. upisuje se svojeručan potpis dežurnog operatera koji je otpremio informaciju.

*Slika 2.: Primjer obrasca djelovodnika informacija i akata koji se vodi*

## **2. DOKUMENT O MOBILIZACIJI, AKTIVIRANJU I ANGAŽIRANJU SNAGA I SREDSTAVA**

### **2.1. Aktiviranje Općinskog stožera civilne zaštite i povjerenika civilne zaštite**

Operativnu funkciju rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara Općinski stožer civilne zaštite ostvaruje u sljedećim uvjetima:

1. Kada zaprijeti neposredna opasnost za nastanak određene prirodne ili druge nezgode koja može ugroziti život i zdravlje ljudi i materijalnih dobara na određenom području u čemu Stožer vrši preventivno operativnu funkciju;
2. Kada Općinski načelnik proglasi nastanak prirodne ili druge nezgode na određenom području u čemu Stožer vrši operativnu funkciju u fazi spašavanja i fazi otklanjanja nastalih posljedica.

Rad Općinskog stožera CZ u navedenim uvjetima pod tačkom 1. po pravilu, može trajati najduže do tri dana, u kojem roku Općinski načelnik treba da donese Odluku o proglašenju stanja prirodne ili druge nezgode ili Odluku da Stožer nastavi svoj rad dok se ne otklone opasnosti koje mogu dovesti do nastanka prirodne ili druge nezgode, što se u Odluci konkretno određuje. Aktiviranje Općinskog stožera CZ vrši se tako što se komandant, načelnik i svi članovi Općinskog stožera CZ pozivaju (telefonski, kurirskom i sl.) da odmah dođu na mjesto koje je određeno za njihov rad i da počnu obavljati svoju funkciju rukovođenja svim akcijama zaštite i spašavanja na ugroženom području.

Aktiviranje Općinskog stožera CZ u svim situacijama po pravilu se vrši na zahtjev načelnika stožera, a može i na zahtjev komandanta, dok svaki član stožera može dati inicijativu kada u oblasti za koju je član Stožera nadležan, dođe do pojave opasnosti koja može dovesti do nastanka određene prirodne ili druge nezgode ili je već nastala nesreća, pa se cijeni da je situacija takva da je funkcionisanje stožera CZ neophodno. U takvoj situaciji aktiviranje stožera CZ vrši Općinska služba civilne zaštite.

Prije donošenja naredbe o angažovanju povjerenika civilne zaštite, Općinski stožer civilne zaštite utvrđuje sljedeće činjenice:

- Vršiti procjenu stanja na terenu (karakteristike djelovanja, intenzitet i sl.);
- Određuje područje na kojem je došlo do nastanka ispoljavanja prirodne ili druge nezgode (ugrožena naselja);
- Određuje vrste posljedica koje mogu nastati ili su već nastale po život i zdravlje ljudi, stambene i druge objekte u kojima žive građani, privredne i infrastrukturne objekte, kao i sve druge činjenice kojima Stožer CZ raspolaže u momentu analize svih tih činjenica i okolnosti;
- Vršiti procjenu da li organi uprave i drugi organi i pravna lica mogu, u okviru poslova iz svoje redovne djelatnosti/nadležnosti samostalno izvršiti sve zadatke na spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara ili ne mogu.

Tek kada se izvrši analiza svih tih činjenica i okolnosti Općinski stožer CZ ima mogućnost da odluči da li ima potrebe za angažiranjem povjerenika civilne zaštite u ugroženom području ili nema potrebe za njihovim angažiranjem. Ako Općinski stožer CZ odluči da shodno procjeni situacije na ugroženom terenu mora angažovati povjerenike CZ, onda donosi naredbu o angažovanju i upotrebi povjerenika civilne zaštite, u kojem obimu i na kojim zadacima ih treba angažovati.

U fazi spašavanja, povjerenika uglavnom provodi sljedeće operativne mjere:

- Odmah po izbijanju prirodne ili druge nezgode, preduzima mjere da građani pristupe zaštiti sebe, svoje porodice i imovine i da učestvuju u izvršavanju zadataka na spašavanju nastradalih i ugroženih ljudi i materijalnih dobara i da sve te aktivnosti preduzimaju prema naredbama Stožer CZ koji rukovodi akcijama zaštite i spašavanja na ugroženom području;
- Preduzima mjere da se provede naredba stožera CZ koji rukovodi akcijama zaštite i spašavanja na ugroženom području, da građani daju sredstva kojima raspolažu, a koja se mogu koristiti u spašavanju povrijeđenih i ugroženih ljudi i otklanjanju posljedica od tih nesreća i vrši raspored tih sredstava prema prioritetima na područjima na kojima je njihovo korištenje potrebno;
- Preduzima mjere da se građani angažuju na vršenju zadataka koje naredi Stožer CZ koji rukovodi akcijom zaštite i spašavanja na ugroženom području.

Povjerenici civilne zaštite sve aktivnosti na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara provode sve dotle dok Općinski stožer civilne zaštite ne naredi prestanak tih aktivnosti. Povjerenici CZ spadaju u organizovanu strukturu civilne zaštite, a određuju se u službama za upravu Općine, drugim organima i ustanovama i pravnim licima u kojima se ne osniva stožer CZ. Povjerenici CZ poslove iz svoje nadležnosti koji se odnose na zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća vrše u okviru tri faze i to:

1. U fazi preventivne zaštite koja se odnosi na poduzimanje mjera zaštite i spašavanja kojima se može uticati na sprječavanje nastanka prirodne ili druge nezgode ili ublažavanje djelovanja te nezgode (preventivne mjere). Preduzima aktivnosti da se građani upoznaju o vrstama prirodnih i drugih nesreća koje, prema procjeni ugroženosti općine Stolac, mogu ugroziti područje na kojem građani žive i mjerama koje bi oni osobno trebali preduzimati radi sprječavanja nastanka određene prirodne ili druge nezgode ili da ublaži njeno djelovanje;
2. U fazi spašavanja ugroženih ljudi i materijalnih dobara tokom djelovanja prirodne ili druge nezgode kada preduzimaju operativne mjere zaštite i spašavanja kojima se vrši spašavanje ljudi i materijalnih dobara (operativne mjere) a sve po instrukcijama i naredbama Općinskog stožera civilne zaštite. Praćenje rada mehanizacije upućene na prostor naseljenog mjesta od strane Općinskog stožera civilne zaštite, potpisivanje radnih naloga, vremena angažovanja mehanizacije i vrste poslova koji se odvijaju na tom području;
3. U fazi saniranja posljedica koje su nastale od prirodne ili druge nezgode kada preduzimaju mjere i aktivnosti kojima se vrši otklanjanje i saniranje nastalih posljedica (sanacione mjere). U saradnji sa Službom za civilnu zaštitu, preduzima aktivnosti da građani učestvuju u obučavanju koje se odnosi na pripremanje i provođenje lične i uzajamne zaštite i način provođenja mjera zaštite i spašavanja predviđene u planu i programu obučavanja i o tim pitanjima vodi odgovarajuću evidenciju.

### **Način aktiviranja Općinskog stožera civilne zaštite**

Prije donošenja naredbe o angažovanju i upotrebi postrojbe opće namjene, Općinski stožer civilne zaštite utvrđuje sljedeće činjenice:

- Vršiti procjenu stanja na terenu (karakteristike djelovanja, intenzitet i sl.);
- Određuje područje na kojem je došlo do ispoljavanja prirodne ili druge nezgode (ugrožena naselja i sl.);

- Određuje vrste posljedica koje mogu nastati ili su već nastale po život i zdravlje ljudi, stambene i druge objekte u kojima žive građani, privredne i infrastrukturne objekte, kao i sve druge činjenice kojima Stožer CZ raspolaže u momentu analize svih tih činjenica i okolnosti;
- Vršiti procjenu da li organi uprave i drugi organi i pravna lica mogu u okviru poslova iz svoje redovne djelatnosti/nadležnosti samostalno izvršiti sve zadatke na spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara ili ne mogu.

Tek kada se izvrši analiza svih tih činjenica i okolnosti, stožer CZ ima mogućnost da odluči da li ima potrebe za angažiranjem postrojbe opće namjene ili kao eventualnu ispomoć odnosno podršku već angažovanoj odgovarajućoj Službi zaštite i spašavanja, ili nema potrebe za njeno angažiranje. Ako Stožer CZ odluči da se mora angažovati postrojba opće namjene, onda donosi naredbu o angažovanju i upotrebi postrojbe opće namjene, u kojem obimu je treba angažovati te koja materijalno-tehnička i druga sredstva treba da upotrijebe za potrebe zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara. Bez pravilne i potpune procjene stanja na terenu, ne može se donijeti pravilna naredba o upotrebi postrojbe civilne zaštite opće namjene na području koje je ugroženo prirodnom ili drugom nesrećom.

Rukovoditelj postrojbe opće namjene, dužan je poduzeti sve potrebne mjere kojima će obezbijediti da postrojba pravovremeno dođe na mobilizacijsko/zbornu mjesto određeno naredbom Stožera CZ, i da mogu vršiti zadatke iz svoje nadležnosti. Izuzetno, u hitnim slučajevima kada ne postoji mogućnost da se u što kraćem roku održi sjednica Općinskog stožera CZ, angažiranje postrojbe opće namjene može da naredi komandant, odnosno načelnik Općinskog stožera civilne zaštite.

Postrojba opće namjene angažuje se onda kada Općinski načelnik proglasi nastanak prirodne ili druge nezgode na području općine, a izuzetno, angažiranje postrojbe može se izvršiti i prije proglašenja prirodne ili druge nezgode, u slučaju kada prijete neposredna opasnost od nastanka prirodne ili druge nezgode u cilju preduzimanja odgovarajućih mjera na sprječavanju nastanka te opasnosti ili nezgode ili ublažavanju njihovog djelovanja o čemu odlučuje Općinski Stožer civilne zaštite.

## **2.2. Angažiranje općinskih službi civilne zaštite opće namjene i redosljed u angažiranju**

Služba civilne zaštite koja je za područje općine organizovana u skladu sa Procjenom ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća i odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju, predstavlja posebne sastave pripadnika u zaštiti i spašavanju ljudi, životinja i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, kao i na otklanjanju posljedica nastalih djelovanjem tih nesreća. Služba civilne zaštite može se angažovati i u fazi preventivne zaštite kada prijete neposredna opasnost od nastanka prirodne ili druge nezgode i kada se ocjeni da je neophodno njeno angažiranje, a takvim angažiranjem komanduje Općinski stožer.

Službe mogu biti formirane kao služba civilne zaštite specijalističke namjene i služba civilne zaštite opće namjene. Specijalističke službe su formirane na nivou Županije, dok je služba opće namjene formirana na nivou općine Stolac.

O angažovanju službe specijalističke namjene odlučuje Županijski stožer, a po zahtjevu općinskog stožera i ukazanoj potrebi vezano za prijetnju ili nastanak prirodne ili druge nezgode. Služba opće namjene angažuje se na pružanju pomoći u radu određenih službi zaštite i spašavanja, kao i na obavljanju raznih zadaća u akcijama zaštite i spašavanja ugroženih i nastradalih ljudi od prirodne ili druge nezgode za čije obavljanje nije potrebno posebno stručno znanje niti se koriste posebna tehnička sredstva i druga sredstva rada na obavljanju tih zadaća. Služba opće namjene za poslove iz svoje nadležnosti obavlja tako što se angažuje kao podrška i pomoć za pružanje prve medicinske pomoći, na gašenju početnih i manjih požara, na provođenju mjera zaštite od poplava, na provođenju mjera zaštite i spašavanja ugroženih ljudi iz ruševina, na provođenju mjera RHB zaštite, na provođenju mjera koje se odnose na evakuaciju i zbrinjavanje ugroženih i stradalih ljudi, transport i snabdijevanje osnovnim sredstvima za ishranu, smještaj i zdravlje ugroženog stanovništva, na provođenju mjera zaštite i spašavanja ugroženih životinja te na izgradnji skloništa i zaklona.

Kada je od strane Općinskog stožera, naređeno angažiranje službe opće namjene, ona se priključuje službi zaštite i spašavanja ili službi specijalističke namjene koje su angažovane i obavljaju one poslove na zaštiti i spašavanju koje naredi rukovodilac te službe. Služba opće namjene, poslove iz svoje nadležnosti obavlja od trenutka angažovanja do trenutka kada Općinski stožer naredi prestanak njihovog angažovanja. Ovisno o pojavi, vrsti, obuhvatu i intenzitetu prirodne i druge nezgode koja je nastupila ili postoji prijetnja za njeno nastupanje a time i opasnost po stanovništvo, životinje i materijalna dobra na području Općine ili šire, Općinski stožer donosi naređenje o općem ili djelimičnom angažovanju snaga i sredstava civilne zaštite.

### **2.3. Način angažiranja općinskih službi zaštite i spašavanja**

Službe zaštite i spašavanja organizuju se i opremaju na način da budu savremene i posebno organizovane snage civilne zaštite koje raspolažu savremenom opremom, a koja im omogućava da mogu odgovoriti zahtjevima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara kada budu ugroženi prirodnim ili drugim nesrećama.

Službe zaštite i spašavanja angažuju se na obavljanju operativnih mjera zaštite i spašavanja iz njihove nadležnosti, a po naredbi Općinskog stožera civilne zaštite i to u situacijama u kojima se primijete opasnosti ili pojave koje mogu dovesti do nastanka prirodne ili druge nezgode, koje zahtijevaju provođenje mjera i aktivnosti na sprečavanju nastanka te prirodne ili druge nezgode ili njenom ublažavanju, od trenutka kada Općinski stožer proglasi stanje prirodne ili druge nezgode, što zahtjeva provođenje akcija zaštite i spašavanja ugroženih ljudi i materijalnih dobara, do otklanjanja posljedica koje su nastale djelovanjem te ili druge prirodne nezgode, odnosno do trenutka kada Stožer naredi prestanak njihovog rada i za vrijeme vježbi civilne zaštite i drugih oblika osposobljavanja u civilnoj zaštiti.

Prilikom angažovanja snaga zaštite i spašavanja /Službi zaštite i spašavanja odnosno pravnih lica /, obavezno je da se isti pridržavaju sljedećih uputa:

- 1) Za svaku lokaciju gdje se izvode neki radovi (bez obzira na obim, vrstu i dužinu) obaveze angažovanih Službi zaštite i spašavanja odnosno pravnih lica su sljedeće:
  - a) Uraditi građevinski dnevnik (po danima);
  - b) Radni nalog za svaku građevinsku mašinu sa tačnim opisom radova šta je radila;
  - c) Prevoznica za materijal detaljno popunjena:

- d) Otpremnice za materijal detaljno popunjene.
- 2) Dokumenta obavezno potpisana od strane stručnih lica predstavnika civilne zaštite u rubrici „za investitora“ (ono lice koje je uvelo u posao i pratilo, odnosno davalo dalje upute);
- 3) Hronološki posložiti sva navedena dokumenta.

Radi efikasnosti i preglednosti, uraditi za svaki dan po gradilištima tabelarnu rekapitulaciju sa opisom radova koji su se vršili, količinom i jediničnom cijenom te zbirnom cijenom za svako gradilište a na kraju zbirnu rekapitulaciju iznosa po tabelama.

Posebno važno je da se u svim dokumentima u rubrikama: za investitora; ovlaštena lica; za izvođača; rukovoditelja; naručioca; vozača; primaoca i sl., čitko upisuju puna imena i prezimena (bez skraćenih potpisa), kako bi se vjerodostojnije mogla pratiti sva angažovana sredstva i poslovi na kojima su bila angažovana.

#### **2.4. Način izuzimanja, korištenja i vraćanja materijalnih sredstava od građana i pravnih osoba**

Način izuzimanja materijalnih sredstava od građana i pravnih lica sa područja Općine za potrebe provođenja mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u vrijeme neposredne opasnosti od nastanka stanja prirodne i druge nepogode i u vrijeme nastanka prirodne i druge nepogode, regulisan je Uredbom o načinu davanja i vraćanja materijalnih sredstava uzetih za potrebe civilne zaštite („Službene novine FBiH“ broj: 128/04). Pored materijalnih sredstava građani i pravna lica su dužni omogućiti da se njihovo zemljište, poslovni objekti, stambeni i pomoćni objekti, prema procjeni Općinskog stožera civilne zaštite koji rukovodi akcijom zaštite i spašavanja, privremeno koriste za potrebe provođenja mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara. Za potrebe zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, na području općine Stolac od građana i pravnih lica izuzimaju se sljedeća sredstva: teretna i specijalna vozila svih vrsta i kategorija, rovokopači, labudice, buldožeri, sredstva za čuvanje i transport vode (rezervoari, cisterne za vodu, bačve, burad i sl., ambalaža i spremnici od 20 do 500 litara), agregati svih vrsta i jačina, šatore, drvenu građu, motorne pile svih vrsta, porodične i vikend kuće ili dijelovi tih kuća koje vlasniku odnosno njegovoj užoj porodici nisu neophodni za stanovanje, zemljište, konje, zaprege i sl., i druga pokretna sredstva za koje Općinski stožer civilne zaštite koji rukovodi akcijom zaštite i spašavanja, procijeni da su neophodna za angažiranje u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara.

Materijalna sredstva od građana i pravnih lica izuzimaju se, po pravilu, kada nastane prirodna ili druga nesreća, kao i u slučaju kada je potrebno preventivno djelovati na spriječavanje nastanka prirodne ili druge nezgode. Obaveza davanja materijalnih sredstava nastaje onda kada Općinski stožer civilne zaštite naredi njihovo angažiranje za potrebe zaštite i spašavanja, jer su nastupili uvjeti prirodne ili druge nezgode. Naredba Općinskog stožera civilne zaštite sadrži naziv, vrstu i količinu materijalnih sredstava koja se izuzimaju, vrijeme i mjesto predaje tih sredstava i podatke o vlasniku sredstava na koja se naredba odnosi. Općinski stožer civilne zaštite formira komisiju za preuzimanje materijalnih sredstava navedenih u naredbi.

U komisiju obavezno ulaze jedan član stožera i jedan član službe civilne zaštite ili neke druge općinske službe za upravu. Komisija je dužna da utvrdi kompletnost i ispravnost

materijalnog sredstva koje se izuzima, tako da se sredstva za koja se utvrdi da su ispravna izuzimaju, a neispravna sredstva se vraćaju vlasniku. O izuzetim sredstvima, komisija vlasniku izdaje potvrdu koja služi kao dokaz o predatim i izuzetim sredstvima. Uz izuzeto sredstvo treba angažovati i lice koje rukuje izuzetim sredstvom, a komisija izuzeto materijalno sredstvo i rukovaoca upućuje na lokaciju koju je odredio Općinski stožer civilne zaštite.

Kada Općinski stožer civilne zaštite procijeni da je prestala potreba za daljnjim angažiranjem sredstava donosi naredbu o prestanku angažovanja i vraćanja materijalnih sredstava. Vraćanje angažovanih materijalnih sredstava vrši komisija koja je izvršila preuzimanje tih sredstava, a ako ista nije u mogućnosti Općinski stožer civilne zaštite formira novu komisiju od 3 člana, koja po sastavu treba da bude ista kao i komisija koja je preuzimala sredstva.

Prilikom vraćanja materijalnih sredstava komisija je dužna svako sredstvo pregledati i utvrditi da li je na sredstvu nastala kakva šteta ili je uništeno ili nestalo. Nakon izvršenog pregleda, komisija izdaje potvrdu vlasniku o vraćenom sredstvu, dok potvrda treba da sadrži:

- Lične podatke o vlasniku;
- Opis stanja sredstva (ispravno, oštećeno, pokvareno, nestalo ili uništeno);
- Vrijeme korištenja materijalnog sredstva.

Potvrda služi kao dokaz o vraćanju i stanju materijalnog sredstva. Ukoliko je materijalno sredstvo oštećeno, pokvareno, uništeno ili nestalo, vlasnik sredstva se upućuje komisiji za procjenu štete na sredstvu koju formira Općinski stožer civilne zaštite. Sve troškove nastale prilikom prevoza (dopremanja i vraćanja) materijalnog sredstva i dnevnice vlasniku materijalnog sredstva isplaćuje Općinski stožer civilne zaštite.

Štete nastale na materijalnom sredstvu, koje je angažovano, utvrđuje komisija koju formira Općinski stožer civilne zaštite koji je donio naredbu o angažovanju materijalnih sredstava. O utvrđenoj šteti i visini naknade štete komisija sačinjava zapisnik koji dostavlja Općinskom stožeru civilne zaštite koji je izvršio angažiranje materijalnog sredstva.

## 2.5. PRILOG DOKUMENTA

### 2.5.1. Rješenje o imenovanju komadanta, načelnika i članova općinskog štaba civilne zaštite sa njihovim adresama i brojevima telefona

Bosna i Hercegovina  
Federacija Bosne i Hercegovine  
Hercegovačko-neretvanska županija/kanton  
**OPĆINA STOLAC**  
**NAČELNIK OPĆINE**

---

Broj:01/1-11/16  
Datum:07.01.2016.godine

Na temelju članka 33. Statuta općine Stolac("Glasnik općine Stolac", broj:1/98 i 1/02 ) i članka 11. Odluke o organiziranju i funkcioniranju zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća na području općine Stolac("Glasnik općine Stolac", broj: 1/08) Načelnik općine Stolac donosi

#### **R J E Š E N J E** **o imenovanju zapovjednika, načelnika stožera i članova** **Općinskog stožera civilne zaštite Stolac**

##### I

1. **Stjepan Bošković**, Načelnik općine Stolac, imenuje se za zapovjednika Općinskog stožera civilne zaštite Stolac.
2. **Daniel Babić**, Predstojnik ureda načelnika i Pomoćnik načelnika u službi za opću upravu, civilnu zaštitu i braniteljsko-invalidsku zaštitu, imenuje se za načelnika stožera Općinskog stožera civilne zaštite Stolac.
3. **Tihomir Perić**, Pomoćnik načelnika u službi za graditeljstvo, prostorno uređenje, zaštitu okoliša i obnovu, imenuje se za člana Općinskog stožera civilne zaštite Stolac.
4. **Marijana Raguž**, Pomoćnik načelnika u službi za proračun i financije, imenuje se za člana Općinskog stožera civilne zaštite Stolac.
5. **Senad Burić**, Pomoćnik načelnika u službi za gospodarstvo i inspekcije, imenuje se za člana Općinskog stožera civilne zaštite Stolac.
6. **Zdravko Previšić**, Pomoćnik načelnika u službi za imovinsko-pravne poslove, geodetske poslove i katastar nekretnina imenuje se za člana Općinskog stožera civilne zaštite Stolac.
7. **Asim Pitić**, Pomoćnik načelnika u službi za društvene djelatnosti, imenuje se za člana Općinskog stožera civilne zaštite Stolac.
8. **Marijana Barbić**, Predsjednik Crvenog križa Stolac, imenuje se za člana Općinskog stožera civilne zaštite Stolac.
9. **Sladan Marić**, Zapovjednik Dobrovoljnog vatrogasnog društva Stolac, imenuje se za člana Općinskog stožera civilne zaštite Stolac.
10. **Kazimir Raguž**, Ravnatelj Doma zdravlja Stolac, imenuje se za člana Općinskog stožera civilne zaštite Stolac.
11. **Željko Marić**, Direktor "Veterinarske stanice" d.o.o. Stolac, imenuje se za člana Općinskog stožera civilne zaštite Stolac.
12. **Marinko Papac** Ravnatelj JP "Komunalno" d.o.o. Stolac, imenuje se za člana Općinskog stožera civilne zaštite Stolac.

II

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Glasniku općine Stolac".

III

Stupanjem na snagu ovog Rješenja prestaje važiti Rješenje o imenovanju zapovjednika, načelnika stožera i članova Općinskog stožera civilne zaštite Stolac ("Glasnik općine Stolac", broj: 01/1-46-158/16.od 20.02.2014 ).

Dostaviti:

1. Imenovanima,
2. Služba za opću upravu i civilnu zaštitu i braniteljsko-invalidsku zaštitu,
3. a/a.



**Pregled članova Općinskog štaba civilne zaštite sa njihovim adresama i brojevima telefona:**

Ime i prezime	Godina rođenja	Stručna sprema	Institucija/pravna osoba	Kontakt telefon	Napomena
Stjepan Bošković	1970.	VSS	Općina Stolac	036/853-101 063/313-074	Zapovjednik stožera
Daniel Babić	1976.	VSS	Općina Stolac	036/819-018 063/361-148	Načelnik stožera
Tihomir Perić	1979.	VSS	Općina Stolac	036/853-101 063/481-154	Član stožera
Marijana Raguž	1966.	VSS	Općina Stolac	036/853-101 063/837-094	Član stožera
Senad Burić	1958.	VSS	Općina Stolac	036/853-101 063/357-156	Član stožera
Zdravko Previšić	1964.	VSS	Općina Stolac	036/853-103 063/321-795	Član stožera
Asim Pitić	1976.	VSS	Općina Stolac	036/858-241 061/480-971	Član stožera
Marijana Barbić	1981.	VSS	Crveni križ Stolac - Predsjednik	036/853-105 063/9233-082	Član stožera
Slađan Marić	1973.	SSS	DVD-Stolac - Zapovjednik	036/853-212 063/357-023	Član stožera
Kazimir Raguž	1977.	VSS	Dom zdravlja - Ravnatelj	036/853-444 063/345-401	Član stožera
Željko Marić	1963.	VSS	"Veterinarska stanica"d.o.o. Stolac - Ravnatelj	036/853-090 063/313-467	Član stožera
Marinko Papac	1965.	VSS	JP"Komunalno" d.o.o Stolac - Ravnatelj	036/853-423 063/321-307	Član stožera

**2.5.2. Pregled povjerenika civilne zaštite po mjesnim zajednicama i njihovi brojevi telefona**

Na području općine Stolac nema mjesnih zajednica.

**2.5.3. Pregled specijaliziranih jedinica civilne zaštite sa podacima o ljudstvu raspoređenom u te jedinice i njihovim adresama i brojevima telefona**

Postrojbe civilne zaštite koje se organizuju u skladu odredbama člana 32. stava 2. i člana 127. Zakona o zaštiti i spašavanju, predstavljaju posebne sastave pripadnika civilne zaštite namijenjene za obavljanje određenih zadaća u zaštiti i spašavanju ljudi, životinja i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, kao i na otklanjanju posljedica nastalih djelovanjem tih nesreća.

Postrojbe civilne zaštite organizuju se i funkcionišu u skladu sa odredbama člana 127. do 132. Zakona o zaštiti i spašavanju i odredbama člana 34. do 47. Pravilnika o organizovanju

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

službi zaštite i spašavanja i postrojbi civilne zaštite, njihovim poslovima i načinu rada („Službene novine Federacije BiH“ broj 77/06).

Postrojbe specijalističke namjene formiraju se posebnim aktom koji donosi općinski načelnik na prijedlog stožera civilne zaštite općine. U skladu sa uvjetima iz člana 35. stava 2. i 3. Pravilnika mogu se formirati sljedeće postrojbe specijalističke namjene:

- Za zaštitu od požara
- Za medicinsku pomoć
- Za zaštitu i spašavanje od mina i neeksplozivnih ubojitih sredstava (NUS-a)
- Za RKB zaštitu
- Za spašavanje iz ruševina
- Za asanaciju terena
- Za spašavanje na vodi i pod vodom
- Za spašavanje s visina
- Za spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla
- Za upravljanje i održavanje skloništa i zaklona.

Prema procjeni ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća općine mogu se formirati i druge postrojbe specijalističke namjene, ako se procijeni da je potrebno formiranje tih postrojbi o čemu odlučuje općinski načelnik prema zahtjevu službe za civilnu zaštitu.

Općina Stolac pri Službi za civilnu zaštitu ima formiranu jedinicu za zaštitu od požara, tačnije vatrogasnu jedinicu:

Redni broj	Ime i prezime	Naziv radnog mjesta	Broj telefona
1	Slađan Marić	Starješina vatrogasne postrojbe	063/357-023
2	Željko Proleta	Vozač – vatrogasac	063/361-223
3	Draženko Pažin	Vozač – vatrogasac	063/443-978
4	Željko Marković	Vozač - vatrogasac	063/422-182
5	Mile Krmek	Vozač – vatrogasac	063/378-441
6	Šimun Perić	Vatrogasac	063/428-614
7	Željko Knežević	Vatrogasac	063/363-261
8	Antonijo Perić	Vatrogasac	063/639-335
9	Stojko Marić	Vatrogasac	063/840-704
10	Vijeko Perić	Vozač – vatrogasac	063/350-461
11	Mladen Maračić	Vatrogasac	063/101-258
12	Đuro Bošković	Vozač – vatrogasac	063/405-087
13	Zdravko Pažin	Vozač - vatrogasac	036/862-289

**2.5.4. Pregled jedinica civilne zaštite opće namjene sa podacima o ljudstvu raspoređenom u te jedinice i njihovim adresama i brojevima telefona**

Postrojba opće namjene se formira na načelima teritorijalne popune kao vod. Vod se organizuje, obučava i oprema za izvršavanje zadataka na području cijele Općine. Pri Općinskom stožeru civilne zaštite obrazovaće se postrojba opće namjene jačine voda, a formiraće je Općinski načelnik na prijedlog Općinske službe civilne zaštite.

Postrojba civilne zaštite opće namjene organizovaće se, opreмати i obučavati za izvršavanje zadataka na pružanju podrške u provođenju mjera prve medicinske pomoći, za gašenje početnih i manjih požara, zaštiti od poplava, spašavanju ugroženih iz ruševina i zaklona, provođenju RHB zaštite, evakuaciji i zbrinjavanju ugroženih i stradalih, transportu i snabdijevanju osnovnim sredstvima za ishranu, smještaj i zdravlje ugroženog stanovništva, te zaštitu životinja.



PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

R. br.		Komandir	Raspoređeno ljudstvo	Adresa i broj telefona
			III - ODJELJENJE	

NAPOMENA: S obzirom da nije formirana postrojba opće namjene tabela ostaje upražnjena, a nakon završenog procesa obrazovanja i formiranja postrojbe opće namjene, tabela će se u postupku ažuriranja Plana popuniti.

**2.5.5. Pregled općinskih službi za zaštitu i spašavanje sa podacima o rukovodiocima tih službi i podacima o ljudstvu raspoređenom u te službe i njihovim brojevima telefona i adresama, odnosno sjedištu tih službi**

Službe zaštite i spašavanja, određene Pravilnikom o organizovanju službi zaštite i spašavanja i postrojbi civilne zaštite, njihovim poslovima i načinu rada („*Službene novine Federacije BiH*“ broj 77/06) organizuju se u pravnim osobama iz člana 32. Zakona o zaštiti i spašavanju koja ispunjavaju sljedeće uvjete:

1. Da je njihova djelatnost ili dio djelatnosti od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća,
2. Da raspolažu kadrovima koji su stručno obučeni i osposobljeni za obavljanje poslova iz mjerodavnosti službe zaštite i spašavanja koja će se formirati,
3. Da su materijalno opremljeni odgovarajućom opremom i drugim materijalno-tehničkim sredstvima koja je neophodna za vršenje poslova iz mjerodavnosti službi zaštite i spašavanja.

U akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u općini Stolac mogu biti angažovane sljedeće snage Civilne zaštite:

- Općinski stožer Civilne zaštite;
- Služba za civilnu zaštitu i vatrogasna postrojba;
- Policijska uprava Stolac;

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

- J.P. "Veterinarska stanica" Stolac;
- P.J. "Šumarija" Stolac;
- J.P."Komunalno" d.o.o. Stolac;
- JU Dom zdravlja sa stacionarom Stolac;

Naziv službe Z/S	R.br.	Raspoređeno ljudstvo	Telefon
<b>OPĆINSKI STOŽER CIVILNE ZAŠTITE</b>	1.	Stjepan Bošković	036/853-101 063/313-074
	2.	Daniel Babić	036/819-018 063/361-148
	3.	Tihomir Perić	036/853-101 063/481-154
	4.	Marijana Raguž	036/853-101 063/837-094
	5.	Senad Burić	036/853-101 063/357-156
	6.	Zdravko Previšić	036/853-103 063/321-795
	7.	Asim Pitić	036/858-241 061/480-971
	8.	Marijana Barbić	036/853-105 063/9233-082
	9.	Slađan Marić	036/853-212 063/357-023
	10.	Kazimir Raguž	036/853-444 063/345-401
	11.	Željko Marić	036/853-090 063/313-467
	12.	Marinko Papac	036/853-423 063/321-307

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

Redni broj	Naziv službe Z/S	Šef službe	Adresa
1	<b>SLUŽBA ZA CIVILNU ZAŠTITU I VATROGASNA POSTROJBA</b>	Daniel Babić	Stjepana Radića
2	<b>JZU DOM ZDRAVLJA STOLAC</b>	Kazimir Raguž	Mihaela Viševića b.b
3	<b>J.P. KOMUNALNO D.O.O. STOLAC</b>	Marinko Papac	Humska b.b
4	<b>VETERINARSKA STANICA STOLAC</b>	Željko Marić	Hrvatskih branitelja

**2.5.6. Osobna i materijalna formacija općinskih specijaliziranih jedinica civilne zaštite, kao i jedinica civilne zaštite opće namjene**

1. Lična formacija općinske vatrogasne postrojbe

R. br.	Ime i prezime	Radno mjesto	Stručna sprema
1	Ivan Perić	Stručni saradnik za vatrogastvo	VSS
2	Sladan Marić	Starješina vatrogasne postrojbe	SSS
3	Željko Proleta	Vatrogasac -vozač	SSS
4	Draženko Pažin	Vatrogasac – vozač	SSS
5	Željko Marković	Vatrogasac	SSS
6	Mile Krmek	Vatrogasac – vozač	SSS
7	Šimun Perić	Vatrogasac	SSS
8	Željko Knežević	Vatrogasac	SSS
9	Antonijo Perić	Vatrogasac	SSS
10	Stojko Marić	Vatrogasac	SSS
11	Vijeko Perić	Vatrogasac - vozač	SSS
12	Mladen Maračić	Vatrogasac	SSS
13	Đuro Bošković	Vatrogasac - vozač	SSS
14	Zdravko Pažin	Vatrogasac - vozač	SSS

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

3. Materijalna formacija dobrovoljnog vatrogasnog društva

Red. broj	Naziv artikala	Jed.mjere	Količina
1.	Vatrogasne naprtnjače	kom	45
2.	Vatrogasna crijeva	m	470
3.	Vatrogasne kacige	kom	4
4.	Vatrogasni opasači	kom	2
5.	Ručne radio stanice	kom	5
6.	Mobilne radio stanice	kom	1
7.	FAP navalno vozilo (zapremina 7000 l)	kom	1
8.	Dennis navalno vozilo (zapremina 1200 l)	kom	1
9.	Dennis navalno vozilo (zapremina 1600 l)	kom	1
10.	MAN prateća cisterna (zapremina 11000 l)	kom	1
11.	Crafter navalno vozilo (zapremina 1000l)	kom	1
12.	Mitsubishi terensko vozilo (zapremina 400 l)	kom	1
13.	Volkswagen T5 7JO teretno vozilo (zapremina 200 l pjene)	kom	1

3. Vatrogasna oprema u spremištu

Redni broj	Naziv	Jedinica mjere	Količina
1.	Motorna pila STIL 044 i 260	kom	0
2.	Trimer STHIL	kom	0
3.	Budak	kom	0
4.	Sjekire velike	kom	1
5.	Lopate za snijeg	kom	0
6.	Lopate	kom	4
7.	Kramp	kom	2
8.	Tačke	kom	0
9.	Grablje metalne	kom	2
10.	Dvogledi	kom	2
11.	Naprtnjače	kom	45
12.	Metlarice metalne	kom	20
13.	Prenosna lampa	kom	10
14.	PP aparat S-9	kom	5
15.	PP aparat S-6	kom	5
16.	PP aparat S-3	kom	5
17.	PP aparat S-2	kom	5

**2.5.7. Pregled materijalno-tehničkih sredstava i opreme koja će se izuzimati od građana i pravnih lica za potrebe jedinica civilne zaštite specijalizirane i opće namjene i općinskih službi zaštite i spašavanja**

	JU Dom zdravlja
Smještajni kapacitet	
Broj doktora	
Oprema	
Vozila	

NAPOMENA: U postupku ažuriranja Plana potrebno je tabelarno prikazati materijalno – tehnička sredstva pravnih lica koja imaju funkciju u Službi zaštite i spašavanja, kao i materijalno – tehnička sredstva koja će se po potrebi izuzimati od građana.

### 3. DOKUMENT O AKTIVIRANJU, MOBILIZIRANJU I ANGAŽIRANJU SNAGA I SREDSTAVA

#### 3.1. Mjere, postupci i zadaci Općinskog stožera civilne zaštite, Općinskog načelnika i svake Općinske službe za upravu na izvršavanju zadataka koji se odnose na zaštitu i spašavanje

R. br.	Izvršilac	Mjere, postupci i zadaci
1.	<p><b>OPĆINSKI STOŽER CIVILNE ZAŠTITE</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kada (po procjeni) nastupi stanje neposredne opasnosti od nastanka prirodne nepogode, organizuje se vanredna sjednica Stožera, gdje shodno stanju na terenu i procjeni, utvrđuju se pravci mogućeg djelovanja;</li> <li>- Po proglašenju stanja prirodne nepogode od strane Općinskog načelnika, organizuje vanrednu sjednicu Općinskog stožera;</li> <li>- Pokreće organizovani/interventni sistem zaštite i spašavanja te kontinuirano vrši analize i procjene stanja na terenu,</li> <li>- Aktivira rad Operativnog centra civilne zaštite u proširenom sastavu, u svrhu prikupljanja, obrade i prosljeđivanja svih informacija i podataka od značaja za zaštitu i spašavanje;</li> <li>- Alarmira i organizuje uspostavljanje komunikacija i veza (radio i TV, telefonske, mobilne i informacijske veze);</li> <li>- Donosi naredbu o angažiranju snaga i sredstava civilne zaštite, kao i ljudstva i sredstava organa uprave, pravnih lica i drugih institucija i građana i njihovih sredstava, na zadacima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara koji su ugroženi ili stradali od (uslijed) djelovanja prirodne nepogode odnosno nesreće na području koje je pogođeno;</li> <li>- Donosi naredbu o provođenju odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuje snage i sredstva koje će provoditi te mjere;</li> <li>- U toku faze spašavanja i faze otklanjanja posljedica, neprekidno vrši usmjeravanje i raspoređivanje snaga i sredstava na područja na kojima je njihovo angažovanje potrebno i određuje mjere i aktivnosti koje treba preduzeti;</li> <li>- Usmjerava, organizuje i provodi zaštitu i spašavanje života, imovine u privatnom i javnom vlasništvu i okoliša;</li> <li>- Određuje zadatke angažiranim snagama civilne zaštite i drugim snagama koje trebaju preduzimati u zaštiti i spašavanju ljudi i stalno pratiti i kontrolisati izvršenje datih zadataka a prema potrebi, preduzima i druge mjere koje će osigurati izvršenje naređenih zadataka;</li> <li>- Sa članovima općinskog stožera civilne zaštite organizuje dežurstvo u prostorijama civilne zaštite, odnosno preko struktura civilne zaštite, i u ugroženim područjima;</li> <li>- Rješava sva pitanja koja se tokom provedbe zaštite i spašavanja pojave u vezi sa angažovanjem snaga i sredstava civilne zaštite i provedbi mjera zaštite i spašavanja i samozaštite građana;</li> <li>- Obrazuje Stručne Općinske komisije koje šalje na ugrožene terene u svrhu utvrđivanja stvarnog stanja na terenu izazvanog prirodnim nepogodama;</li> <li>- Na osnovu izvještaja Stručnih komisija a po procjeni utvrđenih prioriteta, angažuje odgovarajuće snage i sredstva u cilju saniranja odnosno otklanjanja posljedica nastalih djelovanjem prirodnih nesreća;</li> <li>- Donosi naredbu o evakuaciji ljudi i materijalnih dobara sa ugroženog na neugroženo područje unutar teritorije Općine;</li> <li>- Pri provođenju evakuacije ostvaruje saradnju s službama za upravu, policijskom stanicom, Crvenim križom, humanitarnim organizacijama i</li> </ul>

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

		<p>privrednim društvima koja mogu pomoći u učinkovitom izvršavanju evakuacije;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Angažuje se na odgovarajućoj provedbi zbrinjavanja evakuiranog stanovništva;</li> <li>- Ostvaruje saradnju sa svim subjektima zaštite i spašavanja neophodnim za saniranje posljedica nastalih djelovanjem prirodne nepogode;</li> <li>- Uspostavlja i vodi preciznu evidenciju o angažovanoj mehanizaciji, izdatim nalogima za materijal, gorivo, sredstva i opremu i sl.;</li> <li>- Izrađuje povremene presjeke nastalih troškova tokom angažovanja snaga civilne zaštite;</li> <li>- Vršiti povremene analize nastalih troškova tokom provođenja spasilačkih akcija;</li> <li>- Organizovano i koordinirano sa spasilačkim službama vrši evakuaciju osoba iz zaplavljenih objekata;</li> <li>- Organizuje privremen smještaj ugroženog stanovništva;</li> <li>- Organizuje, koordinira i prati prijem i distribuciju artikala hrane, osnovnih životnih namirnica i odjeće za ugrožene građane;</li> <li>- Organizuje smještaj i ishranu pripadnika spasilačkih jedinica koje su općini Stolac stavljene na raspolaganje;</li> <li>- Organizuje, usmjerava, koordinira i vrši osposobljavanje / prohodnost lokalnih putnih komunikacija oštećenim klizištima, bujičnim vodama, visokim snijegom i drugim nepogodama;</li> <li>- Organizuje i provodi opsežnu akciju čišćenja i uklanjanja mulja iz poplavljenih područja;</li> <li>- Organizuje i provodi protiv epidemijske mjere zaštite (opsežnu akciju dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije na kompletnom poplavljenom području);</li> <li>- Organizuje pranje svih lokalnih putnih komunikacija koje su bile zamuljene sa svim raspoloživim snagama koje u svom posjedu imaju cisternu (Profesionalna vatrogasna jedinica i dr.);</li> <li>- Organizuje i provodi opsežnu akciju ispitivanja ispravnosti vode za piće na kompletnom području općine Stolac, u i van sistema vodosnabdijevanja;</li> <li>- Organizuje i šalje u ispomoć specijalne i druge timove drugim pogođenim općinama u FBiH;</li> <li>- Organizuje i provodi akciju snabdijevanja pitkom vodom ugroženih naselja;</li> <li>- Uspostavlja organizaciju neprestanih preventivnih zdravstvenih i higijensko-epidemioloških akcija;</li> <li>- Kontinuirano vrši informisanje javnosti o stanju na terenu i provođenju spasilačkih akcija;</li> <li>- Organizuje provođenje pojačanih mjera zaštite imovinske i lične sigurnosti, javnog reda i mira na ugroženim područjima;</li> <li>- Rukovodi akcijom zaštite i spašavanja sve dotle dok se ne stvore uslovi za normalno odvijanje života i rada na ugroženom području.</li> </ul>
2.	<b>OPĆINSKI NAČELNIK</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Donosi Procjenu ugroženosti područja općine Stolac od prirodnih i drugih nesreća;</li> <li>- Donosi Općinski Plan zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća;</li> <li>- Donosi Odluku o proglašenju stanja prirodne nepogode i određuje snage i sredstva sa područja Općine na prevenciji, ublažavanju i otklanjanju štetnih posljedica od prirodne nepogode;</li> <li>- Obezbjeduje planirana finansijska sredstva posebne naknade z/s u budžetu za provodjenje mjera preventivne, operativne i sanacione zaštite;</li> <li>- Obrazuje strukture zaštite i spašavanja (službe, jedinice, povjerenike CZ);</li> <li>- U pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, jasno određuje Općinsku službu koja se bavi pokretanjem projektovanja i sanacijama klizanja i odronjavanja zemljišta, te Službu koja uspostavlja i vodi katastar klizišta;</li> </ul>

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- Obrazuje i aktivira Općinsku komisiju za utvrđivanje i procjenu šteta;</li> <li>- Koordinira i prati rad svih službi za upravu Općine, sa aspekta zaštite i spašavanja.</li> </ul>
3.	<b>ORGANI UPRAVE</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Izvršavaju i obezbjeđuju izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata kao i Općinskog Plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;</li> <li>- Postupaju po naredbama Općinskog stožera civilne zaštite;</li> <li>- Stavljaju na raspolaganje odgovarajući broj stručnih i drugih osoba Općinskom stožeru civilne zaštite u svrhu učešća u stručnim komisijama i provođenju drugih aktivnosti kojima rukovodi Općinski stožer civilne zaštite;</li> <li>- Staraju se o organizovanju i provođenju mjera zaštite i spašavanja u oblasti za koju su osnovani i odgovorni za stanje te zaštite;</li> <li>- Prate stanje zaštite i predlažu mjere za razvoj i unapređenje zaštite od prirodnih i drugih nesreća;</li> <li>- Dužni su da razrađuju zadatke od značaja za zaštitu i spašavanje u svojim godišnjim planovima rada.</li> </ul>

### 3.2. Prilog dokumenta

#### 3.2.1. Pregled Općinskih službi za upravu, sa podacima o rukovodiocima tih službi i njihovim adresama i brojevima telefona (fiksni/mobilni)

U organu uprave općine Stolac postoje tri službe sa izvjesnim pravima i obavezama u oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara i to:

Rb.	Naziv službe	Rukovodilac službe	Adresa	Broj telefona
1.	Služba za opću upravu, civilnu zaštitu i braniteljsko invalidsku zaštitu, u okviru svojih nadležnosti, kroz Odsjek za opću upravu, Odsjek za civilnu zaštitu i Odsjek za braniteljsko – invalidsku zaštitu	Daniel Babić	Kralja Tomislava bb	036/819-018
2.	Služba za imovinsko – pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina	Zdravko Previšić	Kralja Tomislava bb	036/819-030
3.	Služba za graditeljstvo, prostorno uređenje, zaštitu okoliša i obnovu	Tihomir Perić	Kralja Tomislava bb	036/819-017

#### 3.2.2. Pregled (spisak) predsjednika Mjesnih zajednica sa podacima o njihovim adresama i brojevima telefona (fiksni/mobilni)

Po statutu općine Stolac, ova općina nema mjesne zajednice nego samo naseljena mjesta.

## **4. DOKUMENT O MJERAMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA**

### **4.1. Preventivna faza mjera zaštite i spašavanja**

Područje razvoja pripravnosti (spremnosti) lokalne zajednice međusobno je uslovljeno postizanjem stanja boljeg od prethodnog ili zatečenog u odnosu na probleme upravljanja prirodnim i drugim nesrećama u svim fazama. Faze upravljanja u prirodnim i drugim nesrećama u načelu trebaju biti istovjetne sa razvojnim područjima zaštite i spašavanja kako bi se osigurala učinkovitost sistema zaštite i spašavanja.

Postizanjem pripravnosti (spremnosti), u razvojnom i organizacionom smislu u oblasti zaštite i spašavanja, lokalnoj zajednici se omogućuje brzo i učinkovito djelovanje u odgovorima na izazove prirodnih i drugih nesreća.

#### **4.1.1. Mjere zaštite i spašavanja koje će se preduzimati s ciljem sprječavanja nastanka prirodne nepogode ili druge nesreće**

Preventivne mjere zaštite i spašavanja koje će se poduzimati su:

- Primjena propisa o građenju (urbanističko-prostorna i tehnička dokumentacija);
- Kontrola poštivanja propisanih građevinsko-tehničkih normi kod izgradnje građevinskih (stambenih, poslovnih, infrastrukturnih) i drugih objekata;
- Sprječavanje bespravne gradnje stambenih, poslovnih i drugih objekata i zakonsko sankcionisanje svih onih koji svojim nepropisnim i nestručnim radnjama prouzrokuju nastanak klizišta i odrona zbog čega su nastale posljedice na materijalnim dobrima u javnom ili privatnom vlasništvu;
- Sanacija najprioritetnijih klizišta i odrona zemljišta, koja ugrožavaju i oštećuju infrastrukturne, stambene, i druge objekte po prethodno izrađenoj projektnoj dokumentaciji;
- Izrada i vođenje katastra klizišta na području općine Stolac, prikupljanje podataka o pojavama klizišta i odrona i kontinuirano vođenje i ažuriranje registra klizišta i odrona na području Općine;
- Izrada, štampanje i distribucija upustava građanima o ponašanjima za slučaj zemljotresa te procijeniti mogući broj plitko, srednje i duboko zatrpanih u ruševinama od zemljotresa;
- Pojačan inspekcijski nadzor nad gradnjom objekata;
- Procijeniti mogući broj, u najtežoj situaciji (pretpostavka 7°MCS i više) poginulih, nestalih, teže i lakše povrijeđenih građana;
- Osposobljavanje struktura civilne zaštite na spašavanju od prirodnih i drugih nesreća;
- Pravovremeno organizovanje/ugovaranje rada zimske službe u gradu, lokalnim i nekategorisanim putevima na području Općine;
- Provođenje zdravstvenog odgoja i prosvjećivanja sa svrhom podizanja duševne i tjelesne sposobnosti građana;
- Izrada karti plavnih područja, najkritičnijih mjesta na vodotocima, klizišta i erozivnih područja;
- Čišćenje snijega i leda sa javnih saobraćajnih površina lokalnog značaja i lokalne nadležnosti;

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

- Utvrđivanje kritičnih mjesta i izrada pregleda istih, sa najvažnijim podacima o plavnom pojasu;
- Pošumljavanje goleti radi smanjenja bujica i erozije tla;
- Deponovanje dovoljnih količina posipnog materijala na proširenjima uz kolovoze na usponima cesta;
- Nabavka, preuzimanje i deponovanje abrazivnog materijala za sprječavanje klizavosti;
- Zabrana stambene izgradnje u plavnom pojasu;
- Otkrivanje i otklanjanje uzroka oboljenja, odnosno sprječavanje i suzbijanje bolesti te njihovih posljedica;
- Praćenje meteorološke situacije i prikupljanje podataka od značaja za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća;
- Preduzimanje različitih mjera na zaštiti voda za piće od različitih oblika zagađenja na čitavoj teritoriji Općine;
- Preduzimanje i utvrđivanje razmjera opasnosti po ljude i materijalna dobra, od posljedica visokog snijega i sniježnih nanosa;
- Preduzimanje mjera zaštite od ekoloških činilaca štetnih po zdravlje, uključivši sve mjere za očuvanje, unapređenje i poboljšanje zdravstvenih uslova životne sredine i radne okoline i higijenskih uslova za život i rad čovjeka;
- Prikupljanje podataka o opasnosti od epidemija;
- Uspostaviti saradnju sa udruženjima građana čija je neposredna djelatnost vezana za aktivnosti na vodi i pod vodom, te iste aktivno uključiti u provođenje preventivnih mjera zaštite od poplava;
- Pri izradi i usvajanju prostornih, regulacionih i drugih planova građenja na području općine Stolac, neophodno je obezbijediti da se u iste ugrade zahtjevi zaštite i spašavanja od prirodnih nepogoda, pri čemu se poseban akcent stavlja na „Procjenu ugroženosti područja općine Stolac“, kao i na iskustva Općinske službe civilne zaštite na aktivnostima zaštite i spašavanja;
- Evidentiranje objekata podložnih rušenju zbog loše gradnje, odnosno objekata koji svojim rušenjem mogu ugroziti druge objekte zbog blizine gradnje;
- Osposobljavanje i opremanje struktura civilne zaštite na spašavanju na vodi i pod vodom;
- Priprema i osposobljavanje građanstva u okviru porodica, stambenih i poslovnih objekata na provođenju mjera zaštite i spašavanja od poplava;
- Organizovati i vršiti kontinuirano vježbe struktura civilne zaštite, te iskustva iz tih vježbi ugraditi u planove zaštite i spašavanja;
- U pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta organa uprave, jasno odrediti Općinsku službu koja vodi poslove pokretanja projektovanja i sanacije klizišta i odrona zemljišta, kao i Službu koja vodi registar klizišta;
- Izgradnja novih i sanacija postojećih kanala i vodopropusta za regulaciju i odvodnju površinskih (atmosferskih, otpadnih i drugih voda);
- Izgradnju novih i održavanje izgrađenih drenaža terena;
- Zasađivanje različitim biljnim kulturama zemljišta podložnom klizanju;
- Čišćenje kanala i vodopropusta u naseljenim mjestima;
- Provođenje mjera imunizacije građana od mogućih zaraznih bolesti;
- Izmjena ratarskih u korist voćarskih kultura u plavnom pojasu;
- Deponovanje vreća napunjenih pijeskom na kritičnim mjestima;
- Izgradnja nasipa za odbranu od poplava;
- Provođenje mjera posebnog nadzora nad stanovnicima starijim od 65 godina;
- Snabdijevanje lijekovima i drugim sredstvima za liječenje;
- Popravka ranije izgrađenih nasipa koji su oštećeni iz raznoraznih razloga;

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

- Praćenje prognoze kretanja vodostaja;
- Prikupljanje podataka o opasnosti od poplave;
- Provođenje kontinuirane kontrole objekata vodosnabdijevanja, u gradu, naseljenim mjestima, privrednim društvima, javnim ustanovama i sl.;
- Provođenje redovnih ljekarskih pregleda radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti građana;
- Provođenje mjera zdravstvene zaštite djece predškolskog uzrasta, brigu o njihovom zdravstvenom stanju i unapređenje zdravlja i učešće u podizanju psihofizičke sposobnosti;
- Kadrovsko jačanje i materijalno – tehničko opremanje higijensko – epidemiološke službe (HES) Doma zdravlja Stolac;
- Organizovanje, popuna, obuka i tehničko osposobljavanje Operativnog centra civilne zaštite;
- Osposobljavanje i tehničko opremanje povjerenika i jedinice civilne zaštite za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja od prirodnih nepogoda;
- Organizovanje i provođenje kontinuirane dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije (DDD);
- Priprema i osposobljavanje građanstva u okviru porodica, stambenih i poslovnih objekata, na provođenju mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;
- Organizovanje, uvezivanje, tehničko obezbjeđenje i stavljanje u funkciju sistema veza potrebnih za upravljanje, osmatranje i uzbunjivanje;
- Aktiviranje odgovarajućih struktura civilne zaštite (stožera CZ, službi zaštite i spašavanja, jedinice CZ opće namjene i povjerenika) i sredstava zaštite i spašavanja;
- Planiranje djelovanja dovoljnog broja zdravstvenih ekipa u vanrednim situacijama;
- Davanje prijedloga za proglašenje stanja prirodne nepogode od prirodnih i drugih nepogoda.

**4.1.2. Općinske službe za upravu, koje su obavezne da, kao dio svoje redovne djelatnosti, neposredno izvršavaju preventivne mjere zaštite i spašavanja**

R. br.	Preventivna mjera	Vrši	Rok
1.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Izrada prostornih, regulacionih i drugih planova građenja u skladu sa zahtjevima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;</li> <li>- Obezbjeduje izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata kao i Općinskog Plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;</li> <li>- Kroz provođenje zakonskih i podzakonskih propisa, obezbjeđuje da se gradnja stambenih, infrastrukturnih, poslovnih objekata provodi u skladu sa prostornim i urbanističkim planom, kao i striktnu primjenu Zakona o građenju i primjenu odgovarajućih standarda iz oblasti gradnje.</li> </ul>	Služba za graditeljstvo i prostorno uređenje	Stalni zadatak

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

2.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Propisno čuva i u kontinuitetu ažurira Procjenu ugroženosti područja općine Stolac od prirodnih i drugih nesreća i Općinskog plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;</li> <li>- Organizuje i osposobljava Operativni centar CZ te sistem osmatranja i uzbunjivanja;</li> <li>- Priprema, organizuje i vrši obuku struktura civilne zaštite te osposobljava građanstvo za provođenje preventivnih mjera zaštite;</li> <li>- Organizuje sistem veza potrebnih za upravljanje operativnog centra CZ;</li> <li>- Preko Operativnog centra, prikuplja, obrađuje i prosljeđuje sve neophodne podatke od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.</li> </ul>	Služba za civilnu zaštitu i vatrogasna jedinica	Stalni zadatak
3.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Obezbjeduje izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata kao i Općinskog Plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;</li> <li>- Preko odgovarajuće inspekcije vrši kontrolu poštivanja propisanih građevinsko – tehničkih normi kod izgradnje građevinskih objekata;</li> <li>- Pokreće i vrši zakonsko sankcionisanje svih onih koji svojim nestručnim i nepropisnim radom prouzrokuju nastanak klizišta i odrona kao i drugih pojava zbog čega su nastale posljedice po materijalna dobra u državnom i privatnom vlasništvu.</li> </ul>	Služba za gospodarstvo i finansije	
4.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Obezbjeduje izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata kao i Općinskog Plana zaštite i spašavanja;</li> <li>- Vodi evidenciju o broju i stanju objekata u javnom vlasništvu, koji se mogu koristiti za potrebe zbrinjavanja ljudi i materijalnih dobara;</li> <li>- Uvezuje sve humanitarne i druge organizacije koje se bave zbrinjavanjem ugroženog stanovništva tokom trajanja prirodne nepogode i nakon nje, i sačinjava centralnu evidenciju o prijatu i raspodjeli različitih vidova humanitarne pomoći;</li> <li>- Obezbjeduje izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata kao i Općinskog Plana zaštite i spašavanja;</li> <li>- U saradnji sa Službom za prostorno uređenje, prati stanje i predlaže mjere na sanaciji i izgradnji instalacija za regulaciju i odvodnju površinskih, podzemnih, otpadnih i drugih voda, posebno duž lokalne putne mreže;</li> <li>- Planira, organizuje i koordinira aktivnosti na osposobljavanju lokalnih putnih komunikacija za neometan i siguran saobraćaj;</li> <li>- Organizuje i koordinira aktivnosti sa Ministarstvom vodoprivrede, poljoprivrede i šumarstva na uređenju vodotoka II kategorije;</li> <li>- Obezbjeduje izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata kao i Općinskog Plana zaštite i spašavanja.</li> </ul>	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti	-//-

**4.1.3. MTS-a i oprema koja će se koristiti na provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja, kao i izvođenje tih mjera i izvori finansiranja za provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja**

R. br.	MTS-a i oprema	Kom	Obezbeđuje	Vrste radova koje se preduzimaju	Izvori finansiranja
1.	- Putnička i terenska vozila voznog parka općine Stolac	5	- Općinski načelnik	Upotpuniti vozni park Općine	Budžet Općine i dio sredstava po osnovu zaštite i spašavanja kojim upravlja OpŠCZ, i pravna lica u kojima su osnovane Službe zaštite i spašavanja
2.	- Kompletna oprema za rad OpC CZ	kpl	-Općinski načelnik	Kompletirati opremu za rad OpŠCZ	
3.	- Kompletna oprema za rad OpŠCZ	kpl	-Općinski načelnik, -OpŠCZ	Kompletirati opremu za rad OpŠCZ	
4.	- Odgovarajuće upute za slučaj prirodne nepogode	x	-Općinski načelnik	Štampanje odgovarajućeg broja uputa stanovništvu	
5.	- Kompletna oprema i sredstva za Službe zaštite i spašavanja	8	-Načelnik, - Pravna lica u kojima su obrazovane Službe z/s	U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama izvršiti kupovinu kompletne opreme i sredstava	
6.	-Kompletna oprema i sredstva za rad Jedinice CZ opće namjene	32	-Općinski načelnik	U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama izvršiti kupovinu kompletne opreme i sredstava	

#### 4.1.4. Zadaci Općinske službe civilne zaštite na koordinaciji i angažovanju izvršilaca na provođenju preventivnih mjera zaštite i način ostvarivanja nadzora nad provođenjem tih mjera

Općinska služba civilne zaštite kroz odgovarajuće akte predlaže Općinskom načelniku, Općinskom vijeću i nadležnim Općinskim službama, odgovarajuća rješenja u provođenju odgovarajućih preventivnih mjera zaštite kao i način ostvarivanja nadzora nad provođenjem preventivnih mjera zaštite. Težišni zadaci Službe civilne zaštite predviđeni Zakonom i ovim Planom su:

- Vršiti upravne, stručne i druge poslove iz oblasti zaštite i spašavanja iz nadležnosti Općine;
- Administrativno servisira rad Općinskog Stožera civilne zaštite u pripremama i u toku vođenja akcije zaštite i spašavanja;
- Uspostavlja i vodi propisane evidencije u oblasti svog djelokruga rada i izdaje uvjerenja o činjenicama iz tih evidencija;
- Priprema i izrađuje informacije i izvještaje o organizovanju, preduzimanju i provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, predlaže mjere za unapređenje stanja u ovoj oblasti;
- Organizuje rad Operativnog centra koji prikuplja, obrađuje i prosljeđuje informacije vezane za provođenje mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;
- Operativni centar CZ prikuplja, obrađuje i prosljeđuje podatke o svim vidovima opasnosti, vrši osmatranje, uzbunjivanje i upozoravanje građana, te priprema i šalje izvještaje o preduzetim mjerama i aktivnostima nadležnim organima vlasti, susjednim operativnim centrima, operativnom centru KUCZ;
- Animira stanovništvo, preduzeća i druge pravne subjekte na provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;
- Vršiti i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća koji su joj Zakonom i drugim propisima, Statutom Općine i Pravilnikom Općine stavljeni u nadležnost;
- Sarađuje sa Općinskim načelnikom na realizaciji utvrđenih preventivnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
- Vršiti edukaciju stanovništva o načinima i potrebi preduzimanja preventivnih mjera zaštite od prirodnih i drugih nesreća;
- Obezbeđuje skladišni/magacinski prostor i MTS-a koji će se koristiti za odlaganje dijela opreme i sredstava struktura Civilne zaštite koja je potrebna za fazu preventivne zaštite;
- Prati provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja od strane nadležnih Općinskih službi i drugih subjekata, te pravovremeno ukazuje na neizvršavanje predloženih mjera zaštite;
- Putem elektronskih medija na području općine, vrši informisanje građana na provedbi preventivnih mjera zaštite i spašavanja za ovu oblast;
- Koordinira radom svih Općinskih službi na realizaciji preventivnih mjera zaštite i od istih zaprima informacije o preduzetim mjerama zaštite i spašavanja.

Za provođenje gore navedenih aktivnosti zadužuje se **šef Općinske službe civilne zaštite**.

#### **4.1.5. Rokovi za izvještavanje Općinskog načelnika i Općinskog vijeća o stanju i problemima provođenja planiranih zadataka, kao i način ostvarivanja nadzora nad izvođenjem tih poslova**

Općinska služba civilne zaštite i sve druge Općinske službe za upravu, u sklopu mjesečnih i godišnjih izvještaja/informacija o radu Općinskih službi za upravu, vrše obradu o aktivnostima i stanju na terenu iz oblasti za koju su osnovane a koje imaju vezu sa preduzimanjem preventivnih mjera zaštite i spašavanja koje su navedene u ovom Planu a iste su delegirane određenim Općinskim službama za upravu. Općinski načelnik i Općinsko vijeće će prilikom razmatranja dijelova izvještaja/informacija Općinskih službi za upravu direktnim uvidom u aktivnosti i mjere u provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, vršiti i direktni nadzor u provođenju istih i putem odgovarajućih zaključaka i odluka nalagati provođenje odgovarajućih mjera i aktivnosti Općinskim službama za upravu koje će imati za cilj poboljšanje provođenja preventivnih mjera zaštite.

#### **4.2. Operativna faza – faza spašavanja – odgovor**

Suština ukupnih priprema lokalne zajednice za zaštitu i spašavanje jeste postizanje sposobnosti odgovora (reakcije, intervencije) na izazove prirodnih i drugih nesreća. Zapravo, to je centralno područje sistema zaštite i spašavanja koje je uslovljeno i određeno postizanjem kvalitete razvoja područja prevencije sa ublažavanjem, a posebno pripravnosti/ spremnosti. Mjere odgovora (interventne mjere) su one koje se poduzimaju neposredno prije (nakon uzbunjivanja) ili poslije udara prirodne i druge nesreće usmjerene ka spašavanju života i zaštiti imovine i sagledavanju trenutanih šteta nastalih na početku te nesreće. Aktivnosti odgovora (interventne mjere) izvode se u krajnje teškim uslovima, teško se realiziraju, zahtijevaju velika požrtvovanja ljudstva, osigurane resurse, prethodno planiranje i programiranje, organiziranost, obučenost i uvježbanost snaga i operativno stručnih tijela za upravljanje procesom. Učinkovitim odgovorom na stanje prirodne i druge nesreće postiže se smanjenje broja nastradalih, olakšavanje teškoća i patnji, povrat osnovnih uslova potrebnih za život i funkcioniranje sistema lokalne zajednice.

##### **4.2.1. Mjere zaštite i spašavanja koje će se neposredno preduzimati od momenta pojave opasnosti, odnosno nastanka prirodne i druge nesreće i u toku djelovanja prirodne ili druge nesreće u cilju spašavanja ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara**

- Pokreće se organizovani/interventni mehanizam sistema zaštite i spašavanja;
- Vrše se kontinuirane analize i procjene stanja na terenu i u skladu s tim naređuju/provode odgovarajuće mjere zaštite i spašavanja na terenu po prioritetima u cilju normalizacije stanja na terenu;
- Organizuju se, usmjeravaju i koordiniraju aktivnosti spasilačkih službi na spašavanju ljudi i materijalnih dobara;

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

- Organizuju se i koordiniraju aktivnosti na privremenom smještaju ugroženog stanovništva;
- Organizuju se, uvezuju i koordiniraju aktivnosti na prijemu, smještaju i distribuciji humanitarne robe (hrana, odjeća, obuća, sredstva za higijenu i sl.);
- Organizuje se smještaj i ishrana pripadnicima spasilačkih jedinica ustupljenih općini Stolac;
- Organizuju se usmjeravaju i koordiniraju aktivnosti na raščišćavanju odnosno osposobljavanju putnih komunikacija ugroženih/oštećenih prirodnim nepogodama;
- Organizuju se, usmjeravaju i koordiniraju aktivnosti na provođenju opsežnih akcija na čišćenju i uklanjanju mulja iz poplavljenih područja;
- Organizuje se, usmjerava i koordinira aktivnost na opsežnim akcijama protiv-epidemijskih mjera (DDD);
- Organizuje se, usmjerava i koordinira aktivnost na ispitivanju ispravnosti vode za piće na kompletnom području Općine;
- Organizuje se neprekidno uspostavljanje komunikacija i veza (radio i TV, telefonske, mobilne i informacijske);
- Organizuje se i provodi akcija snabdijevanja pitkom vodom ugroženih naselja;
- Organizuju se neprestane preventivne zdravstvene i higijensko-epidemiološke akcije;
- Uspostavlja se informacijsko upravljanje – putem medija;
- Organizuju se pojačane mjere zaštite imovinske i lične sigurnosti, javnog reda i mira na ugroženim područjima.

**4.2.2. Snage i sredstva civilne zaštite koje se mogu angažovati na spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara**

R.br.	Naziv organa	Struktura civilne zaštite	Sredstva	Broj pripadnika civilne zaštite
1.	Općina	Općinski Stožer CZ		12
2.	JU „Dom zdravlja“ Stolac	Služba za medicinsku pomoć	Po materijalnoj formaciji	
4.	JKP Stolac	Služba za vodosnabdijevanje i za čistoću i asanaciju terena	Po materijalnoj formaciji	
5.	DVD Stolac	Služba zaštite od požara	Po materijalnoj formaciji	21
7.	Crveni križ	Služba za snadbijevanje/logistiku	Volonteri	

Pored navedenih snaga zaštite i spašavanja, veoma brzo se mogu angažovati sva pravna i fizička lica koja raspolažu sa odgovarajućim resursima za zaštitu i spašavanje.

#### 4.2.3. Mjere, postupci i zadaci Općinskog načelnika, Općinskih službi za upravu, pravnih lica i drugih izvršilaca koje će preduzimati u akciji zaštite i spašavanja

##### Općinski načelnik

- Donosi odluku o proglašenju stanja prirodne nepogode kojom Općinskom stožeru civilne zaštite stavlja na raspolaganje upotrebu svih raspoloživih snaga i sredstava civilne zaštite, službi za upravu, javnih preduzeća, javnih ustanova, i drugih pravnih lica sa područja Općine na prevenciji, ublažavanju i otklanjanju štetnih posljedica od prirodnih i drugih nesreća po ljude i materijalna dobra u javnom i privatnom vlasništvu;
- Kroz rebalans budžeta obezbjeđuje dio nedostajućih sredstava za pokrivanje dijela troškova nastalih angažovanjem snaga i sredstava zaštite i spašavanja u provođenju akcija zaštite i spašavanja tokom trajanja prirodne nepogode, iz sredstava doznačenih s viših nivoa vlasti;
- Na propisan način, potražuje finansijsku pomoć od nadležnih organa Hercegovačko-Neretvanske županije i Federacije Bosne i Hercegovine, u cilju prevazilaženja nastalog stanja izazvanog prirodnom nepogodom, i putem nadležnih organa obezbjeđuje namjensko trošenje eventualno dobijenih sredstava;
- Izvještaj Općinske komisije za procjenu i utvrđivanje šteta;
- Izvještaj o nastalim troškovima učešća u akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara te informaciju o posljedicama djelovanja prirodne nepogode upućuje Općinskom vijeću na razmatranje i usvajanje;
- Preduzima mjere za koje je ovlašten i predlaže odgovarajuće mjere Općinskom vijeću o kojima vijeće odlučuje;
- Upućuje odgovarajuće zahtjeve ŽŠCZ i FŠCZ za hitne intervencije;
- Vršiti i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja od prirodnih nepogoda koji su mu Zakonom i drugim propisima i Statutom Općine stavljeni u nadležnost;
- Donosi odluke o prestanku stanja prirodne nepogode.

Kada se prirodna ili druga nesreća izrazi jačim intenzitetom, i kada za provođenje hitnih mjera zaštite i spašavanja nema dovoljno planiranih sredstava u budžetu, Općinski načelnik upućuje zahtjev za dodjelu jednokratne pomoći za hitne intervencije Županijskom stožeru civilne zaštite Mostar.

##### Služba za gospodarstvo i finansije

- Obezbjediće planira sredstva u budžetu za akontativno plaćanje provođenja akcija zaštite i spašavanja od strane Općinskog stožera civilne zaštite.
- Vršiti isplatu obračunatih/iskazanih troškova angažovanog ljudstva i mehanizacije nastalih tokom provođenja akcija zaštite i spašavanja.
- Općinskom stožeru civilne zaštite stavlja na raspolaganje inspekcije, i druge stručne kadrove za koje se procijeni da su potrebne u provođenju akcije zaštite i spašavanja.
- Sve drugo, po naredbama, zahtjevima i zaključcima Općinskog stožera civilne zaštite.

Za provedbu gore navedenih aktivnosti – **zadužuje se šef službe**

### **Služba za opću upravu i društvene djelatnosti**

- U suradnji sa Općinskim stožerom civilne zaštite, animira građane na ugroženom području radi učešća u akcijama provođenja mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
- Prati stanje i koordinira aktivnosti sa Općinskim stožerom civilne zaštite u provođenju mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
- Skupa sa Službom za društvene djelatnosti i Službom za prostorno uređenje, obezbjeđuje prostor za smještaj angažovanih snaga civilne zaštite koje vrše akciju zaštite i spašavanja na određenom području;
- Prikuplja i dostavlja podatke od značaja za zaštitu i spašavanje operativnom centru civilne zaštite;
- Obezbuđuje dovoljan broj vozila voznog parka Općine za potrebe rada Općinskog stožera u toku trajanja akcije zaštite i spašavanja i odgovarajućih stručnih komisija, inspekcija i dr;
- Općinskom stožeru civilne zaštite ustupa na raspolaganje svoje uposlenike, za koje stožer procijeni da su potrebni;
- Sve drugo, po naredbama, zahtjevima i zaključcima Općinskog stožera civilne zaštite;
- Obezbuđuje objekte za smještaj pomjerenog stanovništva, materijalnih dobara i stoke;
- Skupa sa Službom za prostorno uređenje i Službom za opću upravu obezbjeđuje prostor za smještaj angažovanih snaga civilne zaštite koje vrše akciju zaštite i spašavanja na određenom prostoru;

Za provedbu gore navedenih aktivnosti – ***zadužuje se šef službe.***

### **Služba za graditeljstvo i prostorno uređenje**

- Procjenjuje situaciju na ugroženom području, predlaže i izvršava mjere iz svoje nadležnosti kao i naredbe Općinskog stožera civilne zaštite;
- Općinskom stožeru civilne zaštite ustupa na raspolaganje svoje uposlenike, za koje stožer procijeni da su potrebni;
- Skupa sa Službom za društvene djelatnosti i Službom za opću upravu, obezbjeđuje prostor za smještaj angažovanih snaga civilne zaštite koje vrše akciju zaštite i spašavanja na određenom području;
- Prikuplja i dostavlja podatke od značaja za zaštitu i spašavanje operativnom centru civilne zaštite;
- Sve drugo, po naredbama, zahtjevima i zaključcima Općinskog stožera civilne zaštite.

Za provedbu gore navedenih aktivnosti – ***zadužuje se šef službe.***

### **Građani**

- Zapisnički predaju tražena materijalna sredstva od strane Općinskog stožera civilne zaštite;
- Odazivaju se pozivu nadležnog organa u zaštiti i spašavanju od prirodnih i drugih nepogoda;
- Izvršavaju mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara koje naredi nadležni organ, kroz formu radnih jedinica;

- Dostavljaju podatke od značaja za zaštitu i spašavanje Operativnom centru CZ;
- Vrše i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja koje su im Zakonom i drugim propisom i naredbom Općinskog stožera civilne zaštite stavljene u nadležnost.

### **Javna preduzeća i druga pravna lica sa područja općine**

Privredna društva i druga pravna lica koja obavljaju djelatnost iz oblasti: zdravstva, veterinarstva, stambenih i komunalnih poslova, vodoprivrede, šumarstva, poljoprivrede, građevinarstva, transporta, opskrbe, ugostiteljstva, vatrogastva i drugih oblasti u kojima se obavljaju djelatnosti od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih nepogoda, organizuju i provode poslove zaštite i spašavanja u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara i Općinskim Planom zaštite i spašavanja a naročito:

- Donose i razrađuju planove zaštite i spašavanja;
- Planiraju i osiguravaju materijalno – tehnička sredstva za provođenje mjera zaštite i spašavanja;
- Organizuju postrojbe i povjerenike civilne zaštite, i opremaju postrojbe i povjerenike potrebnom opremom i sredstvima i osposobljavaju ih za njihovo učešće u zaštiti i spašavanju;
- Na zahtjev Općinskog stožera civilne zaštite stavljaju na raspolaganje potrebnu mehanizaciju, opremu i ljudstvo za otklanjanje posljedica prirodne nepogode;
- Operativnom centru civilne zaštite dostavljaju sve bitne podatke od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara;
- O pojavi prirodne nepogode odmah obavještavaju Operativni centar civilne zaštite te dostavljaju neophodne podatke koji od njih budu traženi;
- Ostvaruju saradnju sa Općinskom službom CZ i Općinskim stožerom Civilne zaštite;
- U slučaju potrebe vrše pomjerenje uposlenika i izmiještanje materijalnih dobara;
- Vrše i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja koje su im Zakonom i drugim propisom i naredbom Općinskog stožera civilne zaštite stavljene u nadležnost.

Za provedbu navedenih aktivnosti – **zadužuju se direktori preduzeća i pravnih lica.** (gdje se obavljaju poslovi iz stava 1. ovog dijela).

### **Telekom operateri – Stolac**

- Dužni su da u slučaju prirodne nepogode i prekida telefonskih veza, iste uspostavljaju odmah, posebno subjekata po prioritetu i područja koja su najviše pogođena prirodnom nepogodom;
- Dužni su da obezbijede alternativni način napajanja i uspostave telefonskih linija za ugrožena područja;
- Dužni su da posjeduju organizovane mobilne ekipe, te redovno održavaju neometan pristup svojim objektima;
- Općinskom stožeru civilne zaštite putem Operativnog centra civilne zaštite dostavljaju informacije o provedenim aktivnostima i preduzetim mjerama na sanaciji ugroženih i oštećenih objekata.

Za navedene aktivnosti – **zadužuju se rukovodioci Telekom operatera.**

### **Elektroprivreda HZHB - Mostar**

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

- Dužni su da u slučaju prekida napajanja električnom energijom, istu uspostave odmah, po prioritetu, posebno subjektima i područjima koja su najviše pogođena prirodnom nepogodom;
- Dužni su da obezbijede alternativni način napajanja i uspostave elektro mreže na ugroženom području;
- Dužni su da posjeduju organizovane mobilne ekipe, te redovno održavaju neometan pristup svojim objektima;
- Općinskom stožeru civilne zaštite putem Operativnog centra civilne zaštite dostavljaju informacije o provedenim aktivnostima i preduzetim mjerama na sanaciji ugroženih i oštećenih objekata.

Za navedene aktivnosti - ***zadužuju se rukovodioci***

### **J.U. Dom zdravlja Stolac**

- Stavlja na raspolaganje sva sanitetska vozila sa potrebnim osobljem i neophodnom opremom radi pružanja prve medicinske pomoći i prevoza i daljnjeg zdravstvenog tretmana eventualno povrijeđenih uslijed djelovanja prirodne nepogode;
- Redovno održava i obezbjeđuje prilaze svojim objektima, garažama, sektorskim ambulancama i sl.;
- O provedenim aktivnostima redovno izvještava Operativni centar civilne zaštite.

Za navedene aktivnosti ***zadužuje se direktor J.U. Dom zdravlja Stolac***

### **Policijska stanica - Stolac**

- Obezbjeduje prioritarno kretanje i rad ljudstva i mehanizacije angažovane od strane Općinskog Stožera CZ na otklanjanju posljedica prirodne nepogode;
- Dovoljnim brojem policijskih patrula usmjerava saobraćaj na alternativne pravce;
- Pojačava aktivnosti na zaštiti ljudi i njihove imovine u ugroženim naseljima;
- Asistira Općinskom stožeru civilne zaštite u slučajevima ometanja provođenja naređenih mjera zaštite i spašavanja;
- Zbog eventualno zakrčenog saobraćaja, obezbjeđuje neometan pristup sanitetskim i drugim vozilima u krug Doma zdravlja, a posebno pred Hitnom službom Doma zdravlja;
- Redovno izvještava Operativni centar civilne zaštite o stanju na putevima, te upozorava učesnike u saobraćaju o mogućnostima kretanja po istim i zabranama kretanja na oštećenim, ugroženim i uništenim putnim komunikacijama.

Za navedene aktivnosti – ***zadužuje se komandir policijske stanice Stolac***

#### 4.2.4. Organizacija i način angažovanja građana i njihovih sredstava radi učešća u zaštiti i spašavanju

Građani su dužni u skladu sa uslovima propisanim Zakonom i bez posebnog poziva, preduzimati potrebne mjere zaštite i spašavanja, ako prirodna nepogoda zaprijeti ili nastupi iznenada, te su o tome obavezni odmah, na najbrži način, obavijestiti operativni centar civilne zaštite ili Službu civilne zaštite odnosno policiju. Građani su dužni na ugroženom području postupiti po Odluci Općinskog načelnika koji proglašava nastanak prirodne nepogode i uzeti učešće u akcijama zaštite i spašavanja koje provodi Općinski stožer civilne zaštite.

Vlasnici i korisnici nekretnina dužni su omogućiti da se na njihovim nekretninama provode radovi neophodni za zaštitu i spašavanje od prirodne nepogode (rušenje objekata, nasipanje i uklanjanje različitih vrsta materijala, rušenje stabala i sl.) i sve druge mjere koje naredi Općinski stožer civilne zaštite. Građani, vlasnici i korisnici opreme, odnosno materijalno – tehničkih sredstava (strojevi, cisterne, motorna vozila, zaprege, alati, sredstva veze i dr.) potrebna za zaštitu i spašavanje od prirodnih nepogoda, dužni su tu opremu i sredstva staviti na raspolaganje Općinskom stožeru civilne zaštite koji rukovodi akcijama zaštite i spašavanja na ugroženom području.

#### 4.2.5. Materijalna dobra koja će se izmještati sa ugroženog područja, prioriteti/redosljed u njihovom izmještanju te Općinske službe za upravu koje će vršiti izmještanje tih dobara

R. br.	Naziv sredstva	Način izmještanja	Ko vrši izmještanje	Prioriteti
1.	Sve vrste teretnih i putničkih m/v	Izmještanje u neugrožen rejon	Vlasnici i korisnici vozila	Po vrijednosti
2.	Prehrambeni artikli	U stambene i pomoćne objekte u neugroženim rejonima	Vlasnici sredstava uz angažovanje vlasnika objekta	-//-
3.	Odjevni predmeti, posteljina i sl.	U objekte gdje se smještaju i ugrožene osobe	Vlasnici	-//-
4.	Gotovi proizvodi i sirovine	Prevoženje vlastitim prevoznim sredstvima	Vlasnici	Po procjeni
5.	Roba široke potrošnje u skladištima	Podizanje robe na viši nivo stalaža	Vlasnici	Po prioritetu
6.	Krupna i sitna stoka	Prevoženje i odvođenje u neugrožene rejone	Vlasnici stoke	Po prioritetu

R. br.	Naziv sredstva	Način izmještanja	Ko vrši izmještanje	Prioriteti
7.	Tehničko – tehnološka, finansijska i druga dokumentacija	Odnosnjem u neugroženi rejon	Zadužena lica	Po prioritetu
8.	Sva druga oprema, materijali i sredstva	Odnosnjem / prevoženjem	Vlasnici	Po prioritetu

#### 4.2.6. Organizacija smještaja i ishrane jedinica civilne zaštite i građana angažovanih na zaštiti i spašavanju

Organizaciju smještaja angažovanih snaga civilne zaštite i građana, preko određenih Općinskih službi za upravu, provodit će Općinski Stožer civilne zaštite koji je angažovao jedinice i građane u akciji zaštite i spašavanja. Prostorije za smještaj angažovanih snaga civilne zaštite obezbijedit će u uskoj saradnji Općinska službe za prostorno uređenje, Općinske službe za opću upravu i društvene djelatnosti, svaka u svojoj nadležnosti.

Objekte u kojima će se vršiti ishrana obezbijedit će Općinski Stožer civilne zaštite. Hranu za angažovane građane i snage civilne zaštite obezbjeđuje Služba za snabdijevanje/logistiku, sistemom dostave u prostorije gdje su smještene odnosno gdje su angažovane snage civilne zaštite i građani, odnosno određena pravna lica iz oblasti ugostiteljstva ili trgovine ukoliko se istim naredi njihovo angažovanje od strane Općinskog stožera civilne zaštite.

#### 4.2.7. Zadaci, mjere i postupci Općinskog štaba civilne zaštite na organizovanju i rukovođenju akcije zaštite i spašavanja i obaveze Općinskih službi za upravu i pravnih lica u postupanju po naredbama Štaba civilne zaštite

Općinski stožer civilne zaštite Stolac vrši sljedeće zadatke, mjere i postupke:

- Na osnovu Odluke Općinskog načelnika vrši aktiviranje/angažovanje službi, jedinica, povjerenika i drugih struktura civilne zaštite, pravnih i drugih lica, Općinskih službi i materijalno-tehničkih sredstava za potrebe zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
- Odlučuje o upotrebi snaga i sredstava civilne zaštite na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara i te snage raspoređuje na ugrožena područja;
- Naređuje provođenje odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuje snage i sredstva koja će provoditi te mjere;
- Rukovodi akcijama zaštite i spašavanja;
- Vodi propisane službene evidencije:
  - O angažovanju ljudstva (brojno stanje, vrijeme angažovanja i sl.);
  - O angažovanju materijalno-tehničkih sredstava (brojno stanje, vrijeme angažovanja i sl.);
  - O utrošku pogonskog goriva (količina, vrsta, posebno za sve potrošače);
  - O utrošku sredstava za ishranu angažovanog ljudstva (broj obroka, cijena i sl.);

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

- O eventualno poginulim i povrijeđenim (lični podaci, uzrocima pogibije i povređivanja i sl.);
  - Vodi poseban dnevnik o svim bitnim pitanjima vezanim za nastalo stanje na području Općine i preduzimanju potrebnih mjera;
  - Vodi i druge evidencije za koje se ukaže potreba;
- 
- Izvršava naređenja Federalnog i Županijskog stožera civilne zaštite na preduzimanju mjera i aktivnosti na zaštiti i spašavanju;
  - Sarađuje sa Županijskim i Federalnim stožerom civilne zaštite, stožerima civilne zaštite susjednih Općina, kao i sa drugim subjektima u provođenju mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nepogoda;
  - U zaštiti i spašavanju predlaže učešće OS Bosne i Hercegovine i drugih snaga i sredstava sa područja Županije i šire;
  - Daje službena obavještenja za javnost o nastanku prirodne i druge nesreće, o njenom obimu i posljedicama i o preduzetim mjerama zaštite;
  - Predlaže Općinskom načelniku donošenje odluke o prestanku stanja prirodne nepogode ali i izrađuje informaciju i zbirni izvještaj o otklanjanju posljedica prirodne nepogode, kao i izvještaj o troškovima nastalim u akcijama zaštite i spašavanja, te iste dostavlja Općinskom načelniku;
  - Vršiti i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja od prirodnih nepogoda koje su mu Zakonom i drugim propisima stavljene u nadležnost;
  - Ostvaruje stalnu komunikaciju i saradnju sa Općinskim načelnikom u cilju određivanja zajedničkih djelovanja na sanaciji posljedica prirodnih nepogoda;
  - Kontinuirano prima informacije prikupljene u operativnom centru CZ, i koriste ih za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja;
  - Koristi informacije sa terena od svih drugih članova Općinskog stožera civilne zaštite i vrši koordinaciju mjera zaštite i spašavanja predloženih od strane Općinskog stožera CZ i vođa stručnih timova;
  - Vršiti operativnu koordinaciju sa spasilačkim ekipama, stručnim timovima, uposlenicima organa uprave, pravnih lica javnih preduzeća i javnih ustanova i drugih snaga, što bi imalo za cilj efikasnije djelovanje na suzbijanju posljedica prirodnih nepogoda;
  - Koristi sve raspoložive stručne kadrove organa uprave (formira timove za obilazak terena) za snimanje kompletnog stanja vodotoka (I i II kategorije) na području Općine, i objekata infrastrukture duž svih vodotoka i o tome uz pomoć stručnih timova donose mjere na ublažavanju posljedica od poplave;
  - Koristi sve raspoložive kadrove organa uprave i vanjskih saradnika kroz formiranje stručnih timova za snimanje kompletnog stanja izazvanog klizištima, zemljotresom, poplavom i sl., u cilju zaštite od rušenja objekata, i uz pomoć stručnih timova određuju porodice za napuštanje objekata zbog njihove sigurnosti i zaštite života i zdravlja ugroženih i za evakuaciju i vode evidenciju o evakuiranim osobama, njihovim trenutnom smještaju (rodbina, prijatelji, komšije i sl.);
  - Uz pomoć stručnih timova, sačinjavaju kompletnu informaciju o stanju izazvanom klizištima, poplavama, zemljotresom, visokim snijegom i sl., i mogućim posljedicama, i utvrđuju prioritete i načine sanacije posljedica tih nepogoda;
  - Koriste sve raspoložive kadrove organa uprave kroz formiranje timova za ispomoc u zbrinjavanju stradalih i ugroženih;
  - Određuju vrste i količine prioritetnih potrepština – higijenski i prehrambeni paketi – za zbrinjavanje ugroženog stanovništva (na osnovu informacija o broju evakuiranih);
  - Vršiti neophodna zbrinjavanja najosnovnijim životnim namirnicama ugroženih porodica uz koordinaciju sa Crvenim križom Općine;

- Sačiniti informaciju o načinu zbrinjavanja svih ugroženih kojima se pruži ta vrsta pomoći;
- Sačiniti informaciju o pogodnim prostorima i uslovima smještajnih kapaciteta za smještaj ugroženih osoba i tu vrstu aktivnosti koordinirati sa Članom Općinskog stožera CZ za mjere z/s: „spašavanje iz ruševina, evakuacija i zaštita okoliša.

**Komandant i načelnik Općinskog stožera CZ**

- Rukovode akcijama zaštite i spašavanja;
- Ostvaruju stalnu komunikaciju i saradnju sa Općinskim načelnikom u cilju određivanja zajedničkih djelovanja na sanaciji posljedica prirodne nepogode;
- Kontinuirano primaju informacije prikupljene u Operativnom centru civilne zaštite, i koriste ih za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja;
- Uključuju sve raspoložive snage, sredstva i opremu na području Općine u cilju efikasnijeg djelovanja na ublažavanju posljedica prirodne nepogode;
- Koriste informacije sa terena od svih drugih članova Općinskog stožera civilne zaštite i vrše koordinaciju mjera zaštite i spašavanja predloženih od strane Općinskog stožera civilne zaštite i vođa stručnih timova.

**Član Općinskog stožera civilne zaštite za mjere zaštite i spašavanja: zamračivanje, radiološka, hemijska i biološka zaštita i zaštita od neeksplozivnih ubojnih sredstava:**

- Obezbeđuje informacije za članove Općinskog stožera civilne zaštite, raščlanjene po njihovim zaduženjima;
- Obezbeđuje ekipe za pomoć u evakuacijama, zbrinjavanjima i sl.;
- Koordinira aktivnosti članova Općinskog stožera sa komandantom i načelnikom stožera;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

**Član Općinskog stožera civilne zaštite za mjere z/s: „zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom i zaštita bilja i biljnih proizvoda“:**

- Koristi sve raspoložive stručne kadrove organa uprave (formira timove za obilazak terena) za snimanje kompletnog stanja vodotoka (I i II kategorije) na području Općine, i objekata infrastrukture duž svih vodotoka i o tome uz pomoć stručnih timova sačinjava kompletnu informaciju i predlaže mjere na ublažavanju posljedica od poplava;
- Ostvaruje usmenu i pismenu korespondenciju sa odgovornim u JKP Stolac upoznaje ih sa stanjem u ovoj oblasti na vodotoku I kategorije na osnovu sačinjene informacije od formiranih timova sa terena, i obezbeđuje povratnu informaciju o namjerama djelovanja ovog JKP;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

**Član Općinskog stožera civilne zaštite za mjere z/s: „spašavanje iz ruševina, evakuacija i zaštita okoliša“:**

- Koristi sve raspoložive kadrove organa uprave kroz formiranje stručnih timova za snimanje kompletnog stanja izazvanih klizištima, zemljotresom ili drugim nepogodama, u cilju zaštite od rušenja objekata, i uz pomoć i prijedlog stručnih timova određuje porodice za napuštanje objekata zbog njihove sigurnosti i zaštite života i zdravlja ugorženih;
- Uz pomoć stručnih timova, sačinjava kompletnu informaciju o stanju izazvanom klizištima, zemljotresom ili drugim prirodnim nepogodama i mogućim posljedicama, i predlaže/utvrđuje prioritete i načine za sanaciju takvog stanja;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

**Član Općinskog stožera civilne zaštite za mjere z/s: „Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih“:**

- Koristi sve raspoložive kadrove organa uprave kroz formiranje timova za ispomoć u zbrinjavanju stradalih i ugroženih;
- Vodi evidenciju o evakuiranim osobama, njihovom trenutnom smještaju (rodbina, prijatelji, komšije i sl);
- Određuje vrste i količine prioritetnih potrepština – higijenski i prehrambeni paketi – za zbrinjavanje ugroženog stanovništva (na osnovu informacija o broju evakuiranih);
- Vršiti neophodna zbrinjavanja najosnovnijim životnim namirnicama ugroženih porodica uz koordinaciju sa Crvenim križom Općine;
- Sačinjava informaciju o načinu zbrinjavanja svih ugroženih kojima se pruži ta vrsta pomoći;
- Sačinjava informaciju o pogodnim prostorima i uslovima smještajnih kapaciteta za smještaj ugroženih osoba i tu vstu aktivnosti koordinira sa Članom Općinskog stožera CZ za mjere z/s: „spašavanje iz ruševina, evakuacija i zaštita okoliša“;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

**Član Općinskog stožera civilne zaštite – sekretar Crvenog križa za mjeru „Zbrinjavanje“:**

- Aktivnostima Crvenog križa obezbjeđivati pakete za pomoć ugroženim osobama;
- Ostvariti korespondenciju sa višim nivoima organizovanja Crvenog križa (HNŽ, Federacija BiH) i međunarodnim humanitarnim organizacijama;
- Svoje aktivnosti koordinirati sa Članom Općinskog stožera CZ za mjere z/s „Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih“;
- Voditi evidenciju o načinu, količinama i vrsti pružene pomoći ugroženim osobama, i informisati Općinski stožer CZ o tim aktivnostima;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

**Član Općinskog stožera CZ za koordinaciju između Stožera i policije – komandir P.S. Stolac:**

- Obezbjediti/osigurati neometan rad mehanizacije koja se koristi u akcijama zaštite i spašavanja po naredbama Općinskog stožera civilne zaštite;

- Obezbjediti/osigurati sve asistencije policije u slučajevima kada to zahtijeva provođenje akcija zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svoje nadležnosti;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena nadležnosti P.S. Stolac.

**Član Općinskog stožera CZ – direktor J.U. Dom zdravlja za mjere z/s: „prva medicinska pomoć i asanacija terena“:**

- Prikupljati informacije o potrebama pružanja PMP i druge medicinske specijalističke pomoći i u skladu s tim djelovati, korištenjem raspoloživih kapaciteta J.U. Dom zdravlja Stolac;
- Prikupljati informacije od značaja za asanaciju terena;
- Koordinirajući aktivnosti sa HES-om Općinskom stožeru predložiti vrijeme, način i lokacije vršenja mjera DDD;
- Koristiti kapacitete Općinskog stožera CZ za asistencije u prevozu/prenosu/transportu oboljelih ili ugroženih osoba iz dijelova Općine gdje je nepristupačno za vozila HMS;
- Vršiti sve druge aktivnosti i predlagati mjere od značaja za zdravstveno zbrinjavanje ugroženog i povrijeđenog stanovništva;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

**Član Općinskog stožera CZ za informisanje i odnose sa javnošću:**

- U svakoj prilici imati kompletnu/ažuriranu informaciju o stanju na terenu koja je prouzrokovana prirodnim nepogodom u pisanoj formi;
- Komunicirati sa elektronskim medijima u cilju prezentacije objektivnog stanja na terenu;
- Sve informacije, pravovremeno moraju biti dostupne Općinskom načelniku.

**Član Općinskog stožera CZ – komandir P.V.J. za mjere z/s: „zaštita i spašavanje od požara“:**

- Uključivanje profesionalne vatrogasne jedinice (van osnovne nadležnosti) u:
  - Ispumpavanjima zaplavljenih stambenih i drugih objekata po prioritetima;
  - Evakuaciju ugroženih i povrijeđenih građana;
  - Dostave pitke vode u ugrožena naselja koja nisu u sistemu vodosnabdijevanja kojim upravlja JKP Stolac, po odobrenju Općinskog stožera CZ;
  - Kao ispomoć u skladu sa raspoloživim tehničkim kapacitetima, uključivanje DVD-a na pranju zamuljenih ulica;
  - Po procjeni, od Komandanta Općinskog stožera CZ, tražiti uključivanje vatrogasne jedinice Vatrogasnog društva za ispomoć u akcijama zaštite i spašavanja;
  - Voditi evidencije o svim aktivnostima i o tome sačiniti kompletnu informaciju;
  - Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
  - Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

Za sve gore navedene aktivnosti – **zadužuje se komadant i načelnik Općinskog stožera.**

**4.2.8. Spisak Općinskih službi za upravu koje su zadužene za organizaciju smještaja i ishrane i njihovi zadaci na tim poslovima**

R. br.	Općinska služba	Zadaci
1.	Služba za opću upravu, civilnu zaštitu i braniteljsko invalidsku zaštitu, u okviru svojih nadležnosti, kroz Odsjek za opću upravu, Odsjek za civilnu zaštitu i Odsjek za braniteljsko – invalidsku zaštitu	Obezbeđuje planirana finansijska sredstva neophodna za ishranu, smještaj i opremu pripadnika Službe CZ
2.	Služba za imovinsko – pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina	Dogovara sa predsjednicima naseljenih mjesta i direktorima škola vrijeme i način korištenja objekta u njihovom vlasništvu - Vodi evidenciju o smještajnim kapacitetima
3.	Služba za graditeljstvo, prostorno uređenje, zaštitu okoliša i obnovu	Vodi koordinaciju rada Službi za upravu zaduženih za smještaj i ishranu pripadnika civilne zaštite

#### 4.3. Faza otklanjanja posljedica – oporavak

##### 4.3.1. Mjere zaštite i spašavanja kojima se mogu stvoriti uslovi za normalan život i rad ljudi na ugroženom području

Na normalizaciju uslova na terenu koji je pogođen prirodnom nepogodom preduzimat će se sljedeće mjere zaštite i spašavanja:

- Čišćenje i asanacija terena;
- Raščišćavanje ruševina;
- Sanacija posljedica prirodne nepogode po prioritetima;
- Prikupljanje podataka i utvrđivanje obima posljedica nastalih djelovanjem prirodne nepogode;
- Utvrđivanje broja stanovnika koji su ostali bez krova nad glavom, obezbjeđenje smještaja istih u šatore, kontejnere, kamp prikolice i druge objekte koji se mogu koristiti za privremeni smještaj nastradalog stanovništva;
- Organizovanje, prikupljanje i raspodjela pomoći nastradalom i ugroženom stanovništvu;
- Provođenje zdravstvenih, veterinarskih i higijensko-epidemioloških mjera zaštite;
- Zbrinjavanje pomjerenog stanovništva, stvari i stoke;
- Utvrđivanje stvarnih potreba za organizovanu ishranu nastradalog i ugroženog stanovništva;
- Utvrđivanje broja objekata koji se dalje mogu koristiti za privremeni smještaj i njihove kapacitete;
- Obezbjeđivanje dovoljnog broja kreveta, dušeka, posteljine, odjevnih stvari, prehrambenih artikala za ishranu i po potrebi iz Općinskog budžeta osiguravaju se dodatna sredstva za smještaj ugroženog stanovništva;
- Utvrđuje se broj i struktura stanovništva koje se može smjestiti kod rodbine i prijatelja.

##### 4.3.2. Spisak/tabelarni pregled materijalno-tehničkih sredstava koja se mogu koristiti na provođenju planiranih mjera zaštite i spašavanja predviđenih za fazu otklanjanja posljedica, a koja će se angažovati od građana i pravnih lica

R. br.	Naziv sredstva	Jedinica mjere	Pravno lice koje posjeduje sredstvo
1.			
2.			

##### 4.3.3. Mjere, postupci i zadaci Općinskih službi za upravu, pravnih lica na izvršavanju odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja, na otklanjanju posljedica prirodnih i drugih nesreća

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

R. br.		Mjere	Postupci	Zadaci
1.	OPĆINSKI NAČELNIK	<ul style="list-style-type: none"> <li>Prati tok otklanjanja posljedica prirodne ili druge nesreće;</li> <li>Obavještava građanstvo o preduzimanju određenih akcija zaštite i spašavanja;</li> <li>Upućuje zahtjev za pomoć u otklanjanju posljedica prirodnih ili drugih nesreća.</li> </ul>	- Postupa u skladu sa svojim ovlaštenjima i traženju od Općinskog stožera da preuzima odgovarajuće mjere zaštite i spašavanja	Koordinira rad Općinskih službi za upravu
2.	SLUŽBA ZA PROSTORNO UREĐENJE	<ul style="list-style-type: none"> <li>Predlaže i učestvuje u organizaciji i realizaciji smještaja privremeno pomjerenog stanovništva sa ugroženog područja.</li> </ul>	- Postupa po naredbi Općinskog stožera civilne zaštite i Općinskog načelnika	Na traženje Općinskog stožera, skupa sa drugim službama, obezbjeđuje smještaj za eventualno povrijeđene
3.	SLUŽBA ZA PROSTORNO UREĐENJE	<ul style="list-style-type: none"> <li>Obezbjeđuje planirana finansijska sredstva za potrebe smještaja, ishrane za pomjereni stanovništvo;</li> <li>Zahtjeve Općinskog stožera civilne zaštite izvršava prioritarno u odnosu na redovne poslove;</li> <li>Utvrđuje tačan broj teže i lakše oštećenih objekata i pravi procjenu o tome, koji se od tih objekata mogu koristiti za stanovanje putem urbanističko-građevinske inspekcije.</li> </ul>	- Postupa po naredbama Općinskog stožera i Općinskog načelnika	Na traženje Općinskog stožera civilne zaštite, učestvuje u provođenju akcije zaštite i spašavanja u domenu svoje nadležnosti.
4.	SLUŽBA ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> <li>Utvrđuje broj stanovnika koji se može smjestiti kod rodbine i prijatelja;</li> <li>Predlaže Općinskom stožeru civilne zaštite objekte i način smještaja ugroženog stanovništva;</li> <li>Utvrđuje kapacitete alternativnog smještaja za pomjereni stanovništvo; <ul style="list-style-type: none"> <li>Obezbjeđuje smještajne kapacitete za pomjereni stanovništvo.</li> </ul> </li> </ul>	- Postupa po naredbama Općinskog stožera i Općinskog načelnika	Izvršavaju poslove koje naredi Općinski stožer civilne zaštite
5.	J.P. Komunalno	<ul style="list-style-type: none"> <li>Izvršava naređenja Općinskog stožera civilne zaštite;</li> <li>Stavlja na raspolaganje neophodna vozila i mehanizaciju;</li> <li>Vrši uspostavljanje prekinutog sistema vodosnabdijevanja.</li> </ul>	- Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite i Općinskog načelnika	Vrši sanaciju oštećenih i uništenih vodovodnih instalacija

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

6.	Centar za socijalni rad	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vršiti zbrinjavanje socijalno ugroženog stanovništva koji se nalaze na evidenciji ovog centra.</li> </ul>	- Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite	Zbrinjava socijalno ugrožene kategorije i istim dostavlja neophodne lijekove i hranu.
7.	J.U. Dom zdravlja	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vršiti medicinsko zbrinjavanje povrijeđenih i oboljelih;</li> <li>• Hitnu službu i HES stavlja na raspolaganje Općinskom stožeru civilne zaštite.</li> </ul>	- Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vršiti trijažu i prevoz povrijeđenih i oboljelih građana;</li> <li>- Prati ispravnost vode za piće.</li> </ul>
8.	Veterinarska stanica	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vršiti medicinsko zbrinjavanje povrijeđene i oboljele stoke;</li> <li>• Stavlja se na raspolaganje Općinskom stožeru civilne zaštite.</li> </ul>	Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite.	Prati epidemiološku situaciju stočnog fonda i preduzima mjere na suzbijanju bolesti.
9.	Elektrodistribucije	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vršiti sanaciju eventualno oštećene elektro mreže</li> </ul>	- Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite	Angažuje mobilne jedinice na uspostavljanju normalnog snabdijevanja el. energijom.
11.	Crveni križ	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Učestvuje sa ljudstvom i opremom u akciji smještaja evakuisanog stanovništva prema naređenju OpŠCZ.</li> </ul>	- Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite	Dostavlja hranu, odjevne predmete i higijenske pakete ugroženim građanima.
12.	Pravna lica	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Provode sve naredbe i zahtjeve Općinskog stožera civilne zaštite i službi za upravu Općine,</li> <li>• Ustupaju MTS-a i opremu kao i poslovne i druge prostore koje trenutno ne koriste Općinskom stožeru civilne zaštite i Općinskoj Službi za opću upravu i društvene djelatnosti.</li> </ul>	- Postupaju po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite	Vršiti prevoz građana po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite.

13.	Općinski Stožer civilne zaštite	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Rukovodi aktivnostima pomijaranja i zbrinjavanja ugroženog stanovništva i njihove imovine do momenta kada te aktivnosti preuzimaju nadležne općinske službe;</li> <li>• O provedenim aktivnostima vodi evidenciju;</li> <li>• Prati stanje smještajnih kapaciteta i u saradnji sa nadležnim službama Općine, Domom zdravlja i dr. redovno prati epidemiološku situaciju;</li> <li>• Aktivira snage i sredstva za pomijeranje i zbrinjavanje ljudi i materijalnih dobara.</li> </ul>	Postupa po svojim ovlaštenjima proizašlih iz Zakona i podzakonskih akata	Vrši stalnu kontrolu provođenja akcije zaštite i spašavanja, usmjeravanje i stalnu koordinaciju među učesnicima u akciji zaštite i spašavanja.
-----	---------------------------------	--	--	--

#### 4.3.4. Zadaci Općinskog štaba civilne zaštite na organizaciji i rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja na izvršavanju planiranih mjera zaštite i spašavanja

- Vrši angažovanje građana, postrojbi, stožera, povjerenika i drugih organa civilne zaštite, službi zaštite i spašavanja, operativnog centra civilne zaštite, organa uprave, privrednih i drugih pravnih lica, kao i materijalno-tehničkih sredstava na području Općine;
- Odlučuje o upotrebi snaga i sredstava civilne zaštite na zaštiti i spašavanju ugroženih i stradalih građana i materijalnih dobara i te snage raspoređuje na ugrožena područja;
- Naređuje provođenje odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuje snage i sredstva za provođenje ovih mjera;
- Vodi propisane službene evidencije o:
  - Angažovanju ljudstva (brojno stanje, vrijeme angažovanja i sl.);
  - Angažovanju materijalno-tehničkih sredstava (vrste, stanje, vrijeme angažovanja i sl.);
  - Utrošku pogonskog goriva (količina, vrsta i sl. – posebno za sve potrošače);
  - Utrošku sredstava za ishranu angažovanog ljudstva (broj obroka, cijena i sl.);
  - Eventualno poginulim, povrijeđenim, oboljelim (lični podaci, uzrok pogibije, oboljenja ili povređivanja);
  - Vodi poseban dnevnik o svim bitnim pitanjima vezanim za nastalo stanje na području Općine i preduzimanju potrebnih mjera otklanjanja posljedica djelovanja prirodne nepogode;
  - Vodi i druge svrsishodne evidencije.
- Izvršava naređenja Županijskog i Federalnog stožera civilne zaštite na preduzimanju mjera i aktivnosti na zaštiti i spašavanju;
- Sarađuje sa Županijskom i Federalnom upravom civilne zaštite, stožerima civilne zaštite susjednih Općina, kao i drugim subjektima u provođenju mjera zaštite i spašavanja od prirodne nesreće;
- Predlaže učešće Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u zaštiti i spašavanju i drugih snaga i sredstava sa područja Županije i šire;

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

- Daje službena obavještenja za javnost o nastanku prirodne nesreće, o njenom obimu, kretanju i posljedicama kao i preduzetim mjerama zaštite i spašavanja;
- Predlaže Općinskom načelniku proglašenje stanja prirodne nepogode;
- Izrađuje informaciju i izvještaj sa Službom civilne zaštite o otklanjanju posljedica prirodne nesreće, kao i izvještaj o troškovima provođenja akcije zaštite i spašavanja te iste dostavlja Općinskom načelniku;
- Vršiti i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja od prirodne nesreće koje su mu Zakonom i drugim propisima stavljene u nadležnost.

Za provođenje navedenih aktivnosti **:zadužuje se komadant i načelnik stožera Civilne zaštite Stolac.**

## 5. DOKUMENT O INFORMIRANJU GRAĐANA I JAVNOSTI

### 5.1. Mjere, postupci i zadaci o načinu informisanja građana i javnosti na području Općine o opasnostima od nastanka prirodne nesreće, o posljedicama koje nastanu po ljude i materijalna dobra i mjerama koje se preduzimaju na sprječavanju, odnosno na spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara na otklanjanju nastalih posljedica

Ovim dokumentom se utvrđuju mjere, postupci i zadaće o načinu informiranja stanovništva i javnosti na području Općine o opasnostima od nastanka prirodne ili druge nesreće, odnosno o nastanku tih nesreća, o posljedicama koje mogu nastati po ljude i materijalna dobra i mjerama koje se poduzimaju na sprječavanju, odnosno na spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara i na otklanjanju nastalih posljedica. Organizaciju informiranja i informiranje provodi Općinski stožer civilne zaštite a potrebne podatke prikuplja putem općinskog ili županijskog operativnog centra i drugih tijela koja su neposredno angažirana na zaštiti i spašavanju na području Općine.

Najdjelotvorniji način informiranja stanovništva o opasnostima koje prijete ili su nastupile je putem radija ili TV postaja, razglasnim postajama i drugim pogodnim zvučnim sredstvima. Nadležni organ uprave zadužen za informiranje stanovništva zajedno sa članovima stožera zaduženim za informiranje, informira stanovništvo, nadležna Županijska, Federalna i državna tijela o poduzetim mjerama zaštite i spašavanja i posljedicama nastale prirodne ili druge nesreće kao i o daljnjem toku svih aktivnosti na zaštiti i spašavanju.

Elektroprivreda, Vodoprivreda, Telekomunikacije i druge pravne osobe koje koriste sisteme i proizvodne pogone posebne namjene, dužni su na vrijeme osigurati adekvatno izvještavanje i po potrebi uzbunjivanje stanovništva o opasnostima koje mogu nastati ili su nastale u sistemima ili posebnim proizvodnim pogonima.

R. br.	Naziv organa	Način informisanja
1.	OPĆINSKI STOŽER CIVILNE ZAŠTITE	Preko lokalnih medija; Preko rukovodioca pravnih i fizičkih lica; Pokretnim razglasom; Štampanjem plakata; Organizovanjem sastanaka.
2.	OPĆINSKI NAČELNIK	Preko Općinskog vijeća u vidu informacija i izvještaja, čiju pripremu vrši Općinski stožer civilne zaštite; Učešćem u radio emisijama; Neposrednim kontaktom sa građanima na ugroženom području.

U vezi s organizovanjem informisanja građana, pravnih lica, nadležnih Općinskih, Županijskih i Federalnih organa/službi o preduzetim mjerama zaštite i spašavanja od prirodne nesreće, Općinski stožer civilne zaštite ima sljedeće zadatke:

- Informiše građane o preduzetim mjerama zaštite i obimu posljedica nastalih prirodnom nesrećom;
- Informiše Općinskog načelnika o preduzetim mjerama i posljedicama prirodne nesreće;
- Izvještava Županijski stožer/upravu Civilne zaštite o posljedicama prirodne nesreće i preduzetim mjerama na otklanjanju posljedica, od momenta pojave do prestanka opasnosti;
- Izvještava Županijski stožer/upravu Civilne zaštite o prirodnim nesrećama koje su zahvatile područje općine Stolac u toku godine. Ovaj izvještaj se dostavlja krajem kalendarske godine.

## **5.2. Način komuniciranja u vrijeme trajanja prirodne nepogode**

Komandant, načelnik ili član Općinskog stožera civilne zaštite za odnose sa javnošću (koji su jedini ovlašteni da komuniciraju sa javnošću), u kriznom komuniciranju moraju poštovati odgovarajuća pravila koja moraju dobro poznavati kako se ne bi napravile greške koje se mogu negativno odraziti na organizaciju i provođenje akcija zaštite i spašavanja na ugroženom području.

Prilikom komuniciranja tokom trajanja prirodne ili druge nesreće valja poštovati tri ključna pitanja:

### **1) Šta se dogodilo?**

Medijima se mora reći istina o tome šta se dogodilo i šta je dovelo do nesreće. Ako postoje podaci, ako njihovo objavljivanje neće nikome nanijeti štetu, oni se ne smiju skrivati.

### **2) Šta se preduzima?**

U obraćanju javnosti treba reći koje snage je Općinski stožer civilne zaštite uključio u akcije zaštite i spašavanja te koje su trenutne aktivnosti koje preduzimaju snage zaštite i spašavanja.

### **3) Šta se planira preduzeti?**

U obraćanju medijima prezentiraju se rezultati preduzetih aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja koje se planiraju preduzeti, kao i snage i sredstva koja se planiraju angažovati da ih provedu.

Informacije koje se upućuju prema medijima moraju biti brze, tačne i konkretne bez nepotrebnih dodatka.

Najvažnije u kriznom komuniciranju je:

1. Reći sve:

Reći sve podatke sa kojima se u tom trenutku raspolaže, bez prikrivanja i kalkuliranja.

2. Reći brzo:

Saopćavanje informacija uraditi brzo i bez zastajkivanja, suvišnih riječi ili dilema.

3. Reći istinu:

Prilikom davanja informacije o nesreći, poduzetim mjerama i aktivnostima koje se planiraju poduzeti iznositi samo istinu.

4. Osloboditi se treme i biti ubjedljiv:

Prilikom obraćanja medijima početi navodeći istinite informacije i opušteno, a završiti sa ubjedljivim tonom i vjerom u planirane aktivnosti i njihove rezultate.

Posebno je potrebno iskazati odgovornost i razumijevanje tako da bude očigledno:

1. Da su otvoreni kanali komunikacije sa višim nivoima;
2. Da se prihvata odgovornost;
3. Da se pruža podrška nastradalim i ugroženim kao i članovima njihovih porodica;
4. Da će se pružiti neophodna stručna pomoć nastradalim i ugroženim;
5. Da se preduzima sve što je u tom trenutku moguće;
6. Da se reagira brzo i odgovorno u rješavanju problema i
7. Da se provode aktivnosti na saniranju posljedica prirodne ili druge nesreće.

### 5.3. PRILOG DOKUMENTA

#### 5.3.1. Pregled mreže informativnog sistema koji se može koristiti u informisanju stanovništva

Postaja	Adresa	Telefon	E-mail
BHRT Radio-televizija Bosne i Hercegovine	Bulevar Meše Selimovića 12 71000 Sarajevo	033 461 101	<a href="mailto:pitajte@bhrt.ba">pitajte@bhrt.ba</a>
FTV Federalna televizija	Bulevar Meše Selimovića 12 71000 Sarajevo	033 464 057	<a href="mailto:press@rtvbih.ba">press@rtvbih.ba</a>
OBN	Humska 1 71000 Sarajevo	033 648 888	<a href="mailto:mcr@obn.ba">mcr@obn.ba</a>
N1	Kolodvorska 12 71000 Sarajevo	033 841 927	<a href="mailto:websa@n1info.com">websa@n1info.com</a>

## **6. DOKUMENT O MEĐUSOBNOM PRUŽANJU POMOĆI IZMEĐU FEDERACIJE BiH SA REPUBLIKOM SRPSKOM I BRČKO DISTRIKTOM BOSNE I HERCEGOVINE**

### **6.1. Međusobno pružanje pomoći između općine Stolac sa Republikom Srpskom i Brčko Distriktom BiH**

Ova saradnja se odvija u skladu sa izvodom iz Plana zaštite i spašavanja Federacije BiH a kako slijedi:

- 1. Saradnja sa Republikom Srpskom u Bosni i Hercegovini** provodit će se u skladu sa odredbama Sporazuma o saradnji u ostvarivanju zadataka civilne zaštite („Službene novine Federacije BiH“, broj: 36/01) koji je zaključen između Federalne uprave civilne zaštite i Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske u Bosni i Hercegovini kao potreba za praćenjem stanja koordinacije aktivnosti i međusobne pomoći u ostvarivanju zadataka civilne zaštite. Na taj sporazum dali su saglasnost Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 57. sjednici održanoj 05.10.2000. godine svojim aktom V. broj: 250/2000, od 05.10.2000. godine i Vlada Republike Srpske na 29. sjednici održanoj 14.06.2001. godine svojim aktom broj: 02/1-020-1000/01, od 14.6.2001. godine, dok se ovi principi ne uspostave u državnom Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Prema tom sporazumu, Federalna uprava civilne zaštite i Republička uprava civilne zaštite u Bosni i Hercegovini obavezale su se da će međusobno saradivati i pružati pomoć u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih, kulturnih i drugih dobara od opasnosti i posljedica prirodnih nesreća, tehnoloških, ekoloških i drugih nesreća i opasnosti velikih razmjera koje ne poznaju međuentitetske crte razgraničenja, a naročito u:

- **Zajedničkom planiranju i provođenju preventivnih mjera zaštite** od poplava, zemljotresa, požara, radiološke opasnosti, zaraznih bolesti, tehnoloških i drugih nesreća i opasnosti u onom omjeru koliko je neophodno da se osigura predupređenje nastajanja opasnosti, a ako se i dese da štetne posljedice djelovanja prirodne ili druge nesreće budu što manje

U obzir se uzimaju samo one prirodne i druge nesreće koje svojim djelovanjem mogu ugroziti područja oba entiteta. To znači da je Federalna uprava civilne zaštite, dužna za sve prirodne i druge nesreće koje prema Procjeni ugroženosti Federacije BiH, mogu ugroziti i područje Republike Srpske, zajednički dogovoriti preventivne mjere za te nesreće koje bi ugradili u svoje planove zaštite i spašavanja. Ista obaveza prema Federaciji BiH odnosi se i na Republičku upravu civilne zaštite Republike Srpske.

U odnosu na Brčko Distrikt BiH postupaće se analogno.

Izvodi iz ovog plana dostaviće se rukovatelju plana zaštite i spašavanja Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

- **Međusobnom obavještanju o opasnostima, nastanku i posljedicama prirodnih i drugih nesreća**, što se vrši putem Federalnog operativnog centra civilne zaštite i

Republičkog centra obavješavanja i uzbunjivanja Republike Srpske. Entitske uprave civilne zaštite će se međusobno obavještavati o prirodnim i drugim nesrećama na svom području, naročito ako te nesreće prijete da ugroze područje drugog entiteta.

To pitanje regulirano je u članu 3. Sporazuma, gdje su utvrđene procedure za međusobnu razmjenu informacija i obavještenja, kao i način razmjene podataka o potrebama i mogućnostima pružanja međusobne pomoći u resursima, odnosno snagama i sredstvima za zaštitu i spašavanje. U tom smislu, utvrđena je i obveza uspostave neposrednih komunikacijskih veza radi blagovremenog slanja, odnosno primanja informacija o opasnostima i nesrećama, te utvrđena obveza određivanja odgovornih osoba za realiziranje aktivnosti na prijemu, odnosno davanju informacija, sadržaj te obavijesti i druga pitanja.

U odnosu na Brčko Distrikt BiH postupaće se analogno.

U dokumentu koji se odnosi na Federalni operativni centar civilne zaštite razrađen je način ostvarivanja veza i komunikacija, a izvode iz tog dokumenta poslati će se rukovoditelju plana zaštite i spašavanja Republike Srpske, te Brčko Distriktu BiH.

- međusobnoj pomoći u zaštiti, spašavanju i uklanjanju posljedica prirodnih i drugih nesreća.

Ta pomoć sastoji se u:

- upućivanju jedinica civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja i pojedinaca iz jednog, na područje drugog entiteta, odnosno Brčko Distrikta BiH;
- davanju materijalne pomoći u zaštitnoj opremi i materijalno-tehničkim sredstvima potrebnim za zaštitu i spašavanje;
- upućivanju humanitarne i druge pomoći u područja pogođena prirodnom ili drugom nesrećom.

Pomoć se ostvaruje neposredno, preko direktora entitetskih uprava civilne zaštite i rukovoditelja Službe za civilnu zaštitu Brčko Distrikta BiH, a u skladu sa entitetskim planovima zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i planom zaštite i spašavanja Brčko Distrikta BiH.

Realizacija navedene pomoći vrši se putem zahtjeva za traženje pomoći. Taj zahtjev podnosi onaj entitet (ili Brčko Distrikt BiH) koji je pogođen prirodnom ili drugom nesrećom, kada ocijeni da mu je pomoć potrebna. Osnovni uslov za traženje pomoći je da su prethodno iscrpljene vlastite mogućnosti za provođenje efikasne zaštite i spašavanja.

Zahtjev kojim se traži pomoć od drugog entiteta i Brčko Distrikta BiH treba sadržavati sljedeće podatke:

1. Ako se traže snage civilne zaštite, zahtjev treba da sadrži konkretne vrste i broj jedinica civilne zaštite, zatim vrste i broj službi zaštite i spašavanja koje su potrebne za zaštitu i spašavanje ili broj i vrste pojedinaca za izvršavanje određenih poslova u zaštiti i spašavanju;

2. Ako se traže materijalna sredstva, zahtjev treba da sadrži: vrste i količine zaštitne opreme, vrste i količine opreme i sredstava za spašavanje i vrste i količine humanitarne pomoći (hrana, odjeća, obuća, posteljina i slično).  
Veoma je važno da se u zahtjevu navedu konkretni podaci o navedenoj pomoći (vrsta, broj, količina i dr.), jer se samo na takav način zahtjev može riješiti. Entitet koji treba da da pomoć to može učiniti samo ako u zahtjevu stoje konkretne potrebe koje se traže.
3. Treba odrediti rok za dostavu pomoći i
4. Mjesto dostave, odnosno predaje pomoći.

Procedura pružanja pomoći je sljedeća: Entitetska uprava civilne zaštite koja daje pomoć ili Služba za civilnu zaštitu Brčko Distrikta BiH dužna je u što kraćem roku obavijestiti drugu entitetsku upravu koja traži pomoć šta od tražene pomoći može osigurati, a šta ne može i u kom roku može tu pomoć isporučiti.

Tek nakon toga se pristupa isporuci, odnosno slanju pomoći u mjesto koje je navedeno u zahtjevu za pomoć.

1. Prelazak međuentitetske linije razgraničenja u vrijeme pružanja pomoći vrši se slobodno, bez zastoja i ograničenja. To važi i za prenošenje zaštitne opreme i sredstava za potrebe spašavanja i humanitarne pomoći uključujući i letjelice (helikoptere ili avione) i plovna sredstva koja se koriste za prelaz preko rijeka, jezera i mora) za prijevoz pripadnika jedinica i službi zaštite i spašavanja. Korištenje tih letjelica i plovnih sredstava vrši se u skladu sa propisima entiteta.
2. Rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja, prema Sporazumu podrazumijeva da pripadnici jedinica civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja koje su angažirane kao pomoć u akcijama zaštite i spašavanja podliježu odgovarajućim zapovijedima organa strane - korisnika pomoći koji rukovodi akcijama zaštite i spašavanja na ugroženom području.

Ti organi izdaju zadatke isključivo vođama spasilačkih ekipa strane – pošiljatelja pomoći, a pripadnici ekipa postupaju po zapovijedima vođe ekipe. To znači da pripadnici spasilačkih ekipa iz Republike Srpske ili Brčko Distrikta BiH, koji sudjeluju kao pomoć u akcijama spašavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine, moraju poštovati odluke i zapovijedi stožera civilne zaštite koji na ugroženom području rukovodi akcijama zaštite i spašavanja.

1. Sigurnost osoba koje sudjeluju u akcijama pomoći u zaštiti i spašavanju (fizička zaštita, zaštite i pomoć tijekom izvođenja akcija zaštite i spašavanja) dužan je osigurati korisnik pomoći, što znači da u Federaciji BiH za osobe iz Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH, sigurnost osoba organizira i osigurava stožer civilne zaštite koji na ugroženom području rukovodi akcijama zaštite i spašavanja u saradnji sa organima uprave civilne zaštite koji postoje na tom području.
2. Plaćanje troškova pomoći i naknada štete (troškovi učešća u pružanju pomoći, troškovi korištenja opreme, troškovi učešća pravnih i fizičkih osoba, troškovi snabdijevanja gorivom i drugim potrošnim materijalima, troškovi smještaja i hitne medicinske pomoći sudionicima za vrijeme pružanja pomoći i drugi troškovi) uređeno je tako da entitetska uprava civilne zaštite ili Služba civilne zaštite Brčko Distrikta BiH koja vrši pružanje pomoći na području drugog entiteta ili Brčko

Distrikta BiH sama snosi svoje troškove učešća u pružanju pomoći, kao i troškove upotrebe, oštećenja ili gubitka opreme za spašavanje, što znači da nema pravo tražiti naknadu troškova za datu pomoć.

Ukoliko entitetska uprava ili Brčko Distrikt BiH – kao korisnik pomoći, ostvari djelimičnu ili potpunu naplatu troškova koji nastanu za vrijeme pružanja pomoći u spašavanju, dužna je o tome, odmah obavijesti pošiljatelja pomoći i izvršiti nadoknadu navedenih troškova koji su nastali za vrijeme pružanja pomoći. U slučaju kada se radi pružanja pomoći angažiraju pravne ili fizičke osobe, troškove njihovog angažiranja snosi ona strana kojoj je takva pomoć potrebna.

3. U slučaju kada jedinice civilne zaštite, službe zaštite i spašavanja ili pojedinci koji sudjeluju u pružanju pomoći drugom entitetu ili Brčko Distriktu BiH, iscrpe zalihe goriva ili drugih potrošnih materijala koje su donijeli sa sobom (npr. materijali za gašenje požara, sanitetski materijal itd.), troškove njihovog daljeg snabdijevanja dužna je osigurati strana koja je koristila pomoć (korisnik pomoći).
4. Troškovi smještaja, ishrane i hitne medicinske pomoći pripadnicima jedinica civilne zaštite, službi zaštite i spašavanja i drugim osobama koje sudjeluju u pružanju pomoći, padaju na teret strane koja koristi takvu pomoć.

## **6.2. Postupak u slučaju nastanka prirodne ili druge nesreće na području Federacije Bosne i Hercegovine**

1. Radi praćenja stanja i primanja obavijesti o opasnostima i nastanku prirodne i druge nesreće entitetske uprave i Služba za civilnu zaštitu Brčko Distrikta BiH uspostaviće neposredne međusobne veze, sa adresama i brojevima telekomunikacijskih sredstava veze (telefon, mobitel, faks) sa imenima osoba ovlaštenih i neposredno odgovornih za primanje i davanje obavještenja.
2. Obavjest o nastanku prirodne ili druge nesreće koju Federacija BiH (Federalna uprava civilne zaštite) dostavlja Republičkoj upravi civilne zaštite Republike Srpske i Službi civilne zaštite Brčko Distrikta BiH mora sadržavati opis nastale opasnosti ili nesreće i podatke o:
  - mjestu,
  - vremenu,
  - obimu,
  - posljedicama i
  - preduzetim mjerama.
3. Kada snage i sredstva u Federaciji Bosne i Hercegovine nisu dovoljne za provođenje zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na područjima zahvaćenim prirodnom ili drugom nesrećom, Federalna uprava civilne zaštite će neizostavno obavijestiti Republičku upravu civilne zaštite i Službu civilne zaštite Brčko Distrikta BiH o potrebama i mogućnostima međusobnog pružanja pomoći u zaštiti i spašavanju i o snagama i sredstvima potrebnim za ostvarivanje zaštite i spašavanja.
4. Zahtjev za pomoć upućuje direktor Federalne uprave civilne zaštite, u skladu sa Federalnim planom zaštite i spašavanja.

5. Zahtjevom iz tačke 4. mogu se od Republičke uprave civilne zaštite RS-a i Službe civilne zaštite Brčko Distrikta BiH tražiti sljedeće potrebe:
  - Jedinice civilne zaštite specijalizirane namjene;
  - Službe zaštite i spašavanja za izvršavanje specijalističkih zadataka u zaštiti i spašavanju;
  - Deminerski timovi za pomoć u operacijama spašavanja unesrećenih iz minskih polja (Operacija „Brzi odgovor“);
  - Pojedinci (eksperti, odnosno specijalno obučeni i osposobljeni pripadnici civilne zaštite ili drugih organa i pravnih osoba) za zaštitu i spašavanje;
  - Zaštitnu opremu i opremu i sredstva za spašavanje i
  - Humanitarnu pomoć (hrana, sredstva i oprema za zbrinjavanje, sredstva za održavanje lične higijene i drugo).
  
6. Jedinice i službe za spašavanje i pojedinci koji učestvuju u akcijama zaštite i spašavanja, uključujući i članove posade letjelica i plovni sredstava, mogu slobodno, bez zastoja i ograničenja prelaziti međuentitetsku liniju razgraničenja i prenositi zaštitnu opremu i sredstva za spašavanje, kao i sredstva potrebna za njihovo snabdijevanje i djelovanje, te sredstva humanitarne pomoći.
  
7. Letjelice i plovna sredstva mogu se upotrebljavati za hitne prevoze pripadnika snaga koji učestvuju u akciji zaštite i spašavanja i druge potrebe u zaštiti i spašavanju, suglasno Sporazumu, te važećim propisima strana i procedurama EUFOR-a.
  
8. Za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja na području Federacije BiH postupa se po Zakonu o zaštiti i spašavanju Federacije BiH, a zadaci ekipama koje Republička uprava civilne zaštite ili Služba civilne zaštite Brčko Distrikta BiH uputi kao pomoć u spasilačkim aktivnostima, povjeravaju se isključivo voditeljima spasilačkih ekipa strane pošiljaoca koji će svoje osoblje upoznati s pojedinostima njihovog izvršenja.
  
9. Ostala pitanja koja se odnose na način ostvarivanja zaštite i pomoći osoblju koje Republička uprava civilne zaštite ili Služba civilne zaštite Brčko Distrikta BiH uputi kao pomoć Federalnoj upravi civilne zaštite uređena su Sporazumom koji je sastavni dio dokumenta Federalnog plana zaštite i spašavanja

### 6.3. Ostvarivanje saradnje sa Brčko distriktom Bosne i Hercegovine

Pošto ovo pitanje nije pravno uređeno aktom o provođenju međusobne saradnje u zaštiti i spašavanju (čeka se donošenje državnog Zakona o zaštiti i spašavanju), saradnja će se ostvarivati analogno proceduri koja je utvrđena sa Republikom Srpskom. To znači da će se po načelu solidarnosti i pružanja međusobne pomoći u skladu sa realnim mogućnostima, provoditi međusobna saradnja u svim situacijama kada je takva pomoć potrebna Federaciji BiH, odnosno Brčko Distriktu BiH. Uspostavljanje kontakta sa institucijama Brčko Distrikta BiH vršit će se putem:

- Odsjeka (centra) osmatranja i obavještanja Brčko distrikta BiH ili
- Izravno sa Odjeljenjem za javnu sigurnost, u čijem je sastavu Odsjek za zaštitu od požara i civilnu zaštitu, koji je situiran u sastavu je Ministarstva za javnu sigurnost Brčko Distrikta BiH. U nadležnosti tog ministarstva, odnosno odsjeka su: poslovi zaštite od požara, zaštite od elementarnih nepogoda, kao i akcidentnih situacija, auto nesreće i ostale nesreće, osiguranja u okviru svoje registrovane djelatnosti prilikom masovnog okupljanja stanovništva, pokretanje aktivnosti na organiziranju, održavanju dragovoljnog vatrogastva, te uvezivanje istog u cjelokupni sistem zaštite od požara stanovništva i imovine Brčko Distrikta, afirmiranje službe civilne zaštite, njeno kadrovsko i materijalno jačanje, povezivanje sa upravama civilne zaštite u entitetima, organiziranje i edukacija stanovništva po naseljenim mjestima i poduzećima u slučaju pojave elementarne nepogode kao i daljnje materijalno i kadrovsko jačanje, te potpuno afirmiranje operativnog centra civilne zaštite.

Institucija	Rukovodilac	Adresa	Telefon	Napomena
Odjel za javnu sigurnost	Uroš Vojnović	Bulevar mira 1, 76100 Brčko	049240814	
Odsjek za zaštitu od požara i spašavanje	Ljuban Ilić	Bosne srebrene bb, 76100 Brčko	049215148	
Odsjek za osmatranje, obavještanje i fizičko-tehničko obezbjeđenje	Vedad Pazarčević	Bosne srebrene bb, 76100 Brčko	049211022	

Analognom procedurom poštujući Sporazume i propise kojima je regulirana ova saradnja za slučaj potrebe Općina Stolac će primjereno postupiti.

## **7. NAČIN IZRADE, USKLAĐIVANJA, DONOŠENJA, AŽURIRANJA I ČUVANJA PLANA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA**

### **7.1. Način izrade Plana zaštite i spašavanja**

Plan zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća izrađen je na osnovu sljedećih dokumenata:

1. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara („*Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine*“ broj: 39/03, 22/06 i 43/10);
2. Uredbe o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća („*Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine*“ broj: 24/04 i 38/06);
3. Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća općine Stolac, broj: \_\_\_\_\_ od \_\_\_\_\_ godine;
4. Pravilnika o organiziranju službi zaštite i spašavanja i jedinice civilne zaštite, njihovim poslovima i načinu rada („*Službene novine Federacije BiH*“ broj 77/06)
5. Drugih stručnih podloga.

### **7.2. Usklađivanje Plana zaštite i spašavanja**

Usklađivanje plana zaštite i spašavanja sastoji se u tome da se plan zaštite nižeg organa vlasti i pravnog lica uskladi sa planom zaštite višeg organa vlasti, na sljedeći način:

1. Plan zaštite i spašavanja Općine usklađuje se sa Planom zaštite i spašavanja Županije;
2. Plan zaštite i spašavanja javnog preduzeća Općine usklađuje se sa Planom zaštite i spašavanja Općine.

U cilju rješavanja pitanja usklađivanja Planova zaštite i spašavanja, moraju se dostavljati odgovarajući izvodi iz Plana zaštite i spašavanja i to:

- Općinska služba civilne zaštite dužna je dostaviti izvod iz Plana zaštite i spašavanja Općine, javnim preduzećima Općine ako su u tom planu utvrđeni zadaci za ta preduzeća.
- Dostavljanje izvoda iz Plana zaštite i spašavanja vrši se najkasnije u roku od 30 dana od dana kada je Općinski načelnik donio Općinski Plan zaštite i spašavanja.

U izradi Općinskog Plana zaštite i spašavanja učestvuju Općinske službe za upravu svaka iz svoje nadležnosti u skladu sa Programom rada na izradi Općinskog Plana zaštite i spašavanja kojeg je donio Općinski načelnik.

### **7.3. Donošenje Plana zaštite i spašavanja**

Općinski Plan zaštite i spašavanja donosi Općinski načelnik na prijedlog Općinske službe civilne zaštite, usaglašen sa Općinskim službama za upravu. Realizaciju mjera zaštite i spašavanja i drugih zadataka utvrđenih u Planu, vrše sve Općinske službe za upravu i drugi organi Općinske uprave, svaka u oblasti za koju su osnovane, a koordinaciju aktivnosti na vršenju tih zadataka ostvaruje Služba civilne zaštite.

### **7.4. Ažuriranje Plana zaštite i spašavanja**

Plan zaštite i spašavanja podliježe obavezi ažuriranja koje se vrši onda kada se u Procjeni ugroženosti ili Programu razvoja zaštite i spašavanja izvrše odgovarajuće izmjene suštinskog karaktera koje utiču na promjene rješenja utvrđenih u Planu zaštite i spašavanja. Ažuriranje se odnosi i na sve izmjene podataka koje se dese u pojedinim prilogima Plana zaštite i spašavanja, kao što su personalne evidencije, promjene adresa, brojeva telefona, ukidanje ili osnivanje pojedinih jedinica civilne zaštite ili službi zaštite i spašavanja i drugi podaci. Ažuriranje Plana zaštite i spašavanja vrši se po proceduri koja je propisana za donošenje Plana zaštite i spašavanja, a izmjene vrši Općinska služba civilne zaštite.

### **7.5. Čuvanje Plana zaštite i spašavanja**

Općinski Plan zaštite i spašavanja čuva se u prostorijama Općinske službe civilne zaštite. Općinski Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća izrađen je na osnovu Uredbe o sadržaju i načinu izrade Planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 23/04 i 38/06).

**7.6. Mjere, postupci i zadaci Općinskog stožera civilne zaštite, Općinskog načelnika i svake Općinske službe za upravu na izvršavanju zadataka koji se odnose na zaštitu i spašavanje**

R. br.	Izvršilac	Mjere, postupci i zadaci
1.	<p><b>OPĆINSKI STOŽER CIVILNE ZAŠTITE</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kada (po procjeni) nastupi stanje neposredne opasnosti od nastanka prirodne nepogode, organizuje se vanredna sjednica Stožera, gdje shodno stanju na terenu i procjeni, utvrđuju se pravci mogućeg djelovanja;</li> <li>- Po proglašenju stanja prirodne nepogode od strane Općinskog načelnika, organizuje vanrednu sjednicu Općinskog stožera;</li> <li>- Pokreće organizovani/interventni sistem zaštite i spašavanja te kontinuirano vrši analize i procjene stanja na terenu,</li> <li>- Aktivira rad Operativnog centra civilne zaštite u proširenom sastavu, u svrhu prikupljanja, obrade i prosljeđivanja svih informacija i podataka od značaja za zaštitu i spašavanje;</li> <li>- Alarmira i organizuje uspostavljanje komunikacija i veza (radio i TV, telefonske, mobilne i informacijske veze);</li> <li>- Donosi naredbu o angažiranju snaga i sredstava civilne zaštite, kao i ljudstva i sredstava organa uprave, pravnih lica i drugih institucija i građana i njihovih sredstava, na zadacima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara koji su ugroženi ili stradali od (uslijed) djelovanja prirodne nepogode odnosno nesreće na području koje je pogođeno;</li> <li>- Donosi naredbu o provođenju odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuje snage i sredstva koje će provoditi te mjere;</li> <li>- U toku faze spašavanja i faze otklanjanja posljedica, neprekidno vrši usmjeravanje i raspoređivanje snaga i sredstava na područja na kojima je njihovo angažovanje potrebno i određuje mjere i aktivnosti koje treba preduzeti;</li> <li>- Usmjerava, organizuje i provodi zaštitu i spašavanje života, imovine u privatnom i javnom vlasništvu i okoliša;</li> <li>- Određuje zadatke angažiranim snagama civilne zaštite i drugim snagama koje trebaju preduzimati u zaštiti i spašavanju ljudi i stalno pratiti i kontrolisati izvršenje datih zadataka a prema potrebi, preduzima i druge mjere koje će osigurati izvršenje naređenih zadataka;</li> <li>- Sa članovima općinskog stožera civilne zaštite organizuje dežurstvo u prostorijama civilne zaštite, odnosno preko struktura civilne zaštite, i u ugroženim područjima;</li> <li>- Rješava sva pitanja koja se tokom provedbe zaštite i spašavanja pojave u vezi sa angažovanjem snaga i sredstava civilne zaštite i provedbi mjera zaštite i spašavanja i samozaštite građana;</li> <li>- Obrazuje Stručne Općinske komisije koje šalje na ugrožene terene u svrhu utvrđivanja stvarnog stanja na terenu izazvanog prirodnim nepogodama;</li> <li>- Na osnovu izvještaja Stručnih komisija a po procjeni utvrđenih prioriteta, angažuje odgovarajuće snage i sredstva u cilju saniranja odnosno otklanjanja posljedica nastalih djelovanjem prirodnih nesreća;</li> <li>- Donosi naredbu o evakuaciji ljudi i materijalnih dobara sa ugroženog na neugroženo područje unutar teritorije Općine;</li> <li>- Pri provođenju evakuacije ostvaruje saradnju s službama za upravu, policijskom stanicom, Crvenim križom, humanitarnim organizacijama i privrednim društvima koja mogu pomoći u učinkovitom izvršavanju evakuacije;</li> <li>- Angažuje se na odgovarajućoj provedbi zbrinjavanja evakuiranog stanovništva;</li> </ul>

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ostvaruje saradnju sa svim subjektima zaštite i spašavanja neophodnim za saniranje posljedica nastalih djelovanjem prirodne nepogode;</li> <li>- Uspostavlja i vodi preciznu evidenciju o angažovanoj mehanizaciji, izdatim nalogima za materijal, gorivo, sredstva i opremu i sl.;</li> <li>- Izrađuje povremene presjeke nastalih troškova tokom angažovanja snaga civilne zaštite;</li> <li>- Vršiti povremene analize nastalih troškova tokom provođenja spasilačkih akcija;</li> <li>- Organizovano i koordinirano sa spasilačkim službama vrši evakuaciju osoba iz zaplavljenih objekata;</li> <li>- Organizuje privremen smještaj ugroženog stanovništva;</li> <li>- Organizuje, koordinira i prati prijem i distribuciju artikala hrane, osnovnih životnih namirnica i odjeće za ugrožene građane;</li> <li>- Organizuje smještaj i ishranu pripadnika spasilačkih jedinica koje su općini Stolac stavljene na raspolaganje;</li> <li>- Organizuje, usmjerava, koordinira i vrši osposobljavanje / prohodnost lokalnih putnih komunikacija oštećenim klizištima, bujičnim vodama, visokim snijegom i drugim nepogodama;</li> <li>- Organizuje i provodi opsežnu akciju čišćenja i uklanjanja mulja iz poplavljenih područja;</li> <li>- Organizuje i provodi protiv epidemijske mjere zaštite (opsežnu akciju dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije na kompletnom poplavljenom području);</li> <li>- Organizuje pranje svih lokalnih putnih komunikacija koje su bile zamuljene sa svim raspoloživim snagama koje u svom posjedu imaju cisternu (Profesionalna vatrogasna jedinica i dr.);</li> <li>- Organizuje i provodi opsežnu akciju ispitivanja ispravnosti vode za piće na kompletnom području općine Stolac, u i van sistema vodosnabdijevanja;</li> <li>- Organizuje i šalje u ispomoć specijalne i druge timove drugim pogođenim općinama u FBiH;</li> <li>- Organizuje i provodi akciju snabdijevanja pitkom vodom ugroženih naselja;</li> <li>- Uspostavlja organizaciju neprestanih preventivnih zdravstvenih i higijensko-epidemioloških akcija;</li> <li>- Kontinuirano vrši informisanje javnosti o stanju na terenu i provođenju spasilačkih akcija;</li> <li>- Organizuje provođenje pojačanih mjera zaštite imovinske i lične sigurnosti, javnog reda i mira na ugroženim područjima;</li> <li>- Rukovodi akcijom zaštite i spašavanja sve dotle dok se ne stvore uslovi za normalno odvijanje života i rada na ugroženom području.</li> </ul>
2.	<b>OPĆINSKI NAČELNIK</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Donosi Procjenu ugroženosti područja općine Stolac od prirodnih i drugih nesreća;</li> <li>- Donosi Općinski Plan zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća;</li> <li>- Donosi Odluku o proglašenju stanja prirodne nepogode i određuje snage i sredstva sa područja Općine na prevenciji, ublažavanju i otklanjanju štetnih posljedica od prirodne nepogode;</li> <li>- Obezbeđuje planirana finansijska sredstva posebne naknade z/s u budžetu za provodjenje mjera preventivne, operativne i sanacione zaštite;</li> <li>- Obrazuje strukture zaštite i spašavanja (službe, jedinice, povjerenike CZ);</li> <li>- U pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, jasno određuje Općinsku službu koja se bavi pokretanjem projektovanja i sanacijama klizanja i odronjavanja zemljišta, te Službu koja uspostavlja i vodi katastar klizišta;</li> <li>- Obrazuje i aktivira Općinsku komisiju za utvrđivanje i procjenu šteta;</li> <li>- Koordinira i prati rad svih službi za upravu Općine, sa aspekta zaštite i spašavanja.</li> </ul>

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

3.	<b>ORGANI UPRAVE</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Izvršavaju i obezbjeđuju izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata kao i Općinskog Plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;</li> <li>- Postupaju po naredbama Općinskog stožera civilne zaštite;</li> <li>- Stavljaju na raspolaganje odgovarajući broj stručnih i drugih osoba Općinskom stožeru civilne zaštite u svrhu učešća u stručnim komisijama i provođenju drugih aktivnosti kojima rukovodi Općinski stožer civilne zaštite;</li> <li>- Staraju se o organizovanju i provođenju mjera zaštite i spašavanja u oblasti za koju su osnovani i odgovorni za stanje te zaštite;</li> <li>- Prate stanje zaštite i predlažu mjere za razvoj i unapređenje zaštite od prirodnih i drugih nesreća;</li> <li>- Dužni su da razrađuju zadatke od značaja za zaštitu i spašavanje u svojim godišnjim planovima rada.</li> </ul>
----	--------------------------	---

### 7.7. Prilog dokumenta

#### 7.7.1. Pregled Općinskih službi za upravu, sa podacima o rukovodiocima tih službi i njihovim adresama i brojevima telefona (fiksni/mobilni)

U organu uprave općine Stolac postoje tri službe sa izvjesnim pravima i obavezama u oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara i to:

Rb.	Naziv službe	Rukovodilac službe	Adresa	Broj telefona
1.	Služba za opću upravu, civilnu zaštitu i braniteljsko invalidsku zaštitu, u okviru svojih nadležnosti, kroz Odsjek za opću upravu, Odsjek za civilnu zaštitu i Odsjek za braniteljsko – invalidsku zaštitu	Daniel Babić	Kralja Tomislava bb	036/819-018
2.	Služba za imovinsko – pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina	Zdravko Previšić	Kralja Tomislava bb	036/819-030
3.	Služba za graditeljstvo, prostorno uređenje, zaštitu okoliša i obnovu	Tihomir Perić	Kralja Tomislava bb	036/819-017

#### 7.7.2. Pregled (spisak) predsjednika Mjesnih zajednica sa podacima o njihovim adresama i brojevima telefona (fiksni/mobilni)

Po statutu općine Stolac, ova općina nema mjesne zajednice nego samo naseljena mjesta.

## 8. DOKUMENT O MJERAMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

### 8.1. Preventivna faza mjera zaštite i spašavanja

Područje razvoja pripravnosti (spremnosti) lokalne zajednice međusobno je uslovljeno postizanjem stanja boljeg od prethodnog ili zatečenog u odnosu na probleme upravljanja prirodnim i drugim nesrećama u svim fazama. Faze upravljanja u prirodnim i drugim nesrećama u načelu trebaju biti istovjetne sa razvojnim područjima zaštite i spašavanja kako bi se osigurala učinkovitost sistema zaštite i spašavanja.

Postizanjem pripravnosti (spremnosti), u razvojnom i organizacionom smislu u oblasti zaštite i spašavanja, lokalnoj zajednici se omogućuje brzo i učinkovito djelovanje u odgovorima na izazove prirodnih i drugih nesreća.

#### 8.1.1. Mjere zaštite i spašavanja koje će se preduzimati s ciljem sprječavanja nastanka prirodne nepogode ili druge nesreće

Preventivne mjere zaštite i spašavanja koje će se poduzimati su:

- Primjena propisa o građenju (urbanističko-prostorna i tehnička dokumentacija);
- Kontrola poštivanja propisanih građevinsko-tehničkih normi kod izgradnje građevinskih (stambenih, poslovnih, infrastrukturnih) i drugih objekata;
- Sprječavanje bespravne gradnje stambenih, poslovnih i drugih objekata i zakonsko sankcionisanje svih onih koji svojim nepropisnim i nestručnim radnjama prouzrokuju nastanak klizišta i odrona zbog čega su nastale posljedice na materijalnim dobrima u javnom ili privatnom vlasništvu;
- Sanacija najprioritetnijih klizišta i odrona zemljišta, koja ugrožavaju i oštećuju infrastrukturne, stambene, i druge objekte po prethodno izrađenoj projektnoj dokumentaciji;
- Izrada i vođenje katastra klizišta na području općine Stolac, prikupljanje podataka o pojavama klizišta i odrona i kontinuirano vođenje i ažuriranje registra klizišta i odrona na području Općine;
- Izrada, štampanje i distribucija upustava građanima o ponašanjima za slučaj zemljotresa te procijeniti mogući broj plitko, srednje i duboko zatrpanih u ruševinama od zemljotresa;
- Pojačan inspekcijski nadzor nad gradnjom objekata;
- Procijeniti mogući broj, u najtežoj situaciji (pretpostavka 7°MCS i više) poginulih, nestalih, teže i lakše povrijeđenih građana;
- Osposobljavanje struktura civilne zaštite na spašavanju od prirodnih i drugih nesreća;
- Pravovremeno organizovanje/ugovaranje rada zimske službe u gradu, lokalnim i nekategorisanim putevima na području Općine;
- Provođenje zdravstvenog odgoja i prosvjećivanja sa svrhom podizanja duševne i tjelesne sposobnosti građana;
- Izrada karti plavnih područja, najkritičnijih mjesta na vodotocima, klizišta i erozivnih područja;
- Čišćenje snijega i leda sa javnih saobraćajnih površina lokalnog značaja i lokalne nadležnosti;

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

- Utvrđivanje kritičnih mjesta i izrada pregleda istih, sa najvažnijim podacima o plavnom pojasu;
- Pošumljavanje goleti radi smanjenja bujica i erozije tla;
- Deponovanje dovoljnih količina posipnog materijala na proširenjima uz kolovoze na usponima cesta;
- Nabavka, preuzimanje i deponovanje abrazivnog materijala za sprječavanje klizavosti;
- Zabrana stambene izgradnje u plavnom pojasu;
- Otkrivanje i otklanjanje uzroka oboljenja, odnosno sprječavanje i suzbijanje bolesti te njihovih posljedica;
- Praćenje meteorološke situacije i prikupljanje podataka od značaja za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća;
- Preduzimanje različitih mjera na zaštiti voda za piće od različitih oblika zagađenja na čitavoj teritoriji Općine;
- Preduzimanje i utvrđivanje razmjera opasnosti po ljude i materijalna dobra, od posljedica visokog snijega i sniježnih nanosa;
- Preduzimanje mjera zaštite od ekoloških činilaca štetnih po zdravlje, uključivši sve mjere za očuvanje, unapređenje i poboljšanje zdravstvenih uslova životne sredine i radne okoline i higijenskih uslova za život i rad čovjeka;
- Prikupljanje podataka o opasnosti od epidemija;
- Uspostaviti saradnju sa udruženjima građana čija je neposredna djelatnost vezana za aktivnosti na vodi i pod vodom, te iste aktivno uključiti u provođenje preventivnih mjera zaštite od poplava;
- Pri izradi i usvajanju prostornih, regulacionih i drugih planova građenja na području općine Stolac, neophodno je obezbijediti da se u iste ugrade zahtjevi zaštite i spašavanja od prirodnih nepogoda, pri čemu se poseban akcent stavlja na „Procjenu ugroženosti područja općine Stolac“, kao i na iskustva Općinske službe civilne zaštite na aktivnostima zaštite i spašavanja;
- Evidentiranje objekata podložnih rušenju zbog loše gradnje, odnosno objekata koji svojim rušenjem mogu ugroziti druge objekte zbog blizine gradnje;
- Osposobljavanje i opremanje struktura civilne zaštite na spašavanju na vodi i pod vodom;
- Priprema i osposobljavanje građanstva u okviru porodica, stambenih i poslovnih objekata na provođenju mjera zaštite i spašavanja od poplava;
- Organizovati i vršiti kontinuirano vježbe struktura civilne zaštite, te iskustva iz tih vježbi ugraditi u planove zaštite i spašavanja;
- U pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta organa uprave, jasno odrediti Općinsku službu koja vodi poslove pokretanja projektovanja i sanacije klizišta i odrona zemljišta, kao i Službu koja vodi registar klizišta;
- Izgradnja novih i sanacija postojećih kanala i vodopropusta za regulaciju i odvodnju površinskih (atmosferskih, otpadnih i drugih voda);
- Izgradnju novih i održavanje izgrađenih drenaža terena;
- Zasađivanje različitim biljnim kulturama zemljišta podložnom klizanju;
- Čišćenje kanala i vodopropusta u naseljenim mjestima;
- Provođenje mjera imunizacije građana od mogućih zaraznih bolesti;
- Izmjena ratarskih u korist voćarskih kultura u plavnom pojasu;
- Deponovanje vreća napunjenih pijeskom na kritičnim mjestima;
- Izgradnja nasipa za odbranu od poplava;
- Provođenje mjera posebnog nadzora nad stanovnicima starijim od 65 godina;
- Snabdijevanje lijekovima i drugim sredstvima za liječenje;
- Popravka ranije izgrađenih nasipa koji su oštećeni iz raznoraznih razloga;

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

- Praćenje prognoze kretanja vodostaja;
- Prikupljanje podataka o opasnosti od poplave;
- Provođenje kontinuirane kontrole objekata vodosnabdijevanja, u gradu, naseljenim mjestima, privrednim društvima, javnim ustanovama i sl.;
- Provođenje redovnih ljekarskih pregleda radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti građana;
- Provođenje mjera zdravstvene zaštite djece predškolskog uzrasta, brigu o njihovom zdravstvenom stanju i unapređenje zdravlja i učešće u podizanju psihofizičke sposobnosti;
- Kadrovsko jačanje i materijalno – tehničko opremanje higijensko – epidemiološke službe (HES) Doma zdravlja Stolac;
- Organizovanje, popuna, obuka i tehničko osposobljavanje Operativnog centra civilne zaštite;
- Osposobljavanje i tehničko opremanje povjerenika i jedinice civilne zaštite za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja od prirodnih nepogoda;
- Organizovanje i provođenje kontinuirane dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije (DDD);
- Priprema i osposobljavanje građanstva u okviru porodica, stambenih i poslovnih objekata, na provođenju mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;
- Organizovanje, uvezivanje, tehničko obezbjeđenje i stavljanje u funkciju sistema veza potrebnih za upravljanje, osmatranje i uzbunjivanje;
- Aktiviranje odgovarajućih struktura civilne zaštite (stožera CZ, službi zaštite i spašavanja, jedinice CZ opće namjene i povjerenika) i sredstava zaštite i spašavanja;
- Planiranje djelovanja dovoljnog broja zdravstvenih ekipa u vanrednim situacijama;
- Davanje prijedloga za proglašenje stanja prirodne nepogode od prirodnih i drugih nepogoda.

**8.1.2. Općinske službe za upravu, koje su obavezne da, kao dio svoje redovne djelatnosti, neposredno izvršavaju preventivne mjere zaštite i spašavanja**

R. br.	Preventivna mjera	Vrši	Rok
1.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Izrada prostornih, regulacionih i drugih planova građenja u skladu sa zahtjevima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;</li> <li>- Obezbjeduje izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata kao i Općinskog Plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;</li> <li>- Kroz provođenje zakonskih i podzakonskih propisa, obezbjeđuje da se gradnja stambenih, infrastrukturnih, poslovnih objekata provodi u skladu sa prostornim i urbanističkim planom, kao i striktnu primjenu Zakona o građenju i primjenu odgovarajućih standarda iz oblasti gradnje.</li> </ul>	Služba za graditeljstvo i prostorno uređenje	Stalni zadatak

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

2.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Propisno čuva i u kontinuitetu ažurira Procjenu ugroženosti područja općine Stolac od prirodnih i drugih nesreća i Općinskog plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;</li> <li>- Organizuje i osposobljava Operativni centar CZ te sistem osmatranja i uzbunjivanja;</li> <li>- Priprema, organizuje i vrši obuku struktura civilne zaštite te osposobljava građanstvo za provođenje preventivnih mjera zaštite;</li> <li>- Organizuje sistem veza potrebnih za upravljanje operativnog centra CZ;</li> <li>- Preko Operativnog centra, prikuplja, obrađuje i prosljeđuje sve neophodne podatke od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.</li> </ul>	Služba za civilnu zaštitu i vatrogasna jedinica	Stalni zadatak
3.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Obezbjeduje izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata kao i Općinskog Plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;</li> <li>- Preko odgovarajuće inspekcije vrši kontrolu poštivanja propisanih građevinsko – tehničkih normi kod izgradnje građevinskih objekata;</li> <li>- Pokreće i vrši zakonsko sankcionisanje svih onih koji svojim nestručnim i nepropisnim radom prouzrokuju nastanak klizišta i odrona kao i drugih pojava zbog čega su nastale posljedice po materijalna dobra u državnom i privatnom vlasništvu.</li> </ul>	Služba za gospodarstvo i finansije	
4.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Obezbjeduje izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata kao i Općinskog Plana zaštite i spašavanja;</li> <li>- Vodi evidenciju o broju i stanju objekata u javnom vlasništvu, koji se mogu koristiti za potrebe zbrinjavanja ljudi i materijalnih dobara;</li> <li>- Uvezuje sve humanitarne i druge organizacije koje se bave zbrinjavanjem ugroženog stanovništva tokom trajanja prirodne nepogode i nakon nje, i sačinjava centralnu evidenciju o prijehu i raspodjeli različitih vidova humanitarne pomoći;</li> <li>- Obezbjeduje izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata kao i Općinskog Plana zaštite i spašavanja;</li> <li>- U saradnji sa Službom za prostorno uređenje, prati stanje i predlaže mjere na sanaciji i izgradnji instalacija za regulaciju i odvodnju površinskih, podzemnih, otpadnih i drugih voda, posebno duž lokalne putne mreže;</li> <li>- Planira, organizuje i koordinira aktivnosti na osposobljavanju lokalnih putnih komunikacija za neometan i siguran saobraćaj;</li> <li>- Organizuje i koordinira aktivnosti sa Ministarstvom vodoprivrede, poljoprivrede i šumarstva na uređenju vodotoka II kategorije;</li> <li>- Obezbjeduje izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata kao i Općinskog Plana zaštite i spašavanja.</li> </ul>	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti	-//-

**8.1.3. MTS-a i oprema koja će se koristiti na provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja, kao i izvođenje tih mjera i izvori finansiranja za provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja**

R. br.	MTS-a i oprema	Kom	Obezbeđuje	Vrste radova koje se preduzimaju	Izvori finansiranja
1.	- Putnička i terenska vozila voznog parka općine Stolac	5	- Općinski načelnik	Upotpuniti vozni park Općine	Budžet Općine i dio sredstava po osnovu zaštite i spašavanja kojim upravlja OpŠCZ, i pravna lica u kojima su osnovane Službe zaštite i spašavanja
2.	- Kompletna oprema za rad OpC CZ	kpl	-Općinski načelnik	Kompletirati opremu za rad OpŠCZ	
3.	- Kompletna oprema za rad OpŠCZ	kpl	-Općinski načelnik, -OpŠCZ	Kompletirati opremu za rad OpŠCZ	
4.	- Odgovarajuće upute za slučaj prirodne nepogode	x	-Općinski načelnik	Štampanje odgovarajućeg broja uputa stanovništvu	
5.	- Kompletna oprema i sredstva za Službe zaštite i spašavanja	8	-Načelnik, - Pravna lica u kojima su obrazovane Službe z/s	U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama izvršiti kupovinu kompletne opreme i sredstava	
6.	-Kompletna oprema i sredstva za rad Jedinice CZ opće namjene	32	-Općinski načelnik	U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama izvršiti kupovinu kompletne opreme i sredstava	

#### 8.1.4. Zadaci Općinske službe civilne zaštite na koordinaciji i angažovanju izvršilaca na provođenju preventivnih mjera zaštite i način ostvarivanja nadzora nad provođenjem tih mjera

Općinska služba civilne zaštite kroz odgovarajuće akte predlaže Općinskom načelniku, Općinskom vijeću i nadležnim Općinskim službama, odgovarajuća rješenja u provođenju odgovarajućih preventivnih mjera zaštite kao i način ostvarivanja nadzora nad provođenjem preventivnih mjera zaštite. Težišni zadaci Službe civilne zaštite predviđeni Zakonom i ovim Planom su:

- Vršiti upravne, stručne i druge poslove iz oblasti zaštite i spašavanja iz nadležnosti Općine;
- Administrativno servisira rad Općinskog Stožera civilne zaštite u pripremama i u toku vođenja akcije zaštite i spašavanja;
- Uspostavlja i vodi propisane evidencije u oblasti svog djelokruga rada i izdaje uvjerenja o činjenicama iz tih evidencija;
- Priprema i izrađuje informacije i izvještaje o organizovanju, preduzimanju i provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, predlaže mjere za unapređenje stanja u ovoj oblasti;
- Organizuje rad Operativnog centra koji prikuplja, obrađuje i prosljeđuje informacije vezane za provođenje mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;
- Operativni centar CZ prikuplja, obrađuje i prosljeđuje podatke o svim vidovima opasnosti, vrši osmatranje, uzbunjivanje i upozoravanje građana, te priprema i šalje izvještaje o preduzetim mjerama i aktivnostima nadležnim organima vlasti, susjednim operativnim centrima, operativnom centru KUCZ;
- Animira stanovništvo, preduzeća i druge pravne subjekte na provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;
- Vršiti i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća koji su joj Zakonom i drugim propisima, Statutom Općine i Pravilnikom Općine stavljeni u nadležnost;
- Sarađuje sa Općinskim načelnikom na realizaciji utvrđenih preventivnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
- Vršiti edukaciju stanovništva o načinima i potrebi preduzimanja preventivnih mjera zaštite od prirodnih i drugih nesreća;
- Obezbeđuje skladišni/magacinski prostor i MTS-a koji će se koristiti za odlaganje dijela opreme i sredstava struktura Civilne zaštite koja je potrebna za fazu preventivne zaštite;
- Prati provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja od strane nadležnih Općinskih službi i drugih subjekata, te pravovremeno ukazuje na neizvršavanje predloženih mjera zaštite;
- Putem elektronskih medija na području općine, vrši informisanje građana na provedbi preventivnih mjera zaštite i spašavanja za ovu oblast;
- Koordinira radom svih Općinskih službi na realizaciji preventivnih mjera zaštite i od istih zaprima informacije o preduzetim mjerama zaštite i spašavanja.

Za provođenje gore navedenih aktivnosti zadužuje se **šef Općinske službe civilne zaštite**.

#### **8.1.5. Rokovi za izvještavanje Općinskog načelnika i Općinskog vijeća o stanju i problemima provođenja planiranih zadataka, kao i način ostvarivanja nadzora nad izvođenjem tih poslova**

Općinska služba civilne zaštite i sve druge Općinske službe za upravu, u sklopu mjesečnih i godišnjih izvještaja/informacija o radu Općinskih službi za upravu, vrše obradu o aktivnostima i stanju na terenu iz oblasti za koju su osnovane a koje imaju vezu sa preduzimanjem preventivnih mjera zaštite i spašavanja koje su navedene u ovom Planu a iste su delegirane određenim Općinskim službama za upravu. Općinski načelnik i Općinsko vijeće će prilikom razmatranja dijelova izvještaja/informacija Općinskih službi za upravu direktnim uvidom u aktivnosti i mjere u provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, vršiti i direktni nadzor u provođenju istih i putem odgovarajućih zaključaka i odluka nalagati provođenje odgovarajućih mjera i aktivnosti Općinskim službama za upravu koje će imati za cilj poboljšanje provođenja preventivnih mjera zaštite.

### **8.2. Operativna faza – faza spašavanja – odgovor**

Suština ukupnih priprema lokalne zajednice za zaštitu i spašavanje jeste postizanje sposobnosti odgovora (reakcije, intervencije) na izazove prirodnih i drugih nesreća. Zapravo, to je centralno područje sistema zaštite i spašavanja koje je uslovljeno i određeno postizanjem kvalitete razvoja područja prevencije sa ublažavanjem, a posebno pripravnosti/ spremnosti. Mjere odgovora (interventne mjere) su one koje se poduzimaju neposredno prije (nakon uzbunjivanja) ili poslije udara prirodne i druge nesreće usmjerene ka spašavanju života i zaštiti imovine i sagledavanju trenutanih šteta nastalih na početku te nesreće. Aktivnosti odgovora (interventne mjere) izvode se u krajnje teškim uslovima, teško se realiziraju, zahtijevaju velika požrtvovanja ljudstva, osigurane resurse, prethodno planiranje i programiranje, organiziranost, obučenost i uvježbanost snaga i operativno stručnih tijela za upravljanje procesom. Učinkovitim odgovorom na stanje prirodne i druge nesreće postiže se smanjenje broja nastradalih, olakšavanje teškoća i patnji, povrat osnovnih uslova potrebnih za život i funkcioniranje sistema lokalne zajednice.

#### **8.2.1. Mjere zaštite i spašavanja koje će se neposredno preduzimati od momenta pojave opasnosti, odnosno nastanka prirodne i druge nesreće i u toku djelovanja prirodne ili druge nesreće u cilju spašavanja ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara**

- Pokreće se organizovani/interventni mehanizam sistema zaštite i spašavanja;
- Vrše se kontinuirane analize i procjene stanja na terenu i u skladu s tim naređuju/provode odgovarajuće mjere zaštite i spašavanja na terenu po prioritetima u cilju normalizacije stanja na terenu;
- Organizuju se, usmjeravaju i koordiniraju aktivnosti spasilačkih službi na spašavanju ljudi i materijalnih dobara;

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

- Organizuju se i koordiniraju aktivnosti na privremenom smještaju ugroženog stanovništva;
- Organizuju se, uvezuju i koordiniraju aktivnosti na prijemu, smještaju i distribuciji humanitarne robe (hrana, odjeća, obuća, sredstva za higijenu i sl.);
- Organizuje se smještaj i ishrana pripadnicima spasilačkih jedinica ustupljenih općini Stolac;
- Organizuju se usmjeravaju i koordiniraju aktivnosti na raščišćavanju odnosno osposobljavanju putnih komunikacija ugroženih/oštećenih prirodnim nepogodama;
- Organizuju se, usmjeravaju i koordiniraju aktivnosti na provođenju opsežnih akcija na čišćenju i uklanjanju mulja iz poplavljenih područja;
- Organizuje se, usmjerava i koordinira aktivnost na opsežnim akcijama protiv-epidemijskih mjera (DDD);
- Organizuje se, usmjerava i koordinira aktivnost na ispitivanju ispravnosti vode za piće na kompletnom području Općine;
- Organizuje se neprekidno uspostavljanje komunikacija i veza (radio i TV, telefonske, mobilne i informacijske);
- Organizuje se i provodi akcija snabdijevanja pitkom vodom ugroženih naselja;
- Organizuju se neprestane preventivne zdravstvene i higijensko-epidemiološke akcije;
- Uspostavlja se informacijsko upravljanje – putem medija;
- Organizuju se pojačane mjere zaštite imovinske i lične sigurnosti, javnog reda i mira na ugroženim područjima.

### 8.2.2. Snage i sredstva civilne zaštite koje se mogu angažovati na spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara

R.br.	Naziv organa	Struktura civilne zaštite	Sredstva	Broj pripadnika civilne zaštite
1.	Općina	Općinski Stožer CZ		12
2.	JU „Dom zdravlja“ Stolac	Služba za medicinsku pomoć	Po materijalnoj formaciji	
4.	JKP Stolac	Služba za vodosnabdijevanje i za čistoću i asanaciju terena	Po materijalnoj formaciji	
5.	DVD Stolac	Služba zaštite od požara	Po materijalnoj formaciji	21
7.	Crveni križ	Služba za snabdijevanje/logistiku	Volonteri	

Pored navedenih snaga zaštite i spašavanja, veoma brzo se mogu angažovati sva pravna i fizička lica koja raspolažu sa odgovarajućim resursima za zaštitu i spašavanje.

### 8.2.3. Mjere, postupci i zadaci Općinskog načelnika, Općinskih službi za upravu, pravnih lica i drugih izvršilaca koje će preduzimati u akciji zaštite i spašavanja

#### Općinski načelnik

- Donosi odluku o proglašenju stanja prirodne nepogode kojom Općinskom stožeru civilne zaštite stavlja na raspolaganje upotrebu svih raspoloživih snaga i sredstava civilne zaštite, službi za upravu, javnih preduzeća, javnih ustanova, i drugih pravnih lica sa područja Općine na prevenciji, ublažavanju i otklanjanju štetnih posljedica od prirodnih i drugih nesreća po ljude i materijalna dobra u javnom i privatnom vlasništvu;
- Kroz rebalans budžeta obezbjeđuje dio nedostajućih sredstava za pokrivanje dijela troškova nastalih angažovanjem snaga i sredstava zaštite i spašavanja u provođenju akcija zaštite i spašavanja tokom trajanja prirodne nepogode, iz sredstava doznačenih s viših nivoa vlasti;
- Na propisan način, potražuje finansijsku pomoć od nadležnih organa Hercegovačko-Neretvanske županije i Federacije Bosne i Hercegovine, u cilju prevazilaženja nastalog stanja izazvanog prirodnom nepogodom, i putem nadležnih organa obezbjeđuje namjensko trošenje eventualno dobijenih sredstava;
- Izvještaj Općinske komisije za procjenu i utvrđivanje šteta;
- Izvještaj o nastalim troškovima učešća u akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara te informaciju o posljedicama djelovanja prirodne nepogode upućuje Općinskom vijeću na razmatranje i usvajanje;
- Preduzima mjere za koje je ovlašten i predlaže odgovarajuće mjere Općinskom vijeću o kojima vijeće odlučuje;
- Upućuje odgovarajuće zahtjeve ŽŠCZ i FŠCZ za hitne intervencije;
- Vršiti i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja od prirodnih nepogoda koji su mu Zakonom i drugim propisima i Statutom Općine stavljeni u nadležnost;
- Donosi odluke o prestanku stanja prirodne nepogode.

Kada se prirodna ili druga nesreća izrazi jačim intenzitetom, i kada za provođenje hitnih mjera zaštite i spašavanja nema dovoljno planiranih sredstava u budžetu, Općinski načelnik upućuje zahtjev za dodjelu jednokratne pomoći za hitne intervencije Županijskom stožeru civilne zaštite Mostar.

#### Služba za gospodarstvo i finansije

- Obezbjediće planira sredstva u budžetu za akontativno plaćanje provođenja akcija zaštite i spašavanja od strane Općinskog stožera civilne zaštite.
- Vršiti isplatu obračunatih/iskazanih troškova angažovanog ljudstva i mehanizacije nastalih tokom provođenja akcija zaštite i spašavanja.
- Općinskom stožeru civilne zaštite stavlja na raspolaganje inspekcije, i druge stručne kadrove za koje se procijeni da su potrebne u provođenju akcije zaštite i spašavanja.
- Sve drugo, po naredbama, zahtjevima i zaključcima Općinskog stožera civilne zaštite.

Za provedbu gore navedenih aktivnosti – **zadužuje se šef službe**

### **Služba za opću upravu i društvene djelatnosti**

- U suradnji sa Općinskim stožerom civilne zaštite, animira građane na ugroženom području radi učešća u akcijama provođenja mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
- Prati stanje i koordinira aktivnosti sa Općinskim stožerom civilne zaštite u provođenju mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
- Skupa sa Službom za društvene djelatnosti i Službom za prostorno uređenje, obezbjeđuje prostor za smještaj angažovanih snaga civilne zaštite koje vrše akciju zaštite i spašavanja na određenom području;
- Prikuplja i dostavlja podatke od značaja za zaštitu i spašavanje operativnom centru civilne zaštite;
- Obezbjedi dovoljan broj vozila voznog parka Općine za potrebe rada Općinskog stožera u toku trajanja akcije zaštite i spašavanja i odgovarajućih stručnih komisija, inspekcija i dr;
- Općinskom stožeru civilne zaštite ustupa na raspolaganje svoje uposlenike, za koje stožer procijeni da su potrebni;
- Sve drugo, po naredbama, zahtjevima i zaključcima Općinskog stožera civilne zaštite;
- Obezbjedi objekte za smještaj pomjerenog stanovništva, materijalnih dobara i stoke;
- Skupa sa Službom za prostorno uređenje i Službom za opću upravu obezbjeđuje prostor za smještaj angažovanih snaga civilne zaštite koje vrše akciju zaštite i spašavanja na određenom prostoru;

Za provedbu gore navedenih aktivnosti – ***zadužuje se šef službe.***

### **Služba za graditeljstvo i prostorno uređenje**

- Procjenjuje situaciju na ugroženom području, predlaže i izvršava mjere iz svoje nadležnosti kao i naredbe Općinskog stožera civilne zaštite;
- Općinskom stožeru civilne zaštite ustupa na raspolaganje svoje uposlenike, za koje stožer procijeni da su potrebni;
- Skupa sa Službom za društvene djelatnosti i Službom za opću upravu, obezbjeđuje prostor za smještaj angažovanih snaga civilne zaštite koje vrše akciju zaštite i spašavanja na određenom području;
- Prikuplja i dostavlja podatke od značaja za zaštitu i spašavanje operativnom centru civilne zaštite;
- Sve drugo, po naredbama, zahtjevima i zaključcima Općinskog stožera civilne zaštite.

Za provedbu gore navedenih aktivnosti – ***zadužuje se šef službe.***

### **Građani**

- Zapisnički predaju tražena materijalna sredstva od strane Općinskog stožera civilne zaštite;
- Odazivaju se pozivu nadležnog organa u zaštiti i spašavanju od prirodnih i drugih nepogoda;
- Izvršavaju mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara koje naredi nadležni organ, kroz formu radnih jedinica;

- Dostavljaju podatke od značaja za zaštitu i spašavanje Operativnom centru CZ;
- Vrše i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja koje su im Zakonom i drugim propisom i naredbom Općinskog stožera civilne zaštite stavljene u nadležnost.

### **Javna preduzeća i druga pravna lica sa područja općine**

Privredna društva i druga pravna lica koja obavljaju djelatnost iz oblasti: zdravstva, veterinarstva, stambenih i komunalnih poslova, vodoprivrede, šumarstva, poljoprivrede, građevinarstva, transporta, opskrbe, ugostiteljstva, vatrogastva i drugih oblasti u kojima se obavljaju djelatnosti od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih nepogoda, organizuju i provode poslove zaštite i spašavanja u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara i Općinskim Planom zaštite i spašavanja a naročito:

- Donose i razrađuju planove zaštite i spašavanja;
- Planiraju i osiguravaju materijalno – tehnička sredstva za provođenje mjera zaštite i spašavanja;
- Organizuju postrojbe i povjerenike civilne zaštite, i opremaju postrojbe i povjerenike potrebnom opremom i sredstvima i osposobljavaju ih za njihovo učešće u zaštiti i spašavanju;
- Na zahtjev Općinskog stožera civilne zaštite stavljaju na raspolaganje potrebnu mehanizaciju, opremu i ljudstvo za otklanjanje posljedica prirodne nepogode;
- Operativnom centru civilne zaštite dostavljaju sve bitne podatke od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara;
- O pojavi prirodne nepogode odmah obavještavaju Operativni centar civilne zaštite te dostavljaju neophodne podatke koji od njih budu traženi;
- Ostvaruju saradnju sa Općinskom službom CZ i Općinskim stožerom Civilne zaštite;
- U slučaju potrebe vrše pomjeranje uposlenika i izmiještanje materijalnih dobara;
- Vrše i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja koje su im Zakonom i drugim propisom i naredbom Općinskog stožera civilne zaštite stavljene u nadležnost.

Za provedbu navedenih aktivnosti – **zadužuju se direktori preduzeća i pravnih lica.** (gdje se obavljaju poslovi iz stava 1. ovog dijela).

### **Telekom operateri – Stolac**

- Dužni su da u slučaju prirodne nepogode i prekida telefonskih veza, iste uspostavljaju odmah, posebno subjekata po prioritetu i područja koja su najviše pogođena prirodnom nepogodom;
- Dužni su da obezbijede alternativni način napajanja i uspostave telefonskih linija za ugrožena područja;
- Dužni su da posjeduju organizovane mobilne ekipe, te redovno održavaju neometan pristup svojim objektima;
- Općinskom stožeru civilne zaštite putem Operativnog centra civilne zaštite dostavljaju informacije o provedenim aktivnostima i preduzetim mjerama na sanaciji ugroženih i oštećenih objekata.

Za navedene aktivnosti – **zadužuju se rukovodioci Telekom operatera.**

### **Elektroprivreda HZHB - Mostar**

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

- Dužni su da u slučaju prekida napajanja električnom energijom, istu uspostave odmah, po prioritetu, posebno subjektima i područjima koja su najviše pogođena prirodnom nepogodom;
- Dužni su da obezbijede alternativni način napajanja i uspostave elektro mreže na ugroženom području;
- Dužni su da posjeduju organizovane mobilne ekipe, te redovno održavaju neometan pristup svojim objektima;
- Općinskom stožeru civilne zaštite putem Operativnog centra civilne zaštite dostavljaju informacije o provedenim aktivnostima i preduzetim mjerama na sanaciji ugroženih i oštećenih objekata.

Za navedene aktivnosti - ***zadužuju se rukovodioci***

### **J.U. Dom zdravlja Stolac**

- Stavlja na raspolaganje sva sanitetska vozila sa potrebnim osobljem i neophodnom opremom radi pružanja prve medicinske pomoći i prevoza i daljnjeg zdravstvenog tretmana eventualno povrijeđenih uslijed djelovanja prirodne nepogode;
- Redovno održava i obezbjeđuje prilaze svojim objektima, garažama, sektorskim ambulancama i sl.;
- O provedenim aktivnostima redovno izvještava Operativni centar civilne zaštite.

Za navedene aktivnosti ***zadužuje se direktor J.U. Dom zdravlja Stolac***

### **Policijska stanica - Stolac**

- Obezbeđuje prioritarno kretanje i rad ljudstva i mehanizacije angažovane od strane Općinskog Stožera CZ na otklanjanju posljedica prirodne nepogode;
- Dovoljnim brojem policijskih patrula usmjerava saobraćaj na alternativne pravce;
- Pojačava aktivnosti na zaštiti ljudi i njihove imovine u ugroženim naseljima;
- Asistira Općinskom stožeru civilne zaštite u slučajevima ometanja provođenja naređenih mjera zaštite i spašavanja;
- Zbog eventualno zakrčenog saobraćaja, obezbjeđuje neometan pristup sanitetskim i drugim vozilima u krug Doma zdravlja, a posebno pred Hitnom službom Doma zdravlja;
- Redovno izvještava Operativni centar civilne zaštite o stanju na putevima, te upozorava učesnike u saobraćaju o mogućnostima kretanja po istim i zabranama kretanja na oštećenim, ugroženim i uništenim putnim komunikacijama.

Za navedene aktivnosti – ***zadužuje se komandir policijske stanice Stolac***

#### 8.2.4. Organizacija i način angažovanja građana i njihovih sredstava radi učešća u zaštiti i spašavanju

Građani su dužni u skladu sa uslovima propisanim Zakonom i bez posebnog poziva, preduzimati potrebne mjere zaštite i spašavanja, ako prirodna nepogoda zaprijeti ili nastupi iznenada, te su o tome obavezni odmah, na najbrži način, obavijestiti operativni centar civilne zaštite ili Službu civilne zaštite odnosno policiju. Građani su dužni na ugroženom području postupiti po Odluci Općinskog načelnika koji proglašava nastanak prirodne nepogode i uzeti učešće u akcijama zaštite i spašavanja koje provodi Općinski stožer civilne zaštite.

Vlasnici i korisnici nekretnina dužni su omogućiti da se na njihovim nekretninama provode radovi neophodni za zaštitu i spašavanje od prirodne nepogode (rušenje objekata, nasipanje i uklanjanje različitih vrsta materijala, rušenje stabala i sl.) i sve druge mjere koje naredi Općinski stožer civilne zaštite. Građani, vlasnici i korisnici opreme, odnosno materijalno – tehničkih sredstava (strojevi, cisterne, motorna vozila, zaprege, alati, sredstva veze i dr.) potrebna za zaštitu i spašavanje od prirodnih nepogoda, dužni su tu opremu i sredstva staviti na raspolaganje Općinskom stožeru civilne zaštite koji rukovodi akcijama zaštite i spašavanja na ugroženom području.

#### 8.2.5. Materijalna dobra koja će se izmještati sa ugroženog područja, prioriteti/redosljed u njihovom izmještanju te Općinske službe za upravu koje će vršiti izmještanje tih dobara

R. br.	Naziv sredstva	Način izmještanja	Ko vrši izmještanje	Prioriteti
1.	Sve vrste teretnih i putničkih m/v	Izmještanje u neugrožen rejon	Vlasnici i korisnici vozila	Po vrijednosti
2.	Prehrambeni artikli	U stambene i pomoćne objekte u neugroženim rejonima	Vlasnici sredstava uz angažovanje vlasnika objekta	-//-
3.	Odjevni predmeti, posteljina i sl.	U objekte gdje se smještaju i ugrožene osobe	Vlasnici	-//-
4.	Gotovi proizvodi i sirovine	Prevoženje vlastitim prevoznim sredstvima	Vlasnici	Po procjeni
5.	Roba široke potrošnje u skladištima	Podizanje robe na viši nivo stalaža	Vlasnici	Po prioritetu
6.	Krupna i sitna stoka	Prevoženje i odvođenje u neugrožene rejone	Vlasnici stoke	Po prioritetu

R. br.	Naziv sredstva	Način izmještanja	Ko vrši izmještanje	Prioriteti
7.	Tehničko – tehnološka, finansijska i druga dokumentacija	Odnosnjem u neugroženi rejon	Zadužena lica	Po prioritetu
8.	Sva druga oprema, materijali i sredstva	Odnosnjem / prevoženjem	Vlasnici	Po prioritetu

#### **8.2.6. Organizacija smještaja i ishrane jedinica civilne zaštite i građana angažovanih na zaštiti i spašavanju**

Organizaciju smještaja angažovanih snaga civilne zaštite i građana, preko određenih Općinskih službi za upravu, provodit će Općinski Stožer civilne zaštite koji je angažovao jedinice i građane u akciji zaštite i spašavanja. Prostorije za smještaj angažovanih snaga civilne zaštite obezbijedit će u uskoj saradnji Općinska službe za prostorno uređenje, Općinske službe za opću upravu i društvene djelatnosti, svaka u svojoj nadležnosti.

Objekte u kojima će se vršiti ishrana obezbijedit će Općinski Stožer civilne zaštite. Hranu za angažovane građane i snage civilne zaštite obezbjeđuje Služba za snabdijevanje/logistiku, sistemom dostave u prostorije gdje su smještene odnosno gdje su angažovane snage civilne zaštite i građani, odnosno određena pravna lica iz oblasti ugostiteljstva ili trgovine ukoliko se istim naredi njihovo angažovanje od strane Općinskog stožera civilne zaštite.

#### **8.2.7. Zadaci, mjere i postupci Općinskog štaba civilne zaštite na organizovanju i rukovođenju akcije zaštite i spašavanja i obaveze Općinskih službi za upravu i pravnih lica u postupanju po naredbama Štaba civilne zaštite**

Općinski stožer civilne zaštite Stolac vrši sljedeće zadatke, mjere i postupke:

- Na osnovu Odluke Općinskog načelnika vrši aktiviranje/angažovanje službi, jedinica, povjerenika i drugih struktura civilne zaštite, pravnih i drugih lica, Općinskih službi i materijalno-tehničkih sredstava za potrebe zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
- Odlučuje o upotrebi snaga i sredstava civilne zaštite na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara i te snage raspoređuje na ugrožena područja;
- Naređuje provođenje odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuje snage i sredstva koja će provoditi te mjere;
- Rukovodi akcijama zaštite i spašavanja;
- Vodi propisane službene evidencije:
  - O angažovanju ljudstva (brojno stanje, vrijeme angažovanja i sl.);
  - O angažovanju materijalno-tehničkih sredstava (brojno stanje, vrijeme angažovanja i sl.);
  - O utrošku pogonskog goriva (količina, vrsta, posebno za sve potrošače);
  - O utrošku sredstava za ishranu angažovanog ljudstva (broj obroka, cijena i sl.);

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

- O eventualno poginulim i povrijeđenim (lični podaci, uzrocima pogibije i povređivanja i sl.);
  - Vodi poseban dnevnik o svim bitnim pitanjima vezanim za nastalo stanje na području Općine i preduzimanju potrebnih mjera;
  - Vodi i druge evidencije za koje se ukaže potreba;
- 
- Izvršava naređenja Federalnog i Županijskog stožera civilne zaštite na preduzimanju mjera i aktivnosti na zaštiti i spašavanju;
  - Sarađuje sa Županijskim i Federalnim stožerom civilne zaštite, stožerima civilne zaštite susjednih Općina, kao i sa drugim subjektima u provođenju mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nepogoda;
  - U zaštiti i spašavanju predlaže učešće OS Bosne i Hercegovine i drugih snaga i sredstava sa područja Županije i šire;
  - Daje službena obavještenja za javnost o nastanku prirodne i druge nesreće, o njenom obimu i posljedicama i o preduzetim mjerama zaštite;
  - Predlaže Općinskom načelniku donošenje odluke o prestanku stanja prirodne nepogode ali i izrađuje informaciju i zbirni izvještaj o otklanjanju posljedica prirodne nepogode, kao i izvještaj o troškovima nastalim u akcijama zaštite i spašavanja, te iste dostavlja Općinskom načelniku;
  - Vršiti i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja od prirodnih nepogoda koje su mu Zakonom i drugim propisima stavljene u nadležnost;
  - Ostvaruje stalnu komunikaciju i saradnju sa Općinskim načelnikom u cilju određivanja zajedničkih djelovanja na sanaciji posljedica prirodnih nepogoda;
  - Kontinuirano prima informacije prikupljene u operativnom centru CZ, i koriste ih za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja;
  - Koristi informacije sa terena od svih drugih članova Općinskog stožera civilne zaštite i vrši koordinaciju mjera zaštite i spašavanja predloženih od strane Općinskog stožera CZ i vođa stručnih timova;
  - Vršiti operativnu koordinaciju sa spasilačkim ekipama, stručnim timovima, uposlenicima organa uprave, pravnih lica javnih preduzeća i javnih ustanova i drugih snaga, što bi imalo za cilj efikasnije djelovanje na suzbijanju posljedica prirodnih nepogoda;
  - Koristi sve raspoložive stručne kadrove organa uprave (formira timove za obilazak terena) za snimanje kompletnog stanja vodotoka (I i II kategorije) na području Općine, i objekata infrastrukture duž svih vodotoka i o tome uz pomoć stručnih timova donose mjere na ublažavanju posljedica od poplave;
  - Koristi sve raspoložive kadrove organa uprave i vanjskih saradnika kroz formiranje stručnih timova za snimanje kompletnog stanja izazvanog klizištima, zemljotresom, poplavom i sl., u cilju zaštite od rušenja objekata, i uz pomoć stručnih timova određuju porodice za napuštanje objekata zbog njihove sigurnosti i zaštite života i zdravlja ugroženih i za evakuaciju i vode evidenciju o evakuiranim osobama, njihovim trenutnom smještaju (rodbina, prijatelji, komšije i sl.);
  - Uz pomoć stručnih timova, sačinjavaju kompletnu informaciju o stanju izazvanom klizištima, poplavama, zemljotresom, visokim snijegom i sl., i mogućim posljedicama, i utvrđuju prioritete i načine sanacije posljedica tih nepogoda;
  - Koriste sve raspoložive kadrove organa uprave kroz formiranje timova za ispomoc u zbrinjavanju stradalih i ugroženih;
  - Određuju vrste i količine prioriternih potrepština – higijenski i prehrambeni paketi – za zbrinjavanje ugroženog stanovništva (na osnovu informacija o broju evakuiranih);
  - Vršiti neophodna zbrinjavanja najosnovnijim životnim namirnicama ugroženih porodica uz koordinaciju sa Crvenim križom Općine;

- Sačiniti informaciju o načinu zbrinjavanja svih ugroženih kojima se pruži ta vrsta pomoći;
- Sačiniti informaciju o pogodnim prostorima i uslovima smještajnih kapaciteta za smještaj ugroženih osoba i tu vrstu aktivnosti koordinirati sa Članom Općinskog stožera CZ za mjere z/s: „spašavanje iz ruševina, evakuacija i zaštita okoliša.

***Komandant i načelnik Općinskog stožera CZ***

- Rukovode akcijama zaštite i spašavanja;
- Ostvaruju stalnu komunikaciju i saradnju sa Općinskim načelnikom u cilju određivanja zajedničkih djelovanja na sanaciji posljedica prirodne nepogode;
- Kontinuirano primaju informacije prikupljene u Operativnom centru civilne zaštite, i koriste ih za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja;
- Uključuju sve raspoložive snage, sredstva i opremu na području Općine u cilju efikasnijeg djelovanja na ublažavanju posljedica prirodne nepogode;
- Koriste informacije sa terena od svih drugih članova Općinskog stožera civilne zaštite i vrše koordinaciju mjera zaštite i spašavanja predloženih od strane Općinskog stožera civilne zaštite i vođa stručnih timova.

***Član Općinskog stožera civilne zaštite za mjere zaštite i spašavanja: zamračivanje, radiološka, hemijska i biološka zaštita i zaštita od neeksplozivnih ubojnih sredstava:***

- Obezbeđuje informacije za članove Općinskog stožera civilne zaštite, raščlanjene po njihovim zaduženjima;
- Obezbeđuje ekipe za pomoć u evakuacijama, zbrinjavanjima i sl.;
- Koordinira aktivnosti članova Općinskog stožera sa komandantom i načelnikom stožera;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

***Član Općinskog stožera civilne zaštite za mjere z/s: „zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom i zaštita bilja i biljnih proizvoda“:***

- Koristi sve raspoložive stručne kadrove organa uprave (formira timove za obilazak terena) za snimanje kompletnog stanja vodotoka (I i II kategorije) na području Općine, i objekata infrastrukture duž svih vodotoka i o tome uz pomoć stručnih timova sačinjava kompletnu informaciju i predlaže mjere na ublažavanju posljedica od poplava;
- Ostvaruje usmenu i pismenu korespondenciju sa odgovornim u JKP Stolac upoznaje ih sa stanjem u ovoj oblasti na vodotoku I kategorije na osnovu sačinjene informacije od formiranih timova sa terena, i obezbeđuje povratnu informaciju o namjerama djelovanja ovog JKP;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

***Član Općinskog stožera civilne zaštite za mjere z/s: „spašavanje iz ruševina, evakuacija i zaštita okoliša“:***

- Koristi sve raspoložive kadrove organa uprave kroz formiranje stručnih timova za snimanje kompletnog stanja izazvanih klizištima, zemljotresom ili drugim nepogodama, u cilju zaštite od rušenja objekata, i uz pomoć i prijedlog stručnih timova određuje porodice za napuštanje objekata zbog njihove sigurnosti i zaštite života i zdravlja ugorženih;
- Uz pomoć stručnih timova, sačinjava kompletnu informaciju o stanju izazvanom klizištima, zemljotresom ili drugim prirodnim nepogodama i mogućim posljedicama, i predlaže/utvrđuje prioritete i načine za sanaciju takvog stanja;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

**Član Općinskog stožera civilne zaštite za mjere z/s: „Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih“:**

- Koristi sve raspoložive kadrove organa uprave kroz formiranje timova za ispomoć u zbrinjavanju stradalih i ugroženih;
- Vodi evidenciju o evakuiranim osobama, njihovom trenutnom smještaju (rodbina, prijatelji, komšije i sl);
- Određuje vrste i količine prioriternih potrepština – higijenski i prehrambeni paketi – za zbrinjavanje ugroženog stanovništva (na osnovu informacija o broju evakuiranih);
- Vršiti neophodna zbrinjavanja najosnovnijim životnim namirnicama ugroženih porodica uz koordinaciju sa Crvenim križom Općine;
- Sačinjava informaciju o načinu zbrinjavanja svih ugroženih kojima se pruži ta vrsta pomoći;
- Sačinjava informaciju o pogodnim prostorima i uslovima smještajnih kapaciteta za smještaj ugroženih osoba i tu vstu aktivnosti koordinira sa Članom Općinskog stožera CZ za mjere z/s: „spašavanje iz ruševina, evakuacija i zaštita okoliša“;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

**Član Općinskog stožera civilne zaštite – sekretar Crvenog križa za mjeru „Zbrinjavanje“:**

- Aktivnostima Crvenog križa obezbjeđivati pakete za pomoć ugroženim osobama;
- Ostvariti korespondenciju sa višim nivoima organizovanja Crvenog križa (HNŽ, Federacija BiH) i međunarodnim humanitarnim organizacijama;
- Svoje aktivnosti koordinirati sa Članom Općinskog stožera CZ za mjere z/s „Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih“;
- Voditi evidenciju o načinu, količinama i vrsti pružene pomoći ugroženim osobama, i informisati Općinski stožer CZ o tim aktivnostima;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

**Član Općinskog stožera CZ za koordinaciju između Stožera i policije – komandir P.S. Stolac:**

- Obezbijediti/osigurati neometan rad mehanizacije koja se koristi u akcijama zaštite i spašavanja po naredbama Općinskog stožera civilne zaštite;

- Obezbijediti/osigurati sve asistencije policije u slučajevima kada to zahtijeva provođenje akcija zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svoje nadležnosti;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena nadležnosti P.S. Stolac.

**Član Općinskog stožera CZ – direktor J.U. Dom zdravlja za mjere z/s: „prva medicinska pomoć i asanacija terena“:**

- Prikupljati informacije o potrebama pružanja PMP i druge medicinske specijalističke pomoći i u skladu s tim djelovati, korištenjem raspoloživih kapaciteta J.U. Dom zdravlja Stolac;
- Prikupljati informacije od značaja za asanaciju terena;
- Koordinirajući aktivnosti sa HES-om Općinskom stožeru predložiti vrijeme, način i lokacije vršenja mjera DDD;
- Koristiti kapacitete Općinskog stožera CZ za asistencije u prevozu/prenosu/transportu oboljelih ili ugroženih osoba iz dijelova Općine gdje je nepristupačno za vozila HMS;
- Vršiti sve druge aktivnosti i predlagati mjere od značaja za zdravstveno zbrinjavanje ugroženog i povrijeđenog stanovništva;
- Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
- Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

**Član Općinskog stožera CZ za informisanje i odnose sa javnošću:**

- U svakoj prilici imati kompletnu/ažuriranu informaciju o stanju na terenu koja je prouzrokovana prirodnom nepogodom u pisanoj formi;
- Komunicirati sa elektronskim medijima u cilju prezentacije objektivnog stanja na terenu;
- Sve informacije, pravovremeno moraju biti dostupne Općinskom načelniku.

**Član Općinskog stožera CZ – komandir P.V.J. za mjere z/s: „zaštita i spašavanje od požara“:**

- Uključivanje profesionalne vatrogasne jedinice (van osnovne nadležnosti) u:
  - Ispumpavanjima zaplavljenih stambenih i drugih objekata po prioritetima;
  - Evakuaciju ugroženih i povrijeđenih građana;
  - Dostave pitke vode u ugrožena naselja koja nisu u sistemu vodosnabdijevanja kojim upravlja JKP Stolac, po odobrenju Općinskog stožera CZ;
  - Kao ispomoć u skladu sa raspoloživim tehničkim kapacitetima, uključivanje DVD-a na pranju zamuljenih ulica;
  - Po procjeni, od Komandanta Općinskog stožera CZ, tražiti uključivanje vatrogasne jedinice Vatrogasnog društva za ispomoć u akcijama zaštite i spašavanja;
  - Voditi evidencije o svim aktivnostima i o tome sačiniti kompletnu informaciju;
  - Predlaže naredbe iz djelokruga svojih mjera zaštite i spašavanja;
  - Koordinira i prati aktivnosti na terenu iz domena svojih mjera zaštite i spašavanja.

Za sve gore navedene aktivnosti – **zadužuje se komadant i načelnik Općinskog stožera.**

**8.2.8. Spisak Općinskih službi za upravu koje su zadužene za organizaciju smještaja i ishrane i njihovi zadaci na tim poslovima**

R. br.	Općinska služba	Zadaci
1.	Služba za opću upravu, civilnu zaštitu i braniteljsko invalidsku zaštitu, u okviru svojih nadležnosti, kroz Odsjek za opću upravu, Odsjek za civilnu zaštitu i Odsjek za braniteljsko – invalidsku zaštitu	Obezbeđuje planirana finansijska sredstva neophodna za ishranu, smještaj i opremu pripadnika Službe CZ
2.	Služba za imovinsko – pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina	Dogovara sa predsjednicima naseljenih mjesta i direktorima škola vrijeme i način korištenja objekta u njihovom vlasništvu - Vodi evidenciju o smještajnim kapacitetima
3.	Služba za graditeljstvo, prostorno uređenje, zaštitu okoliša i obnovu	Vodi koordinaciju rada Službi za upravu zaduženih za smještaj i ishranu pripadnika civilne zaštite

### 8.3. Faza otklanjanja posljedica – oporavak

#### 8.3.1. Mjere zaštite i spašavanja kojima se mogu stvoriti uslovi za normalan život i rad ljudi na ugroženom području

Na normalizaciju uslova na terenu koji je pogođen prirodnom nepogodom preduzimat će se sljedeće mjere zaštite i spašavanja:

- Čišćenje i asanacija terena;
- Raščišćavanje ruševina;
- Sanacija posljedica prirodne nepogode po prioritetima;
- Prikupljanje podataka i utvrđivanje obima posljedica nastalih djelovanjem prirodne nepogode;
- Utvrđivanje broja stanovnika koji su ostali bez krova nad glavom, obezbjeđenje smještaja istih u šatore, kontejnere, kamp prikolice i druge objekte koji se mogu koristiti za privremeni smještaj nastradalog stanovništva;
- Organizovanje, prikupljanje i raspodjela pomoći nastradalom i ugroženom stanovništvu;
- Provođenje zdravstvenih, veterinarskih i higijensko-epidemioloških mjera zaštite;
- Zbrinjavanje pomjerenog stanovništva, stvari i stoke;
- Utvrđivanje stvarnih potreba za organizovanu ishranu nastradalog i ugroženog stanovništva;
- Utvrđivanje broja objekata koji se dalje mogu koristiti za privremeni smještaj i njihove kapacitete;
- Obezbjeđivanje dovoljnog broja kreveta, dušeka, posteljine, odjevnih stvari, prehrambenih artikala za ishranu i po potrebi iz Općinskog budžeta osiguravaju se dodatna sredstva za smještaj ugroženog stanovništva;
- Utvrđuje se broj i struktura stanovništva koje se može smjestiti kod rodbine i prijatelja.

#### 8.3.2. Spisak/tabelarni pregled materijalno-tehničkih sredstava koja se mogu koristiti na provođenju planiranih mjera zaštite i spašavanja predviđenih za fazu otklanjanja posljedica, a koja će se angažovati od građana i pravnih lica

R. br.	Naziv sredstva	Jedinica mjere	Pravno lice koje posjeduje sredstvo
1.			
2.			

#### 8.3.3. Mjere, postupci i zadaci Općinskih službi za upravu, pravnih lica na izvršavanju odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja, na otklanjanju posljedica prirodnih i drugih nesreća

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

R. br.		Mjere	Postupci	Zadaci
1.	OPĆINSKI NAČELNIK	<ul style="list-style-type: none"> <li>Prati tok otklanjanja posljedica prirodne ili druge nesreće;</li> <li>Obavještava građanstvo o preduzimanju određenih akcija zaštite i spašavanja;</li> <li>Upućuje zahtjev za pomoć u otklanjanju posljedica prirodnih ili drugih nesreća.</li> </ul>	- Postupa u skladu sa svojim ovlaštenjima i traženju od Općinskog stožera da preuzima odgovarajuće mjere zaštite i spašavanja	Koordinira rad Općinskih službi za upravu
2.	SLUŽBA ZA PROSTORNO UREĐENJE	<ul style="list-style-type: none"> <li>Predlaže i učestvuje u organizaciji i realizaciji smještaja privremeno pomjerenog stanovništva sa ugroženog područja.</li> </ul>	- Postupa po naredbi Općinskog stožera civilne zaštite i Općinskog načelnika	Na traženje Općinskog stožera, skupa sa drugim službama, obezbjeđuje smještaj za eventualno povrijeđene
3.	SLUŽBA ZA PROSTORNO UREĐENJE	<ul style="list-style-type: none"> <li>Obezbjeđuje planirana finansijska sredstva za potrebe smještaja, ishrane za pomjereni stanovništvo;</li> <li>Zahtjeve Općinskog stožera civilne zaštite izvršava prioritarno u odnosu na redovne poslove;</li> <li>Utvrđuje tačan broj teže i lakše oštećenih objekata i pravi procjenu o tome, koji se od tih objekata mogu koristiti za stanovanje putem urbanističko-građevinske inspekcije.</li> </ul>	- Postupa po naredbama Općinskog stožera i Općinskog načelnika	Na traženje Općinskog stožera civilne zaštite, učestvuje u provođenju akcije zaštite i spašavanja u domenu svoje nadležnosti.
4.	SLUŽBA ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> <li>Utvrđuje broj stanovnika koji se može smjestiti kod rodbine i prijatelja;</li> <li>Predlaže Općinskom stožeru civilne zaštite objekte i način smještaja ugroženog stanovništva;</li> <li>Utvrđuje kapacitete alternativnog smještaja za pomjereni stanovništvo; <ul style="list-style-type: none"> <li>Obezbjeđuje smještajne kapacitete za pomjereni stanovništvo.</li> </ul> </li> </ul>	- Postupa po naredbama Općinskog stožera i Općinskog načelnika	Izvršavaju poslove koje naredi Općinski stožer civilne zaštite
5.	J.P. Komunalno	<ul style="list-style-type: none"> <li>Izvršava naređenja Općinskog stožera civilne zaštite;</li> <li>Stavlja na raspolaganje neophodna vozila i mehanizaciju;</li> <li>Vrši uspostavljanje prekinutog sistema vodosnabdijevanja.</li> </ul>	- Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite i Općinskog načelnika	Vrši sanaciju oštećenih i uništenih vodovodnih instalacija

PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

6.	Centar za socijalni rad	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vršiti zbrinjavanje socijalno ugroženog stanovništva koji se nalaze na evidenciji ovog centra.</li> </ul>	- Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite	Zbrinjava socijalno ugrožene kategorije i istim dostavlja neophodne lijekove i hranu.
7.	J.U. Dom zdravlja	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vršiti medicinsko zbrinjavanje povrijeđenih i oboljelih;</li> <li>• Hitnu službu i HES stavlja na raspolaganje Općinskom stožeru civilne zaštite.</li> </ul>	- Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vršiti trijažu i prevoz povrijeđenih i oboljelih građana;</li> <li>- Prati ispravnost vode za piće.</li> </ul>
8.	Veterinarska stanica	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vršiti medicinsko zbrinjavanje povrijeđene i oboljele stoke;</li> <li>• Stavlja se na raspolaganje Općinskom stožeru civilne zaštite.</li> </ul>	Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite.	Prati epidemiološku situaciju stočnog fonda i preduzima mjere na suzbijanju bolesti.
9.	Elektrodistribucije	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vršiti sanaciju eventualno oštećene elektro mreže</li> </ul>	- Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite	Angažuje mobilne jedinice na uspostavljanju normalnog snabdijevanja el. energijom.
11.	Crveni križ	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Učestvuje sa ljudstvom i opremom u akciji smještaja evakuisanog stanovništva prema naređenju OpŠCZ.</li> </ul>	- Postupa po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite	Dostavlja hranu, odjevne predmete i higijenske pakete ugroženim građanima.
12.	Pravna lica	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Provode sve naredbe i zahtjeve Općinskog stožera civilne zaštite i službi za upravu Općine,</li> <li>• Ustupaju MTS-a i opremu kao i poslovne i druge prostore koje trenutno ne koriste Općinskom stožeru civilne zaštite i Općinskoj Službi za opću upravu i društvene djelatnosti.</li> </ul>	- Postupaju po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite	Vršiti prevoz građana po naređenju Općinskog stožera civilne zaštite.

13.	Općinski Stožer civilne zaštite	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Rukovodi aktivnostima pomijaranja i zbrinjavanja ugroženog stanovništva i njihove imovine do momenta kada te aktivnosti preuzimaju nadležne općinske službe;</li> <li>• O provedenim aktivnostima vodi evidenciju;</li> <li>• Prati stanje smještajnih kapaciteta i u saradnji sa nadležnim službama Općine, Domom zdravlja i dr. redovno prati epidemiološku situaciju;</li> <li>• Aktivira snage i sredstva za pomijaranja i zbrinjavanje ljudi i materijalnih dobara.</li> </ul>	Postupa po svojim ovlaštenjima proizašlih iz Zakona i podzakonskih akata	Vrši stalnu kontrolu provođenja akcije zaštite i spašavanja, usmjeravanje i stalnu koordinaciju među učesnicima u akciji zaštite i spašavanja.
-----	---------------------------------	--	--	--

#### 8.3.4. Zadaci Općinskog štaba civilne zaštite na organizaciji i rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja na izvršavanju planiranih mjera zaštite i spašavanja

- Vrši angažovanje građana, postrojbi, stožera, povjerenika i drugih organa civilne zaštite, službi zaštite i spašavanja, operativnog centra civilne zaštite, organa uprave, privrednih i drugih pravnih lica, kao i materijalno-tehničkih sredstava na području Općine;
- Odlučuje o upotrebi snaga i sredstava civilne zaštite na zaštiti i spašavanju ugroženih i stradalih građana i materijalnih dobara i te snage raspoređuje na ugrožena područja;
- Naređuje provođenje odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuje snage i sredstva za provođenje ovih mjera;
- Vodi propisane službene evidencije o:
  - Angažovanju ljudstva (brojno stanje, vrijeme angažovanja i sl.);
  - Angažovanju materijalno-tehničkih sredstava (vrste, stanje, vrijeme angažovanja i sl.);
  - Utrošku pogonskog goriva (količina, vrsta i sl. – posebno za sve potrošače);
  - Utrošku sredstava za ishranu angažovanog ljudstva (broj obroka, cijena i sl.);
  - Eventualno poginulim, povrijeđenim, oboljelim (lični podaci, uzrok pogibije, oboljenja ili povređivanja);
  - Vodi poseban dnevnik o svim bitnim pitanjima vezanim za nastalo stanje na području Općine i preduzimanju potrebnih mjera otklanjanja posljedica djelovanja prirodne nepogode;
  - Vodi i druge svrsishodne evidencije.
- Izvršava naređenja Županijskog i Federalnog stožera civilne zaštite na preduzimanju mjera i aktivnosti na zaštiti i spašavanju;
- Sarađuje sa Županijskom i Federalnom upravom civilne zaštite, stožerima civilne zaštite susjednih Općina, kao i drugim subjektima u provođenju mjera zaštite i spašavanja od prirodne nesreće;
- Predlaže učešće Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u zaštiti i spašavanju i drugih snaga i sredstava sa područja Županije i šire;

## PLAN ZAŠTITE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE STOLAC

- Daje službena obavještenja za javnost o nastanku prirodne nesreće, o njenom obimu, kretanju i posljedicama kao i preduzetim mjerama zaštite i spašavanja;
- Predlaže Općinskom načelniku proglašenje stanja prirodne nepogode;
- Izrađuje informaciju i izvještaj sa Službom civilne zaštite o otklanjanju posljedica prirodne nesreće, kao i izvještaj o troškovima provođenja akcije zaštite i spašavanja te iste dostavlja Općinskom načelniku;
- Vršiti i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja od prirodne nesreće koje su mu Zakonom i drugim propisima stavljene u nadležnost.

Za provođenje navedenih aktivnosti **:zadužuje se komadant i načelnik stožera Civilne zaštite Stolac.**

**9. DOKUMENT O INFORMIRANJU GRAĐANA I JAVNOSTI****9.1. Mjere, postupci i zadaci o načinu informisanja građana i javnosti na području Općine o opasnostima od nastanka prirodne nesreće, o posljedicama koje nastanu po ljude i materijalna dobra i mjerama koje se preduzimaju na sprječavanju, odnosno na spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara na otklanjanju nastalih posljedica**

Ovim dokumentom se utvrđuju mjere, postupci i zadaće o načinu informiranja stanovništva i javnosti na području Općine o opasnostima od nastanka prirodne ili druge nesreće, odnosno o nastanku tih nesreća, o posljedicama koje mogu nastati po ljude i materijalna dobra i mjerama koje se poduzimaju na sprječavanju, odnosno na spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara i na otklanjanju nastalih posljedica. Organizaciju informiranja i informiranje provodi Općinski stožer civilne zaštite a potrebne podatke prikuplja putem općinskog ili županijskog operativnog centra i drugih tijela koja su neposredno angažirana na zaštiti i spašavanju na području Općine.

Najdjelotvorniji način informiranja stanovništva o opasnostima koje prijete ili su nastupile je putem radija ili TV postaja, razglasnim postajama i drugim pogodnim zvučnim sredstvima. Nadležni organ uprave zadužen za informiranje stanovništva zajedno sa članovima stožera zaduženim za informiranje, informira stanovništvo, nadležna Županijska, Federalna i državna tijela o poduzetim mjerama zaštite i spašavanja i posljedicama nastale prirodne ili druge nesreće kao i o daljnjem toku svih aktivnosti na zaštiti i spašavanju.

Elektroprivreda, Vodoprivreda, Telekomunikacije i druge pravne osobe koje koriste sisteme i proizvodne pogone posebne namjene, dužni su na vrijeme osigurati adekvatno izvještavanje i po potrebi uzbunjivanje stanovništva o opasnostima koje mogu nastati ili su nastale u sistemima ili posebnim proizvodnim pogonima.

R. br.	Naziv organa	Način informisanja
1.	OPĆINSKI STOŽER CIVILNE ZAŠTITE	Preko lokalnih medija; Preko rukovodioca pravnih i fizičkih lica; Pokretnim razglasom; Štampanjem plakata; Organizovanjem sastanaka.
2.	OPĆINSKI NAČELNIK	Preko Općinskog vijeća u vidu informacija i izvještaja, čiju pripremu vrši Općinski stožer civilne zaštite; Učešćem u radio emisijama; Neposrednim kontaktom sa građanima na ugroženom području.

U vezi s organizovanjem informisanja građana, pravnih lica, nadležnih Općinskih, Županijskih i Federalnih organa/službi o preduzetim mjerama zaštite i spašavanja od prirodne nesreće, Općinski stožer civilne zaštite ima sljedeće zadatke:

- Informiše građane o preduzetim mjerama zaštite i obimu posljedica nastalih prirodnom nesrećom;
- Informiše Općinskog načelnika o preduzetim mjerama i posljedicama prirodne nesreće;
- Izvještava Županijski stožer/upravu Civilne zaštite o posljedicama prirodne nesreće i preduzetim mjerama na otklanjanju posljedica, od momenta pojave do prestanka opasnosti;
- Izvještava Županijski stožer/upravu Civilne zaštite o prirodnim nesrećama koje su zahvatile područje općine Stolac u toku godine. Ovaj izvještaj se dostavlja krajem kalendarske godine.

## **9.2. Način komuniciranja u vrijeme trajanja prirodne nepogode**

Komandant, načelnik ili član Općinskog stožera civilne zaštite za odnose sa javnošću (koji su jedini ovlašteni da komuniciraju sa javnošću), u kriznom komuniciranju moraju poštovati odgovarajuća pravila koja moraju dobro poznavati kako se ne bi napravile greške koje se mogu negativno odraziti na organizaciju i provođenje akcija zaštite i spašavanja na ugroženom području.

Prilikom komuniciranja tokom trajanja prirodne ili druge nesreće valja poštovati tri ključna pitanja:

### **4) Šta se dogodilo?**

Medijima se mora reći istina o tome šta se dogodilo i šta je dovelo do nesreće. Ako postoje podaci, ako njihovo objavljivanje neće nikome nanijeti štetu, oni se ne smiju skrivati.

### **5) Šta se preduzima?**

U obraćanju javnosti treba reći koje snage je Općinski stožer civilne zaštite uključio u akcije zaštite i spašavanja te koje su trenutne aktivnosti koje preduzimaju snage zaštite i spašavanja.

### **6) Šta se planira preduzeti?**

U obraćanju medijima prezentiraju se rezultati preduzetih aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja koje se planiraju preduzeti, kao i snage i sredstva koja se planiraju angažovati da ih provedu.

Informacije koje se upućuju prema medijima moraju biti brze, tačne i konkretne bez nepotrebnih dodataka.

Najvažnije u kriznom komuniciranju je:

5. Reći sve:

Reći sve podatke sa kojima se u tom trenutku raspolaže, bez prikrivanja i kalkuliranja.

6. Reći brzo:

Saopćavanje informacija uraditi brzo i bez zastajkivanja, suvišnih riječi ili dilema.

7. Reći istinu:

Prilikom davanja informacije o nesreći, poduzetim mjerama i aktivnostima koje se planiraju poduzeti iznositi samo istinu.

8. Osloboditi se treme i biti ubjedljiv:

Prilikom obraćanja medijima početi navodeći istinite informacije i opušteno, a završiti sa ubjedljivim tonom i vjerom u planirane aktivnosti i njihove rezultate.

Posebno je potrebno iskazati odgovornost i razumijevanje tako da bude očigledno:

8. Da su otvoreni kanali komunikacije sa višim nivoima;
9. Da se prihvata odgovornost;
10. Da se pruža podrška nastradalim i ugroženim kao i članovima njihovih porodica;
11. Da će se pružiti neophodna stručna pomoć nastradalim i ugroženim;
12. Da se preduzima sve što je u tom trenutku moguće;
13. Da se reagira brzo i odgovorno u rješavanju problema i
14. Da se provode aktivnosti na saniranju posljedica prirodne ili druge nesreće.

### 9.3. PRILOG DOKUMENTA

#### 9.3.1. Pregled mreže informativnog sistema koji se može koristiti u informisanju stanovništva

Postaja	Adresa	Telefon	E-mail
BHRT Radio-televizija Bosne i Hercegovine	Bulevar Meše Selimovića 12 71000 Sarajevo	033 461 101	<a href="mailto:pitajte@bhrt.ba">pitajte@bhrt.ba</a>
FTV Federalna televizija	Bulevar Meše Selimovića 12 71000 Sarajevo	033 464 057	<a href="mailto:press@rtvbih.ba">press@rtvbih.ba</a>
OBN	Humska 1 71000 Sarajevo	033 648 888	<a href="mailto:mcr@obn.ba">mcr@obn.ba</a>
N1	Kolodvorska 12 71000 Sarajevo	033 841 927	<a href="mailto:websa@n1info.com">websa@n1info.com</a>

## **10. DOKUMENT O MEĐUSOBNOM PRUŽANJU POMOĆI IZMEĐU FEDERACIJE BiH SA REPUBLIKOM SRPSKOM I BRČKO DISTRIKTOM BOSNE I HERCEGOVINE**

### **10.1. Međusobno pružanje pomoći između općine Stolac sa Republikom Srpskom i Brčko Distriktom BiH**

Ova saradnja se odvija u skladu sa izvodom iz Plana zaštite i spašavanja Federacije BiH a kako slijedi:

- 2. Saradnja sa Republikom Srpskom u Bosni i Hercegovini** provodit će se u skladu sa odredbama Sporazuma o saradnji u ostvarivanju zadataka civilne zaštite („Službene novine Federacije BiH“, broj: 36/01) koji je zaključen između Federalne uprave civilne zaštite i Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske u Bosni i Hercegovini kao potreba za praćenjem stanja koordinacije aktivnosti i međusobne pomoći u ostvarivanju zadataka civilne zaštite. Na taj sporazum dali su saglasnost Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 57. sjednici održanoj 05.10.2000. godine svojim aktom V. broj: 250/2000, od 05.10.2000. godine i Vlada Republike Srpske na 29. sjednici održanoj 14.06.2001. godine svojim aktom broj: 02/1-020-1000/01, od 14.6.2001. godine, dok se ovi principi ne uspostave u državnom Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Prema tom sporazumu, Federalna uprava civilne zaštite i Republička uprava civilne zaštite u Bosni i Hercegovini obavezale su se da će međusobno sarađivati i pružati pomoć u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih, kulturnih i drugih dobara od opasnosti i posljedica prirodnih nesreća, tehnoloških, ekoloških i drugih nesreća i opasnosti velikih razmjera koje ne poznaju međuentitetske crte razgraničenja, a naročito u:

- **Zajedničkom planiranju i provođenju preventivnih mjera zaštite** od poplava, zemljotresa, požara, radiološke opasnosti, zaraznih bolesti, tehnoloških i drugih nesreća i opasnosti u onom omjeru koliko je neophodno da se osigura predupređenje nastajanja opasnosti, a ako se i dese da štetne posljedice djelovanja prirodne ili druge nesreće budu što manje

U obzir se uzimaju samo one prirodne i druge nesreće koje svojim djelovanjem mogu ugroziti područja oba entiteta. To znači da je Federalna uprava civilne zaštite, dužna za sve prirodne i druge nesreće koje prema Procjeni ugroženosti Federacije BiH, mogu ugroziti i područje Republike Srpske, zajednički dogovoriti preventivne mjere za te nesreće koje bi ugradili u svoje planove zaštite i spašavanja. Ista obaveza prema Federaciji BiH odnosi se i na Republičku upravu civilne zaštite Republike Srpske.

U odnosu na Brčko Distrikt BiH postupaće se analogno.

Izvodi iz ovog plana dostaviće se rukovatelju plana zaštite i spašavanja Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

- **Međusobnom obavještanju o opasnostima, nastanku i posljedicama prirodnih i drugih nesreća**, što se vrši putem Federalnog operativnog centra civilne zaštite i Republičkog centra obavješavanja i uzbunjivanja Republike Srpske. Entitske uprave civilne zaštite će se međusobno obavještavati o prirodnim i drugim nesrećama na svom području, naročito ako te nesreće prijete da ugroze područje drugog entiteta. To pitanje regulirano je u članu 3. Sporazuma, gdje su utvrđene procedure za međusobnu razmjenu informacija i obavještenja, kao i način razmjene podataka o potrebama i mogućnostima pružanja međusobne pomoći u resursima, odnosno snagama i sredstvima za zaštitu i spašavanje. U tom smislu, utvrđena je i obveza uspostave neposrednih komunikacijskih veza radi blagovremenog slanja, odnosno primanja informacija o opasnostima i nesrećama, te utvrđena obveza određivanja odgovornih osoba za realiziranje aktivnosti na prijemu, odnosno davanju informacija, sadržaj te obavijesti i druga pitanja.

U odnosu na Brčko Distrikt BiH postupaće se analogno.

U dokumentu koji se odnosi na Federalni operativni centar civilne zaštite razrađen je način ostvarivanja veza i komunikacija, a izvode iz tog dokumenta poslati će se rukovoditelju plana zaštite i spašavanja Republike Srpske, te Brčko Distriktu BiH.

- međusobnoj pomoći u zaštiti, spašavanju i uklanjanju posljedica prirodnih i drugih nesreća.

Ta pomoć sastoji se u:

- upućivanju jedinica civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja i pojedinaca iz jednog, na područje drugog entiteta, odnosno Brčko Distrikta BiH;
- davanju materijalne pomoći u zaštitnoj opremi i materijalno-tehničkim sredstvima potrebnim za zaštitu i spašavanje;
- upućivanju humanitarne i druge pomoći u područja pogođena prirodnom ili drugom nesrećom.

Pomoć se ostvaruje neposredno, preko direktora entitetskih uprava civilne zaštite i rukovoditelja Službe za civilnu zaštitu Brčko Distrikta BiH, a u skladu sa entitetskim planovima zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i planom zaštite i spašavanja Brčko Distrikta BiH.

Realizacija navedene pomoći vrši se putem zahtjeva za traženje pomoći. Taj zahtjev podnosi onaj entitet (ili Brčko Distrikt BiH) koji je pogođen prirodnom ili drugom nesrećom, kada ocijeni da mu je pomoć potrebna. Osnovni uslov za traženje pomoći je da su prethodno iscrpljene vlastite mogućnosti za provođenje efikasne zaštite i spašavanja.

Zahtjev kojim se traži pomoć od drugog entiteta i Brčko Distrikta BiH treba sadržavati sljedeće podatke:

5. Ako se traže snage civilne zaštite, zahtjev treba da sadrži konkretne vrste i broj jedinica civilne zaštite, zatim vrste i broj službi zaštite i spašavanja koje su potrebne za zaštitu

i spašavanje ili broj i vrste pojedinaca za izvršavanje određenih poslova u zaštiti i spašavanju;

6. Ako se traže materijalna sredstva, zahtjev treba da sadrži: vrste i količine zaštitne opreme, vrste i količine opreme i sredstava za spašavanje i vrste i količine humanitarne pomoći (hrana, odjeća, obuća, posteljina i slično).

Veoma je važno da se u zahtjevu navedu konkretni podaci o navedenoj pomoći (vrsta, broj, količina i dr.), jer se samo na takav način zahtjev može riješiti. Entitet koji treba da da pomoć to može učiniti samo ako u zahtjevu stoje konkretne potrebe koje se traže.

7. Treba odrediti rok za dostavu pomoći i
8. Mjesto dostave, odnosno predaje pomoći.

Procedura pružanja pomoći je sljedeća: Entitetska uprava civilne zaštite koja daje pomoć ili Služba za civilnu zaštitu Brčko Distrikta BiH dužna je u što kraćem roku obavijestiti drugu entitetsku upravu koja traži pomoć šta od tražene pomoći može osigurati, a šta ne može i u kom roku može tu pomoć isporučiti.

Tek nakon toga se pristupa isporuci, odnosno slanju pomoći u mjesto koje je navedeno u zahtjevu za pomoć.

3. Prelazak međuentitetske linije razgraničenja u vrijeme pružanja pomoći vrši se slobodno, bez zastoja i ograničenja. To važi i za prenošenje zaštitne opreme i sredstava za potrebe spašavanja i humanitarne pomoći uključujući i letjelice (helikoptere ili avione) i plovna sredstva koja se koriste za prelaz preko rijeka, jezera i mora) za prijevoz pripadnika jedinica i službi zaštite i spašavanja. Korištenje tih letjelica i plovnih sredstava vrši se u skladu sa propisima entiteta.
4. Rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja, prema Sporazumu podrazumijeva da pripadnici jedinica civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja koje su angažirane kao pomoć u akcijama zaštite i spašavanja podliježu odgovarajućim zapovijedima organa strane - korisnika pomoći koji rukovodi akcijama zaštite i spašavanja na ugroženom području.

Ti organi izdaju zadatke isključivo vođama spasilačkih ekipa strane – pošiljatelja pomoći, a pripadnici ekipa postupaju po zapovijedima vođe ekipe. To znači da pripadnici spasilačkih ekipa iz Republike Srpske ili Brčko Distrikta BiH, koji sudjeluju kao pomoć u akcijama spašavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine, moraju poštovati odluke i zapovijedi stožera civilne zaštite koji na ugroženom području rukovodi akcijama zaštite i spašavanja.

5. Sigurnost osoba koje sudjeluju u akcijama pomoći u zaštiti i spašavanju (fizička zaštita, zaštite i pomoć tijekom izvođenja akcija zaštite i spašavanja) dužan je osigurati korisnik pomoći, što znači da u Federaciji BiH za osobe iz Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH, sigurnost osoba organizira i osigurava stožer civilne zaštite koji na ugroženom području rukovodi akcijama zaštite i spašavanja u saradnji sa organima uprave civilne zaštite koji postoje na tom području.
6. Plaćanje troškova pomoći i naknada štete (troškovi učešća u pružanju pomoći, troškovi korištenja opreme, troškovi učešća pravnih i fizičkih osoba, troškovi snabdijevanja gorivom i drugim potrošnim materijalima, troškovi smještaja i hitne medicinske pomoći sudionicima za vrijeme pružanja pomoći i drugi troškovi) uređeno je tako da entitetska uprava civilne zaštite ili Služba civilne zaštite Brčko

Distrikta BiH koja vrši pružanje pomoći na području drugog entiteta ili Brčko Distrikta BiH sama snosi svoje troškove učešća u pružanju pomoći, kao i troškove upotrebe, oštećenja ili gubitka opreme za spašavanje, što znači da nema pravo tražiti naknadu troškova za datu pomoć.

Ukoliko entitetska uprava ili Brčko Distrikt BiH – kao korisnik pomoći, ostvari djelimičnu ili potpunu naplatu troškova koji nastanu za vrijeme pružanja pomoći u spašavanju, dužna je o tome, odmah obavijesti pošiljatelja pomoći i izvršiti nadoknadu navedenih troškova koji su nastali za vrijeme pružanja pomoći. U slučaju kada se radi pružanja pomoći angažiraju pravne ili fizičke osobe, troškove njihovog angažiranja snosi ona strana kojoj je takva pomoć potrebna.

7. U slučaju kada jedinice civilne zaštite, službe zaštite i spašavanja ili pojedinci koji sudjeluju u pružanju pomoći drugom entitetu ili Brčko Distriktu BiH, iscrpe zalihe goriva ili drugih potrošnih materijala koje su donijeli sa sobom (npr. materijali za gašenje požara, sanitetski materijal itd.), troškove njihovog daljeg snabdijevanja dužna je osigurati strana koja je koristila pomoć (korisnik pomoći).
8. Troškovi smještaja, ishrane i hitne medicinske pomoći pripadnicima jedinica civilne zaštite, službi zaštite i spašavanja i drugim osobama koje sudjeluju u pružanju pomoći, padaju na teret strane koja koristi takvu pomoć.

## **10.2. Postupak u slučaju nastanka prirodne ili druge nesreće na području Federacije Bosne i Hercegovine**

10. Radi praćenja stanja i primanja obavijesti o opasnostima i nastanku prirodne i druge nesreće entitetske uprave i Služba za civilnu zaštitu Brčko Distrikta BiH uspostaviće neposredne međusobne veze, sa adresama i brojevima telekomunikacijskih sredstava veze (telefon, mobitel, faks) sa imenima osoba ovlaštenih i neposredno odgovornih za primanje i davanje obavještenja.
11. Obavjest o nastanku prirodne ili druge nesreće koju Federacija BiH (Federalna uprava civilne zaštite) dostavlja Republičkoj upravi civilne zaštite Republike Srpske i Službi civilne zaštite Brčko Distrikta BiH mora sadržavati opis nastale opasnosti ili nesreće i podatke o:
  - mjestu,
  - vremenu,
  - obimu,
  - posljedicama i
  - preduzetim mjerama.
12. Kada snage i sredstva u Federaciji Bosne i Hercegovine nisu dovoljne za provođenje zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na područjima zahvaćenim prirodnom ili drugom nesrećom, Federalna uprava civilne zaštite će neizostavno obavijestiti Republičku upravu civilne zaštite i Službu civilne zaštite Brčko Distrikta BiH o potrebama i mogućnostima međusobnog pružanja pomoći u zaštiti i spašavanju i o snagama i sredstvima potrebnim za ostvarivanje zaštite i spašavanja.

13. Zahtjev za pomoć upućuje direktor Federalne uprave civilne zaštite, u skladu sa Federalnim planom zaštite i spašavanja.
14. Zahtjevom iz tačke 4. mogu se od Republičke uprave civilne zaštite RS-a i Službe civilne zaštite Brčko Distrikta BiH tražiti sljedeće potrebe:
- Jedinice civilne zaštite specijalizirane namjene;
  - Službe zaštite i spašavanja za izvršavanje specijalističkih zadataka u zaštiti i spašavanju;
  - Deminerski timovi za pomoć u operacijama spašavanja unesrećenih iz minskih polja (Operacija „Brzi odgovor“);
  - Pojedinci (eksperti, odnosno specijalno obučeni i osposobljeni pripadnici civilne zaštite ili drugih organa i pravnih osoba) za zaštitu i spašavanje;
  - Zaštitnu opremu i opremu i sredstva za spašavanje i
  - Humanitarnu pomoć (hrana, sredstva i oprema za zbrinjavanje, sredstva za održavanje lične higijene i drugo).
15. Jedinice i službe za spašavanje i pojedinci koji učestvuju u akcijama zaštite i spašavanja, uključujući i članove posade letjelica i plovni sredstva, mogu slobodno, bez zastoja i ograničenja prelaziti međuentitetsku liniju razgraničenja i prenositi zaštitnu opremu i sredstva za spašavanje, kao i sredstva potrebna za njihovo snabdijevanje i djelovanje, te sredstva humanitarne pomoći.
16. Letjelice i plovna sredstva mogu se upotrebljavati za hitne prevoze pripadnika snaga koji učestvuju u akciji zaštite i spašavanja i druge potrebe u zaštiti i spašavanju, suglasno Sporazumu, te važećim propisima strana i procedurama EUFOR-a.
17. Za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja na području Federacije BiH postupa se po Zakonu o zaštiti i spašavanju Federacije BiH, a zadaci ekipama koje Republička uprava civilne zaštite ili Služba civilne zaštite Brčko Distrikta BiH uputi kao pomoć u spasilačkim aktivnostima, povjeravaju se isključivo voditeljima spasilačkih ekipa strane pošiljaoca koji će svoje osoblje upoznati s pojedinostima njihovog izvršenja.
18. Ostala pitanja koja se odnose na način ostvarivanja zaštite i pomoći osoblju koje Republička uprava civilne zaštite ili Služba civilne zaštite Brčko Distrikta BiH uputi kao pomoć Federalnoj upravi civilne zaštite uređena su Sporazumom koji je sastavni dio dokumenta Federalnog plana zaštite i spašavanja

### 10.3. Ostvarivanje saradnje sa Brčko distriktom Bosne i Hercegovine

Pošto ovo pitanje nije pravno uređeno aktom o provođenju međusobne saradnje u zaštiti i spašavanju (čeka se donošenje državnog Zakona o zaštiti i spašavanju), saradnja će se ostvarivati analogno proceduri koja je utvrđena sa Republikom Srpskom. To znači da će se po načelu solidarnosti i pružanja međusobne pomoći u skladu sa realnim mogućnostima, provoditi međusobna saradnja u svim situacijama kada je takva pomoć potrebna Federaciji BiH, odnosno Brčko Distriktu BiH. Uspostavljanje kontakta sa institucijama Brčko Distrikta BiH vršit će se putem:

- Odsjeka (centra) osmatranja i obavještavanja Brčko distrikta BiH ili
- Izravno sa Odjeljenjem za javnu sigurnost, u čijem je sastavu Odsjek za zaštitu od požara i civilnu zaštitu, koji je situiran u sastavu je Ministarstva za javnu sigurnost Brčko Distrikta BiH. U nadležnosti tog ministarstva, odnosno odsjeka su: poslovi zaštite od požara, zaštite od elementarnih nepogoda, kao i akcidentnih situacija, auto nesreće i ostale nesreće, osiguranja u okviru svoje registrovane djelatnosti prilikom masovnog okupljanja stanovništva, pokretanje aktivnosti na organiziranju, održavanju dragovoljnog vatrogastva, te uvezivanje istog u cjelokupni sistem zaštite od požara stanovništva i imovine Brčko Distrikta, afirmiranje službe civilne zaštite, njeno kadrovsko i materijalno jačanje, povezivanje sa upravama civilne zaštite u entitetima, organiziranje i edukacija stanovništva po naseljenim mjestima i poduzećima u slučaju pojave elementarne nepogode kao i daljnje materijalno i kadrovsko jačanje, te potpuno afirmiranje operativnog centra civilne zaštite.

Institucija	Rukovodilac	Adresa	Telefon	Napomena
Odjel za javnu sigurnost	Uroš Vojnović	Bulevar mira 1, 76100 Brčko	049240814	
Odsjek za zaštitu od požara i spašavanje	Ljuban Iljić	Bosne srebrene bb, 76100 Brčko	049215148	
Odsjek za osmatranje, obavještavanje i fizičko-tehničko obezbjeđenje	Vedad Pazarčević	Bosne srebrene bb, 76100 Brčko	049211022	

Analognom procedurom poštujući Sporazume i propise kojima je regulirana ova saradnja za slučaj potrebe Općina Stolac će primjereno postupiti.

## **11. NAČIN IZRADE, USKLAĐIVANJA, DONOŠENJA, AŽURIRANJA I ČUVANJA PLANA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA**

### **11.1. Način izrade Plana zaštite i spašavanja**

Plan zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća izrađen je na osnovu sljedećih dokumenata:

6. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara („*Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine*“ broj: 39/03, 22/06 i 43/10);
7. Uredbe o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća („*Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine*“ broj: 24/04 i 38/06);
8. Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća općine Stolac, broj: \_\_\_\_\_ od \_\_\_\_\_ godine;
9. Pravilnika o organiziranju službi zaštite i spašavanja i jedinice civilne zaštite, njihovim poslovima i načinu rada („*Službene novine Federacije BiH*“ broj 77/06)
10. Drugih stručnih podloga.

### **11.2. Usklađivanje Plana zaštite i spašavanja**

Usklađivanje plana zaštite i spašavanja sastoji se u tome da se plan zaštite nižeg organa vlasti i pravnog lica uskladi sa planom zaštite višeg organa vlasti, na sljedeći način:

3. Plan zaštite i spašavanja Općine usklađuje se sa Planom zaštite i spašavanja Županije;
4. Plan zaštite i spašavanja javnog preduzeća Općine usklađuje se sa Planom zaštite i spašavanja Općine.

U cilju rješavanja pitanja usklađivanja Planova zaštite i spašavanja, moraju se dostavljati odgovarajući izvodi iz Plana zaštite i spašavanja i to:

- Općinska služba civilne zaštite dužna je dostaviti izvod iz Plana zaštite i spašavanja Općine, javnim preduzećima Općine ako su u tom planu utvrđeni zadaci za ta preduzeća.
- Dostavljanje izvoda iz Plana zaštite i spašavanja vrši se najkasnije u roku od 30 dana od dana kada je Općinski načelnik donio Općinski Plan zaštite i spašavanja.

U izradi Općinskog Plana zaštite i spašavanja učestvuju Općinske službe za upravu svaka iz svoje nadležnosti u skladu sa Programom rada na izradi Općinskog Plana zaštite i spašavanja kojeg je donio Općinski načelnik.

### **11.3. Donošenje Plana zaštite i spašavanja**

Općinski Plan zaštite i spašavanja donosi Općinski načelnik na prijedlog Općinske službe civilne zaštite, usaglašen sa Općinskim službama za upravu. Realizaciju mjera zaštite i spašavanja i drugih zadataka utvrđenih u Planu, vrše sve Općinske službe za upravu i drugi organi Općinske uprave, svaka u oblasti za koju su osnovane, a koordinaciju aktivnosti na vršenju tih zadataka ostvaruje Služba civilne zaštite.

### **11.4. Ažuriranje Plana zaštite i spašavanja**

Plan zaštite i spašavanja podliježe obavezi ažuriranja koje se vrši onda kada se u Procjeni ugroženosti ili Programu razvoja zaštite i spašavanja izvrše odgovarajuće izmjene suštinskog karaktera koje utiču na promjene rješenja utvrđenih u Planu zaštite i spašavanja. Ažuriranje se odnosi i na sve izmjene podataka koje se dese u pojedinim prilogima Plana zaštite i spašavanja, kao što su personalne evidencije, promjene adresa, brojeva telefona, ukidanje ili osnivanje pojedinih jedinica civilne zaštite ili službi zaštite i spašavanja i drugi podaci. Ažuriranje Plana zaštite i spašavanja vrši se po proceduri koja je propisana za donošenje Plana zaštite i spašavanja, a izmjene vrši Općinska služba civilne zaštite.

### **11.5. Čuvanje Plana zaštite i spašavanja**

Općinski Plan zaštite i spašavanja čuva se u prostorijama Općinske službe civilne zaštite. Općinski Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća izrađen je na osnovu Uredbe o sadržaju i načinu izrade Planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 23/04 i 38/06).

## **ZAVRŠNE ODREDBE**

Ovaj Plan stupa na snagu na dana usvajanja na Općinskom vijeću.

NAČELNIK OPĆINE STOLAC

Stjepan Bošković

---

## 12. BIBLIOGRAFIJA

### A. KNJIGE

1. Blagoje Ilić: Taktika gašenja požara, Vatrogasni savez Srbije
2. Dragoljub Stojanović: Zaštita od požara i eksplozija, Sarajevo, 1988.
3. Gordana Delez; Vlasta Obuljen: Hemijske štetnosti, Zagreb, 1973.
4. Esad Hadžiselimović; Nikola Klent: Požarna karakterizacija materijala i elemenata građevinskih konstrukcija, Sarajevo, 1991.
5. Marinović: Električni uređaji i instalacije za eksplozivnu atmosferu plinova i para, Zagreb, 1991.
6. Sreto Trivaković: Opasnost od požara i eksplozije i mjere sigurnosti kod primjene tečenih naftnih plinova-propana, butane i njihove smjese, u opštoj i ličnoj potrošnji plina, Institut zaštite na radu Sarajevo, juni 1978
7. Karaba: Priručnik za protiveksplozijsku zaštitu električnih uređaja, opreme i instalacija, Građevinska knjiga, Beograd, 1986.
8. Tehnički priručnik "Rade Končar", Zagreb, 1980.
9. Tadić Zdenko, Zaštita i spašavanje u Federaciji BiH, Printcom Tuzla, Tuzla, 2013.
10. Marijan, E. Mileosunić, M. Matasović, V. Obuljen, T. Slavić, J. Škorja, I. Zulfikarpašić: Protueksplozijska zaštita električnih uređaja, ZOPE 76, Zagreb
11. P.A. Kittle: Flammability of plastic and polymers used as alternate daily covers, Rusmar Inc., 1993.

### B. ZAKONI

12. Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu (Službene novine Federacije BiH, broj: 64/09)
13. Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini (Službene novine BiH, broj: 50/08)
14. Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća (Službene novine Federacije BiH, broj: 39/03 i 22/06)
15. Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH (Službene novine Federacije BiH, broj: 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10 i 45/10)
16. Zakon o prometu eksplozivnih materija i zapaljivih tečnosti i gasova ( Službene novine BiH broj: 38/89 i 36/90)
17. Uredba o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i planova zaštite od požara (Službene novine Federacije BiH, broj: 8/11)
18. Metodologija za izradu procjene ugroženosti od požara (Službene novine Federacije BiH, broj: 8/11)

### C. PRAVILNICI, UPUTSTVA I STANDARDI

19. Pravilnik o tehničkim propisima o gromobranima (Službene novine SFRJ, broj: 13/68)
20. Pravilnik o tehničkim normativima za vanjsku i unutrašnju hidrantsku mrežu za gašenje požara (Službene novine Federacije BiH, broj: 87/11)
21. Pravilnik o tehničkim normativima za električne instalacije niskog napona (Službene novine SFRJ, broj: 53/88)
22. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od statičkog elektriciteta (Službene novine SFRJ, broj: 62/73)
23. Pravilnik o jugoslovenskim standardima za protueksplozijsku zaštitu (Službene novine SFRJ, broj: 18/81, 31/82 i 4/87)
24. Pravilnik o izgradnji postrojenja za zapaljive tečnosti i o uskladištenju i pretakanju zapaljivih tečnosti (Službene novine SFRJ, broj: 20/71 i 23/71)
25. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara (Službene Novine SFRJ, broj: 24/87)
26. Pravilnik o tehničkim normativima za projektovanje, građenje, pogon i održavanje gasnih kotlarnica (Službene novine SFRJ, broj: 10/90 i 52/90) i Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o tehničkim normativima za projektovanje, građenje i održavanje plinskih kotlarnica (Službene novine Federacije BiH, broj: 26/97)
27. Pravilnik o tehničkim normativima za stanice i kompresore (Službene novine SFRJ, broj: 32/74)
28. Pravilnik o opštim mjerama zaštite na radu za građevinske objekte i radne i pomoćne prostorije (Službene novine SRBiH, broj: 5/88)
29. S-bilten, Bilteni komisije za ispitivanje S uređaja, Zagreb
30. Preporuka za smanjenje opasnosti od statičkog elektriciteta (NFPA 77-66)
31. BAS CEN/TR 12101-4:2008
32. BAS CEN/TR 14568:2008
33. BAS EN 14044/AC:2008
34. BAS EN 14339:2008
35. BAS EN 14384:2008
36. BAS EN 1866:2008
37. BAS EN 3-8:2008
38. ISO-22301

